

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Uskrsnuće
kao trajni Božji
prevrat u svijetu

Uskrs nas
podsjeća da
smo ovdje tek
putnici

Moliti srcem

Sretan Uskrs!

RADOŠNO
KRŠĆANSTVO

TRI „INFORMACIJE“
IZ ČITLUKA

OTKUCAJI SRCA,
VRIJEME, VJEĆNOST
I LJUBAV

O TALENTIMA
MALO DRUKČIJE

O ŽIVOTU
JEDNOG FRATRA

CRKVA SE RODILA I
IZRASLA IZ PATNJE

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik
Mario Vasilij Totin
e-mail: mario.vasilij@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba preplate
Nikolina Švrtić
e-mail: preplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisk
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPDATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

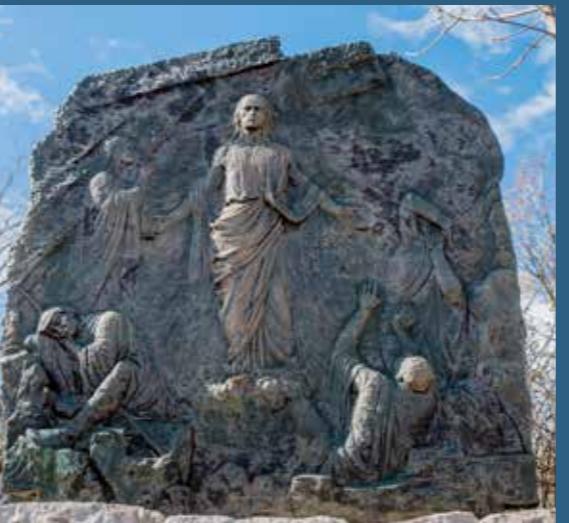
Preplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirimedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteci sud Crkve o nadnaravnosti prirode dogadaja i poruke o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesna, poruke" i slično imaju ovde vrijednost ljudskog svjedočenja.

Draga djeco!
Neka vam ovo vrijeme
bude vrijeme molitve.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Uskrs

Uskrsnuće kao trajni Božji prevrat u svijetu, FRA T. PERVAN
Uskrs nas podsjeća da smo ovdje tek putnici, K. MILETIĆ
Radosno kršćanstvo, M. MILETIĆ
Nevidljivo uskrsnuće, A. Vučković

Gospina škola

Moliti srcem, FRA M. ŠAKOTA

Tri „informacije“ iz Čitluka, I. ŠARAC

Poruka za sadašnji trenutak

Molitva – svagdanja hrana

Svjedočanstva

Događanja

Otkucaji srca, vrijeme, vječnost i ljubav, FRA S. KRALJEVIĆ

O talentima malo drukčije, J. LONČAR

O životu jednog bratra, FRA J. GRBEŠ

Teološki podlistak

Crkva se rodila i izrasla iz patnje, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Božji i ljudski blagoslov M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Postovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Uskrs – putokaz za Nebo i orijentacija za Zemlju

„Neka bude svjetlost i svjetlost bi!“ Život je jači od smrti. Dobro je jače od zla. Ljubav je jača od mržnje. Istina je jača od laži. Mrak prošlih dana je raspršen. Uskrsnuo je Krist!

U Njega je i njegova Majka koja prati i naše korake toprom majčinskom brigom, smiruje nas u časovima tama i oluja. Miluje nam rane kao Sinu pod Križem. Poučava nas i cijeli svijet ovdje iz Međugorja gdje se nalazi radost i spasenje. Svojom nas majčinskom rukom učvršćuje. Hrabi nas da se ne bojimo, jer On je s nama „u sve dane. do svršetka svijeta! (Mt 28, 20)

Isus, koji je pobijedio smrt i koji je ušao u zajedništvo Božje slave, pokazuje nam koji je put našega života i kamo trebamo i stići. U događaju uskrsnuća nalazi se punina otajstva ljudskoga života i vidi se izlazak iz tame smrtnosti u sigurnu životnu nadu.

Doista više ništa nije isto – snažna vijest utjehe i neporeciva činjenica spasenja prožela je svijet i sve čovječanstvo. On, Život koji se daruje otkupio je svakog od nas i otvorio nam u srcima izvore nade i radosti. „Staro uminu, novo, gle, nastal!“ (2 Kor 5,17).

On nas nikada ne će napustiti. Ne obećava nam lagodan život na ovom svijetu. Valja nam se uzdati u Uskrsloga i kad se čini da se sve ruši i da, ljudski govoreći, sve nazaduje i propada.

Pouzdajmo se u njega cijelim srcem i ne oslanjamо se na vlastite ljudske procjene. Darujmo mu srce i dušu i on će poravnati i ispraviti naše staze. Pružit će nam sve naše stvarne i najdublje potrebe iz svog bogatstva, ako ih tražimo. Iznad svakog drugog zahtjeva moramo tražiti jačanje vjere, nade i ljubavi. Tada će iz našeg života, bez obzira koliko se radovali ili tugovali, izniknuti obilna plodnost.

Oni koji su sreli Uskrsloga, kao i mi danas, nisu znali što će se dogoditi u budućnosti. Oni su jednostavno povjerivali. Svoj su vlastiti život počeli ispisivati po mjeri Isusova života. Samo zato su mogli spoznati i vidjeti i onda kada se nije moglo ništa vidjeti – čudo uskršnuće.

Njegovo čudo je bila njegova ljubav, ljubav za nas. Stoga ga možemo naslijedovati i učiniti čudo uskrsnuća u vlastitoj duši, ne samo na Uskrs, nego svakodnevno ljubeći i izgarajući za dobro!

U ovome trenutku stvarnog velikoga rata, ali i bitke između dobra i zla valja nam se s obnovljnjem pouzdanjem okrenuti Gospi, moleći je za naročite milosti mudrosti, opreza i čednosti. Učinimo li to, ona će nam pomoći uvidjeti područja našega života u kojima smo zavedeni. Ona će nam pomoći pronaći bolji put. Zato Uskrs nije samo put na Nebo, nego i putokaz za Zemlju, orijentacija i plan života. Bez njega svijet bi bio kaos, a život smrt!

Kakav li bi ovaj svijet samo bio kada bismo poslušali Gospu i svaku napast okrenuli u prigodu za širenje milosti. Tama bi brzo izgubila svoju snagu, a uskrsnuće bi tada prodrlo u svaku pukotinu, svaki mračni kutak, svaki trn u našim dušama. O Marijo, Kraljice Mira, hvala ti što nas učiš moliti čistog srca zahvaljivati Bogu za Uskrs i uskrsnuće!

Sretan Uskrs!

Oduvijek je misao i zbilja uskrsnuća bila izazov za čovjekov razum. Iznutra se čovjek borio protiv smrti i utruća vlastitoga bića, a s druge strane nije mogao protumačiti niti sebi predočiti, na koji način nastavlja živjeti nakon fizičkoga gašenja vlastita zemaljskog bivovanja. Nije to bilo nimalo lako ni Isusovim učenicima kojima je - unatoč trogodišnjem poučavanju - nakon svoga uskrsnuća Isus morao ponovno otvarati oči i uši srca i razuma, obasjavati i prosvjetljivati sve u svjetlu Pisama, kako bi napokon shvatili da je on morao proći onaj križni put, sramotu, da bi unišao u slavu. Tek su Duhovi uklonili svaku dvojbu. S Isusom je započelo nešto posve novo u svijetu i povijesti, kako čovjek živi i za ovaj, ali i za onaj svijet.

FRA TOMISLAV
PERVAN

IZAZOV KRŠĆANSTVA PRED POGANSTVOM

Pavao je na svojim misijskim putovanjima onodobnim helenističkim svijetom morao na vlastitu tijelu iskusiti reakcije učenih, ali često dokonih filozofa i ondašnjih promišljača čovjekova života i zbilje. Kad im je u Ateni počeo govoriti, posprdno su ga nazvali 'brbljavcem', a u Lukiniu izvorniku riječ znači doslovce *onaj tko ključa zrnje tu i tamo*, skupljač što pabirči misli koje onda 'prodaje' kao *novi nauk*. Grčkoj misli kojoj se sreća sastojala u bezbolu i nepomučenu stanju te mirovanju osobe, pojedinca, Pavlov govor o Isusu Kristu, njegovu životu, patnji, smrti i uskrsnuću - dakle uskrsnuću jednoga koji je završio na križu i posve na kraju ostao sam - sve je to njima neinteligentno maštanje ili nekakva pomodna istočnjačka novotarija. Jer *govor je o križu paganima ludost, Židovima sablazan...* (usp. 1 Kor 1,18 sl.).

Međutim, za Pavla takvo je promišljanje *bez Duha*, zemaljsko. Tako misli i zaključuje *homo animalis*, prizemni čovjek, koji nije zahvaćen Duhom Božnjim, koji misli čisto tjelesno, zemaljski. Taj je izričaj *homo animalis – naravni, zemaljski čovjek* doslovni Pavlov iz Prve Korinčanima (2,14). Sagledamo li današnji svijet, vidjet ćemo kako nema gotovo nikakve razlike između ondašnjih i današnjih promišljanja. Da, danas se Uskrs slavi (u znaku zeka i pisanica), ali je to više-manje proletarna svetkovina, svetkovina budenja prirode, prigoda za izlet, putovanje, uživanje u bojama koje nudi probuđena priroda, a nutarnji smisao Uskrsa je posvema zastrti ili ga sudobni čovjek ne shvaća.

Naši suvremenici uvelike su u dvojbi spram učinkovitosti vjere i mogućnosti da vjera promijeni tijek svijeta. I stoga su u konačnici nevjernici. Vjera se prezire, vjernici su, zna se reći, *građani onoga svijeta*, koje ovaj ne zanima. Prema poimanjima *zemaljskih, tjelesnih ljudi* vjernici prave otklon od problema te svoje muke i nevolje prebacuju u onostranstvo, onđe će se navodno sve promjeniti nabolje, a ovdje je za sve dolina suza.

SMISAO USKRSNUĆA - ZAUZETOST ZA OVOSTRANOST

Novi zavjet svjedoči nam upravo suprotno u izvještajima o Isusovu uskrsnuću. Treba jednom sve izvještaje o Isusovu uskrsnuću uzeti i pomno ih pročitati, u nizu. Ni u jednome od njih ne skreće se pozornost ni pogled na onostranstvo. Svi izvještaji svršavaju s jasnim nalogom uskrsloga Gospodina učenicima kako se trebaju zaputiti u cijeli svijet navijestiti Radosnu svijet svemu stvorenju. Napose nakon završne riječi onih anđela u Djelima apostolskim apostolima koji su gledali spram nebesa, kako Isus odlazi. Svima je u nakani stvoriti novu zajednicu, okupiti ljude u Crkvu, biti u svijetu živi svjedok uskrsnuća i Božje snage. Smisao uskrsnuća jest iščupati svijet iz vlasti Zloga te proglašiti Božje gospodstvo nad svime. Isus je govorio o Božjem kraljevstvu,

USKRSNUĆE KAO TRAJNI BOŽJI PREVRAT U SVIJETU

Mi slavimo pobjedu Isusa Krista nad smrću. Radujemo se što je naš život dobio novo usmjerenje i smisao u Isusovu životu, smrti i pobjedi nad smrću, u uskrsnuću. Međutim, mijenja li ta činjenica išta u nama? Je li postalo bilo što novo i drugačije? I danas se mnogi - nevjernici i vjernici - pitaju, što je to došlo novo na svijet Uskrom, što je u svijetu

USKRS - PREUSMJERENJE POVIJESTI I ŽIVOTA

Mi slavimo pobjedu Isusa Krista nad smrću. Radujemo se što je naš život dobio novo usmjerenje i smisao u Isusovu životu, smrti i pobjedi nad smrću, u uskrsnuću. Međutim, mijenja li ta činjenica išta u nama? Je li postalo bilo što novo i drugačije? I danas se mnogi - nevjernici i vjernici - pitaju, što je to došlo novo na svijet Uskrom, što je u svijetu

Naši suvremenici uvelike su u dvojbi spram učinkovitosti vjere i mogućnosti da vjera promijeni tijek svijeta. I stoga su u konačnici nevjernici. Vjera se prezire, vjernici su, zna se reći, *građani onoga svijeta*, koje ovaj ne zanima. Prema poimanjima *zemaljskih, tjelesnih ljudi* vjernici prave otklon od problema te svoje muke i nevolje prebacuju u onostranstvo, onđe će se navodno sve promjeniti nabolje, a ovdje je za sve dolina suza.

a ono se ozbiljuje u trenutku njegova uskrsnuća i silaska Duha Svetoga.

Danas mnogi nisu uvjereni niti osvjeđeni u učinkovitost kršćanskoga zauzimanja za bolji svijet. Negdje duboko u biću suvremenih kršćana počiva malodušje, rezignacija, duboka dvoumica, sumnja, kompleks manje vrijednosti što ga je nametnuo racionalizam te europske revolucije u proteklih dva i pol stoljeća. Crkvu se i kršćanstvo optuživalo za sve negativnosti, za natražnjaštvo, uvijek se isticalo kako kršćanstvo

želi svijet samo tumačiti, dok je zadaća pravih revolucija promjeniti ga nabolje. Bijše to krilatica svih komunističkih prevratnika, a znamo kakve su krvave tragove ostavili iza sebe u povijesti kroz svojih nepunih stoljeće vlasti.

NEIZBRISIVI KRŠĆANSKI BILJEZI U SVIJETU

Pa ipak, unatoč svim oprječnim glasovima, kršćanstvo je utisnuo neizbrisiv biljež svjetu. Sama činjenica da imamo Govor na gori, taj sveobuhvatni i najkraći mogući ustav te pravilo i kodeks međuljudskog ponašanja, dovoljno govori

oni su svojim životom i praksom naslijedovanja Isusa Krista promijenili svijet daleko snažnije od svih revolucionara, ratova i izumitelja. Ili pak toliki samostani po cijeloj Europi i svijetu, rasuti cijelom zemljom kao zvijezde na nebu. Gdje imamo samostane, imamo žarišta uljude, pismenosti, bogoslužja, imamo škole, ljekarnice, radionice, imamo skriptorije u kojima se prije otkrića tiska prepisivala i čuvala ljudska misao, blago stoljeća i tisućjeća, imamo graditeljstvo, poljodjelstvo. Tko je barbarska plemena što su srušila Rimsko carstvo kultivirao, ako ne kršćanstvo i redovnici, sinovi svetoga Benedikta?

...

KRŠĆANSTVO - STRANO TIJELO U EUROPI, A OPET I KORIJEN: TO JE UZBUDLJIVA SITUACIJA KRŠĆANSTVA U SEKULARNOJ EUROPICI. KRŠĆANSTVO SE ČESTO PROMATRA KRITIČKI. I TO JE DOBRO. EUROPA TREBA OBOJE: PROROČKI TRN EVANDELJA KAO SPASONOSNI IZVOR NEVOLJA. ALI KRŠĆANSTVO TAKOĐER TREBA KRITIČKO PROPITIVANJE SEKULARNE EUROPE. ONA JE DOBRA ZA NJEGA. ONA TO BUDI, IZAZIVA. ONA MU NEMILOSRDNO POSTAVLJA PITANJE VJERODOSTOJNOSTI.

Današnje stanje kršćanstva u Europi je paradoksalno. Ono je uvelike danas marginalizirano. Crkve još postoje, ali su na optuženičkoj klupi. U nekim aspektima vratili smo se na početak kršćanstva: u religijski i kulturno plurali svijet, u veliki "poganski" svijet u kojem su zaboravljeni temeljni kršćanski stavovi prakticirani stoljećima, u kojem danas prevladavaju astrologija i pobačaj, praznovjerje i strahovi, droga i hedonizam, beznađe i duboki strah u kostima. Kršćani su nominalno velika većina u Europi. Ali "praktični" kršćani su manjina.

da one riječi nisu mogle pasti na neplodno tlo. Prisjetimo se vjerničke prakse prvih kršćana koji su radile išli u smrt nego iskazivali božansko štovanje carevima. Time su skinuli lažnu aureolu i državi kao božanstvu te carevima kao onima koji njima upravljaju. Nikakva vlast ne smije tražiti za sebe božanske povlastice, pogotovo ne obični smrtnici. Mučenici su svojom spremnošću počeli u smrt za istinu svoje vjere jasno dali do znanja da je istina jača od nasilja. I nije li to promjenilo svijet i poimanje svake vlasti?

Prisjetimo se svetaca. Stvorili su na pozornici svijeta novi tip čovjeka,

bacimo misao na svoje majke i bake koje su uz zipke uspavljivale svoju djecu, molile s njima večernje molitve, promatrале i sagledavale svoj život u svjetlu Božje istine i Isusa Krista? Nisu li sve one doprijenele promjeni svijeta, ili pak toliki supruzi u brakovima, koji su ostajali vjerni jedno drugome, u dobrim i zlim danima, koji su se pred Kristom pomirivali i započinjali iznova svoj život? Nisu li i oni utiskivali svoj biljež svjetu?

...

Sjetimo se tolikih redovničkih zajednica, nebrojenih bolnica i lječilišta, gdje su upravo redovnici i redovnice vidali rane i njegovali - po uzoru na milosrdnog Samarićca - nasmrt bolesne, tješili, ulijevali snagu i nadu. Nisu li oni promjenili lice zemlje? Zapravo je tek s kršćanstvom došlo na svijet istinsko poštovanje ljudske osobe i čovjekova dostojarstva, pravi smisao za čovjeka te sustavna bolesnička njega. Tek je s kršćanstvom počela prava medicina i njegovanje bolesnika. Povelja o ljudskim pravima plod je kršćanske i svetopisamske misli.

...

Mogli bismo nabratati u nedogled doprinos upravo vjere u Uskrslogu boljitu ovoga svijeta. Mi ne možemo ni zamisliti kakav bi svijet izgledao, da nije bilo kršćanstva i Isusa Krista. U umjetnosti, u znanosti, u društvenom životu. Što bismo bez toliko doprinsosa kršćana, vjernika, primjerice u glazbi, za koliko bi svijet bio siromašniji da nema jednoga Bacha, Händela, Mozarta, koji je bio istinski genij, dar samoga Neba. Zemlji, koji je u svojih 35 godina života stvorio vječnu glazbu? Što bismo bez jednoga Händelova Mesije, njegova zanosnoga Haleluja? Ili pak

Koliko nas zapravo naraštaja dijeli od Isusa Krista? Čovjek je zemlji kojih dva milijuna godina, kršćanstvo je tek dvije tisuće godina, otprilike kojih sedamdesetak naraštaja. To će reći, još uvijek u dječjoj obući, u

tolikih biblijskih motiva jednoga genijalnoga Rembrandta, nenadmašiva slikara. Što bi bilo njegovo djelo bez biblijskih motiva? Ili pak umjetničko blago jednoga Vatikana?

KRŠĆANI KAO PROTUTEŽA SVIJETU RAZARANJA I NEGACIJE

Treba stvoriti u svijetu ravnotežu, upravo kao na vagi. Danas je prevara na strani rušiteljstva, razaranja, negativnih naboja. Na djelu je tzv. cancel culture, odbacivanje kulture. Velebna se djela ruše, zabranjuje se čitanje klasika itd. Navodno je to kultura kolonizatora koji su zavili svijet u crno. Kršćanima treba dovoljno strpljivosti, ustrajnosti, odvažnosti i hrabrosti suprotstaviti se svemu rušiteljskom i pokušati vratiti utege prema prevagi dobra.

...

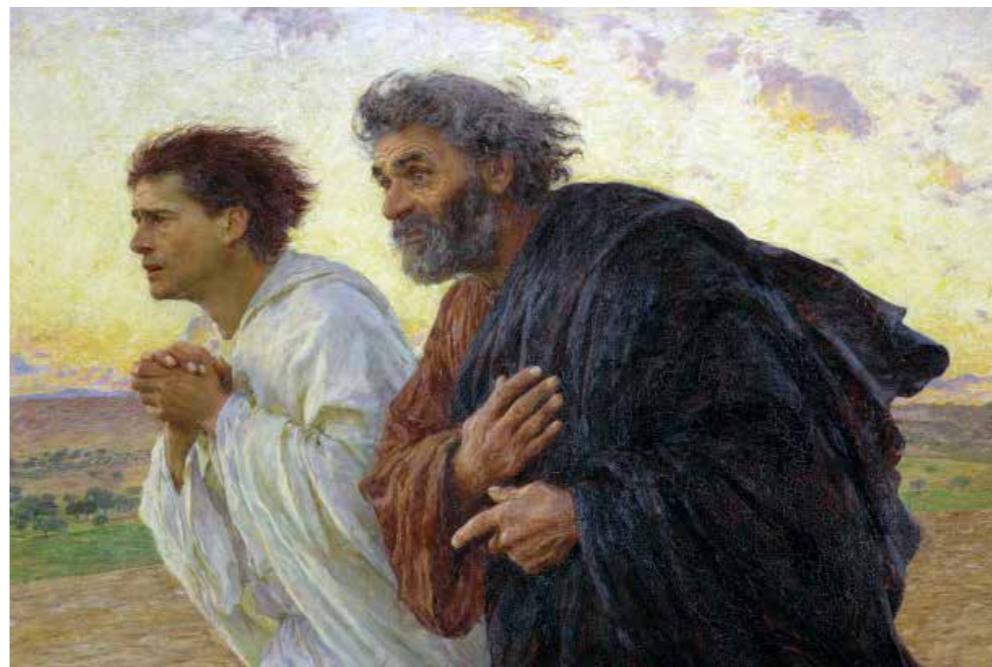
Da nije Isus uskrsnuo, svijet bi svršio u kaosu, da nije Isus uskrsnuo te time započeo tihu, mirnu, trajnu i upornu revoluciju unutar svjetskih odnosa, svijet bi posve drukčije izgledao, možda bi davno već bio razoren.

...

Pa i pod pretpostavkom, da kršćanstvo nije ništa učinilo u svijetu, da nije ništa promijenilo, da se od Uskrsa do danas ništa nije nabolje okrenulo, da kršćanstvo nije nikakva protuteža svijetu i svjetskim tijekovima, da ono nije ni svjetlo svijeta, ni kvasac u tijestu, da ono nije ni sol zemlje, nego posve beznađajno: Je li to sve razlog za malodušje? Ne!

...

Koliko nas zapravo naraštaja dijeli od Isusa Krista? Čovjek je zemlji kojih dva milijuna godina, kršćanstvo je tek dvije tisuće godina, otprilike kojih sedamdesetak naraštaja. To će reći, još uvijek u dječjoj obući, u

svojim početcima. Možda tek (za) počinjemo shvaćati što nam Isus želi i hoće reći. Možda treba zaboraviti sve i reći: Da Gospodine, danas želim započeti, upravo s tobom i tvojom porukom. I to u svome životu.

MI ODLUČUJEMO HOĆE LI USKRS PROMIJENITI SVIJET ILI NE ĆE. HOĆE LI SE DOGODITI ISTA U NAŠEMU ŽIVOTU ILI NE ĆE. PRILAGODIMO LI SE SVIJETU, MIŠLJENJU I DJELOVANJU SVIJETA, NJEGOVOM MODI, TRENDOVIMA, NJEGOVIM BOŽANSTVIMA, NJEGOVOM NEVJERI, JASNO, NIŠTA SE NE MOŽE BITNA DOGODITI. PITANJE JE UVJEK SPRAM PRIORITETA U NAŠEM ŽIVOTU. AKO BOG NE ZAUZIMA ONO MJESTO KOJE MU U NAŠEM ŽIVOTU PRIPADA, JASNO DA SVIJET NE ĆE SHVATITI NI PRIHVATITI NI KRŠĆANSTVO NI NAS.

Međutim, ako vjerujemo da Duh Sveti - Duh Isusa Krista - može promijeniti svijet i da ga stalno mijenja, ako uklonimo iz svoga života stari kvasac zloće i grijeha, ako budemo zauzeti oko Boga, oko proslave Isusa Krista u svijetu, ako budemo tražili slavu Isusovu, a ne praviti od sebe malo božanstvo, bit ćemo suradnici Božjega djela koje on želi po Crkvi ostvariti u svijetu. Pridonijet ćemo da se Uskrs i danas dogodi, da se očituje sila Uskrsloga u nama i oko nas. Upravo kao jednomu Händelu, koga su probudila uskrsna zvona - probudila ga doslovec iz smrti i malodušja te ga sposobila za skladanje oratorija

'Mesija', i u njemu nekoliko besmrtnih skladbi.

Današnje stanje kršćanstva u Europi je paradoksalno. Ono je uvelike danas marginalizirano. Crkve još postoje, ali su na optuženičkoj klupi. U nekim aspektima vratili smo se na početak kršćanstva: u religijski i kulturno plurali svijet, u veliki "poganski" svijet u kojem su zaboravljeni temeljni kršćanski stavovi prakticirani stoljećima, u kojem danas prevladavaju astrologija i pobačaj, praznovjerje i strahovi, droga i hedonizam, beznađe i duboki strah u kostima. Kršćani su nominalno velika većina u Europi. Ali "praktični" kršćani su manjina.

Situacija kršćanstva u Europi danas je ipak nešto vrlo uzbudljivo i puno mogućnosti. U mnogim aspektima ono je strano tijelo - ali ipak u mnogima budi osjećaj doma. U Europi je sve više „povratnika“, ljudi koji pronalaže put od posve svjetovnog načina života do osviještenje vjere. Svoje putovanje često opisuju kao povratak doma.

U tome počiva izrazita snaga kršćanstva: ono daje dvojno državljanstvo, zemaljsko i nebesko. Poziva nas da lojalno sudjelujemo u društvu, da prihvativmo odgovornost za Civitas terrena bez želje da izvršimo prevrat ili srušimo poredak na utopistički način. Ovaj opušteni angažman u vremenu jest zbog istodobne pripadnosti Civitas Dei, Božjem gradu, komu je svoj

opus magnum posvetio sam sveti Augustin. Svi totalitarni režimi nisu voljeli tu tvrdnju da kršćani i vjernici nisu samo građani zemaljskoga 'grada'. Kršćanin je slobodan u odnosu na državu jer nikada nije samo građanin neke države. Nikada ta "sloboda kršćanina" nije bila lješe izražena nego kod montiranih procesa u komunističkom društvu, primjerice kod našega blaženika Stepinca ili svećenik i biskup mučenika u komunističkom bloku, koji su svojom slobodom vjerovanju prkosili ili umaknuli totalitarnom stisku države.

Kršćanstvo mora donijeti ovaj kvasac slobode današnjoj Europi, kao slobodu od zahtjeva mainstreama, političke korektnosti ili jednostavno prisile mode. Ta sloboda ima dublje izvore, neiscrpne resurse. Na početku smo govorili o nevjerojatnom fenomenu brzog širenja kršćanstva u njegovim ranim danima. Za to vidim jedan razlog, između ostalih razloga: ovo širenje ima veze s onim koji je to izričito naredio i obećao: "Evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta" (Mt 28, 20). To Isusovo obećanje najači je izvor i snaga kršćanstva te se stalno i iznova provjerava i ovjerovljuje na iznenađujući način. Objasnjava neiscrpnu regenerativnu snagu kršćanstva. Tako često proglašavano umirućim, uвijek iznova doživljava svoje uskrsnuće iz snage Uskrslog.

Kršćanstvo - strano tijelo u Europi, a opet i korijen: to je uzbudljiva situacija kršćanstva u sekularnoj Europi. Kršćanstvo se često promatra kritički. I to je dobro. Europa treba oboje: proročki trn evanđelja kao spasonosni izvor nevolja. Ali kršćanstvo također treba kritičko propitivanje sekularne Europe. Ona je dobra za njega. Ona to budi, izaziva. Ona mu nemilosrdno postavlja pitanje vjerodostojnosti. Duboko u sebi, vjerujem, Europa žudi za autentičnim kršćanstvom. Jer svi mi, sekularni ili vjerni Europljani, potajno znamo: korijen koji Europu može nositi i u budućnosti je upravo ovaj: vjerodostojno kršćanstvo koje je vjerno svojim izvorima, koliko god nam se ponekad strano činilo. Nije li Europs hitno potrebna nova ljubav prema nečemu što joj je tako strano, a opet tako blisko, naime, prema kršćanstvu, prema Uskrsom?

USKRS NAS PODSJEĆA DA SMO OVDJE TEK PUTNICI

KREŠIMIR
MILETIĆ

Niti jedan događaj na ovome svijetu ne definira nas snažnije od Uskrsa. Jer onima koji vjeruju u uskrsnuće od mrtvih, život poprima potpuno drugačiji smisao, sadržaj i značenje. Ako nakon svršetka ovozemaljskog života, koji traje tek nekoliko desetaka godina, možda stotinjak za one boljeg zdravlja, onda nikako ne možemo ostati hladni na činjenicu da nakon njega slijedi vječnost. A ako o sadržaju mog života, mojim djelima, količini ljubavi koju sam darovao mojim bližnjima, velikodušnosti,

praštanju, milosrdju (...), ovisi hoću li završiti u paklu ili raju, onda moj život više jednostavno ne može biti isti prije i poslije trenutka u kojem mi je to postalo jasno.

Uskrs izaziva tektonske poremećaje u životima onih koji susretu uskrslog Krista. Kolika god bila patnja ili težina života, Uskrs daje novi smisao doslovno svemu što jesmo, što proživiljavamo, što osjećamo, planiramo. Sjećam se kad sam prvi put, kao student, s razumijevanjem čitao Djela apostolska. Čitati sv. Pavla bilo mi je kao da čitam riječi nekoga tko zaista jedva čeka umrijeti, jer "zna"

što slijedi iza te smrti. Zna kuda ide i još važnije – kome ide.

S druge strane tada sam pro-

matrao sebe, svoj dotadašnji život,

sadržaj mog života, ono što sam tada nazivao mojim prioritetima. O, Bože.

Sjećam se i onog osjećaja bespo-

moćnosti u pokušajima da nadijem,

pobjedim, svladam brojne mane i

granice koje sam osjećao, a koje su

me vodile od jedne do druge sistu-

acije iz kojih bih izlazio izranjen. I

tada se u moj život uvukao Isus. Ne

znam mogu li reći jesam li ga tada

pozvao da uđe ili je odnekud samo

došao. Iako danas, kad promatram

unatrag, više mi se čini da sam

vikao iz svega glasa. Moj je dojam

da je Isus čekao upravo taj trenutak,

znaјući da će ga tek tada, kad sam se

osjećao poražen na svim razinama,

prepoznati. Isus je došao polako i

ušao u moju cijelu obitelj. Sjećam

se kako mi je tada rekao pokojni

Vjenceslav Mihetec, moj prvi duhovnik, "Bog te je, dečec, zgrabio za tu tvoju kuštravu kosu i povukao k sebi, izvukao iz mnoštva u kojem si se utapao."

Nekome tko je u takvom ozračju susreo Isusa nije potrebno puno govoriti o uskrsnuću. Jer je uskrsnuće bio svaki slijedeći dan u koji sam ušao nasmijan, sve do trenutka u kojem danas pišem ovu kolumnu i iza sebe vidim toliko toga što sam postao, nakon susreta s Njime. Prije susreta s njime, teško da bih se mogao zamisliti da će jednog dana biti suprug i otac petro djece. Sjećam se mojih tadašnjih misli s kojima sam se borio, na susretima mladih na Svetom duhu, osobito kada bi tema bila naše buduće uloge. "Hoću li ikada susresti djevojku koja će me voljeti potpuno, ovakvog kakav jesam? Koja ne će pobjeći kad u meni vidi ono što i sam teško prihvaćam, moje mane, pogreške, slabosti... nakon nekoliko mjeseci ili godina, koliko su uglavnom trajale moje veze ili veze prijatelja u mojem okruženju?" A onda i ono pitanje koje je možda još i teže: "Ako i pronađem takvu djevojku, koja će me potpuno voljeti, hoću li ja biti taj koji će takvu vezu uništiti, opet tim istim manama, slabostima, granicama?"

Vidiš, za mene je tada najradosnija vijest u mojoj životu bila ta da Isus računa s mojim granicama i želi me osposobiti da ljubim potpuno. Da je upravo zato podigao taj savez između muškarca i žene na razinu sakramenta, u kojem On čini mogućim da nadilazi-

USKRS IZAZIVA TEKTONSKE POREMEĆAJE U ŽIVOTIMA ONIH KOJI SUSRETU USKRSLOG KRISTA. KOLIKA GOD BILA PATNJAILI TEŽINA ŽIVOTA, USKRS DAJE NOVI SMISAO DOSLOVNO SVEMU ŠTO JESMO, ŠTO PROŽIVLJAVAMO, ŠTO OSJEĆAMO, PLANIRAMO. SJEĆAM SE KAD SAM PRVI PUT, KAO STUDENT, S RAZUMIJEVANJEM ČITAO DJELA APOSTOLSKA. ČITATI SV. PAVLA BILO MI JE KAO DA ČITAM RIJEĆI NEKOГA TKO ZAISTA JEDVA ČEKA UMRIJETI, JER "ZNA" ŠTO SLIJEDI IZA TE SMRTI. ZNA KUDA IDE I JOŠ VAŽNJE – KOME IDE.

mo svoje granice i učimo ljubiti potpuno. Često se sjetim tih prvih trenutaka, mjeseci, godina, hodanja s Njime i uz Njega. Nekako mi se čini kako sam tada bio iskreniji, revniji, ponizniji. Iako znam da to nije istina, jer moje slabosti nisu okopnile, nisu iščezle. Naprotiv, čini mi se da su tu, poput onog trna o kojem je pisao sv. Pavao. S vremenom sam shvatio da su moje slabosti točke otkrivanja neizmjerne ljubavi koju Isus ima za mene. Točke susreta s njime. Bez padova i ponovnih susreta s Isusom u ispunjedima, možda bih s vremenom ohladnio, nastavio nekim svojim putem, oslanjajući se sa neke svoje snage. I vjerojatno bih bio puno dalje od onoga što sam ipak danas postao. A sve što sam postao, jasno znam – nije plod mojih snaga, nije rezultat moje mudrosti ili pameti. Već je sve što mi je najvažnije, najsvetije u životu – Njegov dar.

Zato ovaj Uskrs želim razmišljati o toj zajedničkoj i jedinstvenoj povijesti koju sam prošao s Isusom. I koja je sva prožeta snagom uskrsnuća. Zahvaliti Mu na tome što mi je promijenio život, što me strpljivo uči, ohrabruje, podiže, daje poslanje. Što mi vjeruje, iako mi je to ponekad teško razumijeti.

Uskrs nas podsjeća da smo ovdje tek putnici. Podsjeća nas da je izrazito važno cjelokupni život usmjeriti i uskladiti s onim što je najvažnije – odgovornim i vjerodostojnim življjenjem našeg kršćanskog poziva. Podsjeća nas da to nećemo moći ispuniti bez Njega i Njegove pomoći. Podsjeća nas da se ne zadržavamo na prolaznim stvarnostima, da se ne lijepimo za ništa i ne gubimo dragocjeno vrijeme koje nam je darovano. Jer nas treba i želi kao suradnike u svom predivnom planu spasenja. Poziva nas da ga slijedimo, ali nas i šalje da navještamo, da radimo u Očevom vinogradu. Želim Ti sretan i blagoslovjen Uskrs! I više od svega, da ostvariš iskreno prijateljstvo s Isusom. Da obnoviš svoj odnos s njime, slušaš Ga i slijediš. Na tom putu neka nas prati zagovor Kraljice Mira!

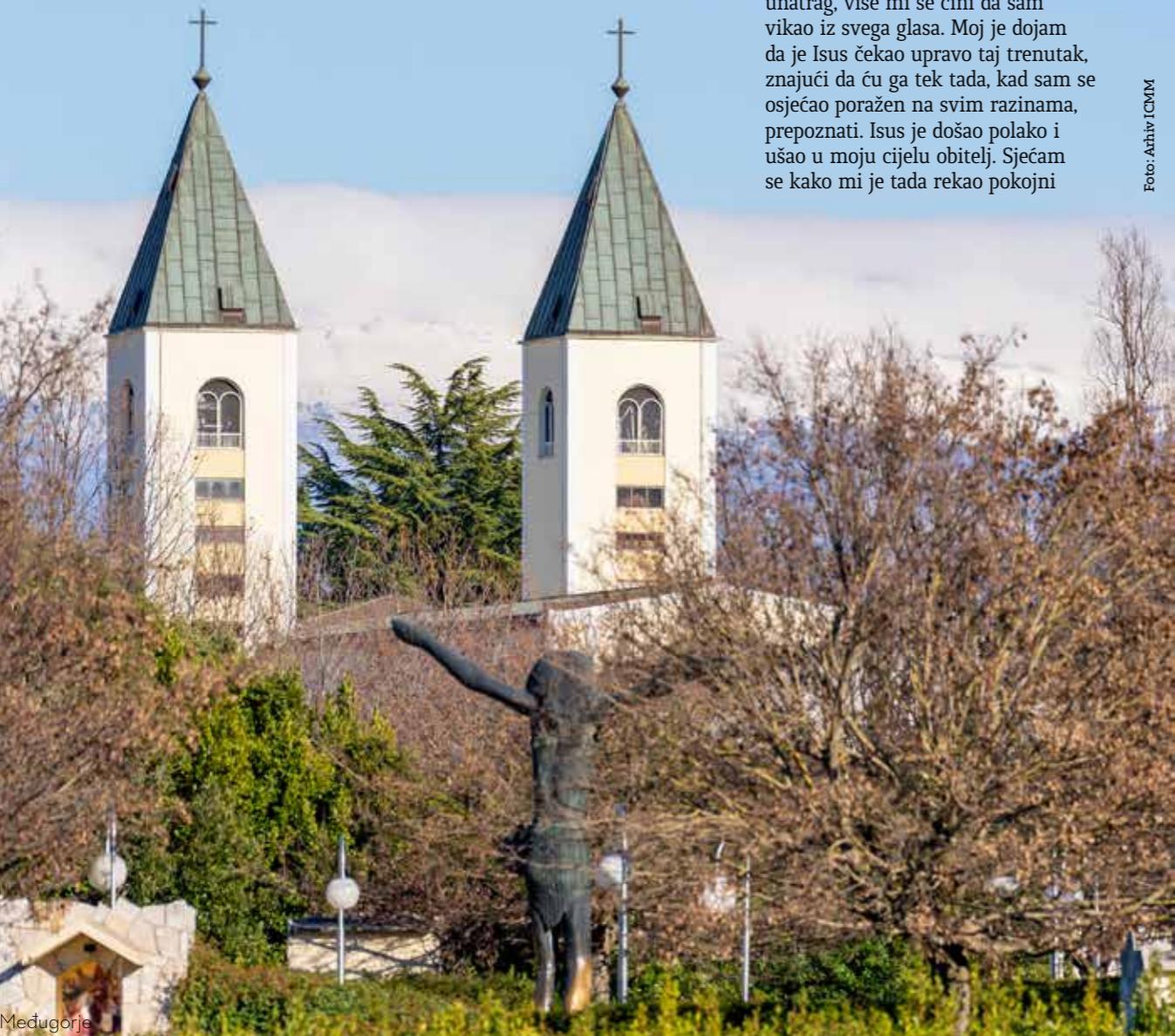
MEDUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvremeni Informativnog centra MIR Međugorje.

MIRTA MILETIĆ

GOSPODINU NE TREBA FORMA BEZ LJUBAVI I SADRŽAJA. NE TREBA MU VANJSINU BEZ SRCA. VANJSKI OBREDI I POBOŽNOSTI BEZ ODNOŠA. SVIJETU SU POTREBNI RADOSNI SVJEDOCI, RADOSNI SVJEDOCI EVANDELJA. RADOST JE PRIVLAČNA, ZARAZNA. KADA SMO RADOSNI ĆINIMO DOBRO JER I DRUGE PRIBLIŽAVAMO BOGU.

RADOSNO KRŠĆANSTVO

UZALUDNA JE VJERA NAŠA AKO NEMA USKRSNUĆA. Uzaludna je sva naša vjerska pobožnost ako nismo uvjereni u istinu Isusovog Uskrsnuća. Pred nama je događaj koji je našoj paloj ljudskoj naravi dao život i svrhu. Bez događaja Uskrsnuća ne postoji nada, ne postoji vječnost, ne postoji ništa nakon naše smrti. Uskrs nas ponovo podsjeća na naše nadnaravno rođenje u krštenju, u kojem smo postali djeca Božja. Ohrabruje nas da znamo odakle smo i kamo idemo. Tko je naš Početak i Kraj!

Crkva nam kroz ovo milosno vrijeme nudi liturgijska čitanja koja u nama bude radost. Poziva nas da tu radost pokažemo i dušom i tijelom. Reći će sveti Augustin *kako pedeset dana uskrsnog vremena isključuje postove jer su predokus gozbe koja nas čeka na nebu*. Naša radost ne proizlazi iz materijalnog blagostanja i sigurnosti i ne umanjuju ju niti problemi, niti križ niti bolest. Duboka radost potječe od Krista, njegove ljubavi prema nama i našeg odgovora na tu ljubav. Evandelja

nam opisuju kako su se apostoli silno obradovali vidjevši Gospodina. To im je dalo konačnu sigurnost da je njihov Gospodin živ i da smrt nema zadnju riječ. Ta sigurnost dotiče i njihove živote, odlučuju se za radost unatoč progonima, nerazumijevanju, smrti. Isusovo uskrsnuće mijenja njihove živote. Liturgijski tekstovi uskrsnog vremena pozivaju i mene i tebe da ne gubimo radost i mir. Valja nam se zapitati kako živimo Uskrs. Jesmo li se odlučili na „radosni“ mentalitet? Vjerujemo li da naš Gospodin brine o našim životima i da ljubi naše napore? Koji je tvoj životni stav?

Isus želi radosne svjedoke Evanđelja. On nije na Posljednjoj večeri tajio apostolima nevolje koje ih čekaju, ali je i obećao da će se njihova tuga pretvoriti u radost. „*Tako dakle i vi: sad ste u žalosti, no ja ću vas opet vidjeti; i srce će vam se radovati i radosti vaše nitko vam oteti neće.*“ (Iv 6,22) On niti nama ne obećava bezbrižan život bez napora i teškoča. Po teškoćama rastemo, mijenjamo se. U izazov-

nim okolnostima života pokazujemo kakvi smo. Kakvi smo zapravo, bez maske i glumatanja. Kršćanin je pozvan na radost. Tuga i pesimizam ne pristaju kršćaninu. Ako je naša svakodnevica prožeta tugom i malodušjem nešto je potrebno mijenjati. Isus ne treba tužne i zamišljenje kršćane. Ne treba kršćanske obitelji u čijim domovima vlada mrak i tuga zbog sebičnosti i nedostatka razumijevanja.

Djeca svoju sliku o Bogu stvaraju od onoga što gledaju u svojim roditeljima. Roditelji su model djeće slike o Bogu. Ovdje posebno ističem ulogu oca. Ako je otac hladan, grub, nepristupačan dijete će teže povjerovati u Boga milosrda i prاشtanja. Ako je otac uvijek kritizirao i kažnjavao teško će dijete razviti sinovski odnos s Bogom. Zbog toga je jako važno paziti kakvu sliku Boga dajemo našoj djeci. Kakvo je naše ponašanja, ne riječi. Djeci naše riječi ne znače mnogo, oni gledaju naše ponašanje. Promatralju i upijaju naše načine rješavanja problema. Našu komunikaciju i

nošenje sa životnim križevima, nepravdama.

Gospodinu ne treba forma bez ljubavi i sadržaja. Ne treba Mu vanjštinu bez srca. Vanjski obredi i pobožnosti bez odnosa. Svijetu su potrebeni radosni svjedoci, radosni svjedoci Evanđelja. Radost je privlačna, zarazna. Kada smo radosni, činimo dobro jer i druge približavamo Bogu. Prvi kršćani bili su privlačni svojim suvremenicima zbog mira i radosti kojima su zračili u običnim stvarima svakodnevnog života. Mnogi su u njihovom optimizmu i smijehu pronalazili Isusovo lice. Ovdje ne govorimo o površnoj radosti ili o danas tako popularnom *pozitivnom mišljenju, pozitivnoj energiji*. Izvor te duboke radosti je vjera da smo od Boga ljubljeni i naša želja da naslijedujemo Ljubav. Kada ljubimo druge i primjećujemo tuđe potrebe bivamo radosni i ispunjeni.

Kršćanska radost izvire iz davanja, a ne iz okretanja oko

sebe. Odluka za ljubav je tajna istinske kršćanske radosti. Što nam često oduzima radost? Naše udaljavanje od Izvora oduzima nam snagu i stavlja nas u stanje straha i očaja. Kada ne gledamo u svoga Stvoritelja naš se pogled zaustavlja na idolima. Zemaljskim utjehama i sigurnostima, a to nas nikada ne može do kraja ispuniti. U nas je upisana čežnja za Bogom i svaka stvorena stvar je mala i beznačajna da bi ispunila tu čežnju. Još jedno sredstvo postizanja radosti je postojanost i vjernost u malim stvarima. Vjerno obavljanje svakodnevnih zadataka s velikom ljubavlju i odgovornošću. Kao da su jako velike. Takav životni stav pomaže nam pobijediti mlakost, lijenost i sebičnost. Unutarnje mrvljenje i borba daje duši osobitu mladost duha. Neka nam ovo milosno, uskrsno vrijeme bude prilika za novo obraćenje srca. Neka nas vrati našem Izvoru i da nam jačnost za ispunjavanje naše životne zadaće. Želim Ti sretan Uskrs!

Nevidljivo uskrsnuće

Nitko nije video preobrazbu Tvojega mrtva tijela u uskrslo i nitko nije bio budan kada se kamen s groba otkotrlja. Kao što si nastao u tajnosti majčina tijela, u času kada se u Nazaretu, čuo njezin nježan i jasan glas: Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi! i Marija se potpuno predala Ocu, tako si u tajnosti tijela zemlje iz smrti prešao u uskrsli život čim si dovršio svoje poslanje, a zvijezde na nebu označile kraj šabata. Nitko nije ništa video, a Ti si već svojim licem obasjao jutarnje sunce i kozmos je već kličao svojem Logosu. Svi koje si odabrao za susret, nakon što si grob ostavio urednim i praznim, nisu te prepoznali. Trebao si im progovoriti svojim glasom i lomiti kruh svojim rukama i pokazati rane na svojem tijelu. Bez Tvojega tijela bili bi Te proglašili utvarom. Glasom si im otvarao oči za vjeru, rukama i nogama glad za blizinom, a riječima srca za Pisma. Tada su Te prepoznali i tada se u njima dogodila promjena. Bili su očajni i tužni i odjednom im se vratio život. Bili su bez vjere i smjesta su povjerivali. U srcu na koje padne svjetlo s Tvojega uskrsloga lica rada se vjera nalik začeću u utrobi žene i uskrsnuću iz utrobe zemlje. Nitko ništa ne vidi, a život klija i probija mrak. Nitko ništa video nije, al' grob je otvoren, uredan i prazan. Nitko ništa ne vidi, al' srce u prelomljenu kruhu kuša Tebe i vjeruje.

fra Ante Vučković

MOLITI SRCEM

FRA MARINKO
ŠAKOTA

UČITI MOLITI

Budući da smo shvatili da sama molitva ipak nije dovoljna, jer i u molitvi možemo ostati na površini, Gospa nam upućuje novu i važnu pouku: Želi nas učiti moliti!

Samo od sebe nameće se pitanje: Zar mi vjernici ne znamo moliti? Pa molimo izjutra i navečer, molimo krunicu, idemo na misu, postimo, čitamo i slušamo Božju riječ...

Istina, ali možda mi *mislimo* da ispravno molimo, ali ipak idemo u pogrešnom smjeru? Možda našoj molitvi nedostaje nešto važno? Možda nam upravo zato molitva nije plodna? Možda upravo zato takva molitva ne može voditi putem mira? Možda je upravo zato na mjestu prigovor nekih koji u takvoj našoj molitvi ne uočavaju pravi smisao? Kako možemo biti ljudi mira, koji bi trebali nositi Božji mir drugima, ako nas molitva ne mijenja?

Dakle, što čovjek u molitvi treba činiti, odnosno ne činiti kako ne bi previdio njezin smisao? Što je u molitvi potrebno učiti kako bismo bili ljudi mira u današnjem svijetu? Onakvi kakve nas Gospa želi?

Gospa nam pokazuje put i po tome je Međugorje posebno. Po tome je Međugorje Gospina škola, nešto čudesno što se upravo u ovom vremenu događa – da nas Nebeska Majka, baš Ona uči kako moliti:

„Želim vas naučiti moliti srcem.“ (25. 10. 1989.)

„Ja vas želim voditi prema molitvi srca.“ (25. 7. 1997)

Ovdje nam se odmah postavljaju krupna pitanja, ali za početak neka nam bude dovoljno da je upravo *učiti* prva lekcija u Gospinoj školi molitve. To je za početak najvažnije: Biti spremam učiti, tj. upoznavati, otkrivati nešto novo i nepoznato. Ako učimo, bit ćemo otvoreni novomu i uvijek ćemo nešto novo otkrivati. I tako ćemo rasti u spoznavanju Boga: „Neka vaša radost bude samo u otkrivanju Boga u svakodnevnoj molitvi. Zato, iskoristite ovo vrijeme i molite, molite, molite, a Bog vam je blizu u molitvi i preko molitve.“ (25. 7. 2000.)

Gospa nas želi učiti moliti srcem, ali ne može bez nas. Potrebna joj je naša suradnja, tj. naše *potpuno predanje*, naš pristanak da učimo i da joj dopustimo da nas vodi: „Zato, draga djeco, pomožite mi da vam molitva bude iz srca i da se svi potpuno meni predate. Tako ću vas moći učiti i voditi na ovom putu koji sam s vama započela.“ (28. 8. 1986.)

SRCEM

Molite – to je najčešća Gospina poruka u Međugorju. No zašto uz *molite* dodaje još jednu riječ – *srcem*? Nije li dovoljno da kaže: *molite*?

Očigledno da nije dovoljno, jer Gospa zna da u molitvi možemo ostati na površini doživljaja. „Danas vas pozivam na molitvu srcem, a ne iz običaja. Neki dolaze, a ne žele se pokrenuti u molitvi. Zato vas želim upozoriti kao Majku: molite da molitva prevlada u vašim srcima u svakom trenutku.“ (2. 5. 1985.)

Dakle, Gospa razlikuje molitvu *iz običaja i molitvu srcem*. Molitva *iz običaja* molitva je koja nije ušla u srce, nego je ostala na površini kao izvanjski čin koji se promatra pod vidom obvezne i dužnosti koje treba obaviti. U takvu pristupu molitvi razlozi za propuštanje molitve lako prevagnu nad razlozima za molitvu. U takvoj molitvi nema dubine ni osobnog proživljavanja. Za vrijeme takve molitve više smo odsutni nego prisutni. Takva molitva protjeće u mlakosti, ravnodušnosti i osrednjosti. U nju nismo potpuno, srcem upronjeni, nego tek djelomice. Nakon takve molitve ostajemo ili se doma vraćamo isti, nepromijenjeni.

Molitva je *srcem* ako u određenom trenutku *prevlada* nad nečim drugim što se nudi (gledanje televizije i sl.), što je znak da je srce raspoloženo, otvoreno za molitvu i da je čovjek spremam Bogu prepustiti vrijeme i prvenstvo.

U molitvi srcem molitva nije *moraće*, već postaje *potreba* duše:

„Otvorite se molitvi da vam molitva bude potreba.“ (25. 2. 2002.)

„Neka vam molitva postane potreba da svaki dan rastete više u

svetosti.“ (25. 3. 2012.)

Još u nečemu važnome razlikuju se molitva i molitva srcem: „Draga djeco, Bog vas ne želi mlake i neodlučne, nego da se *posve njemu predate*.“ (20. 11. 1986.)

U molitvi srcem mi se Bogu *posve predajemo*. U njoj smo rado, *srcem* prisutni i pozorni. Ne molimo da nešto *izmolimo*, nego srcem *proživljavamo* sve ono što činimo. U njoj nismo *polovično* upronjeni, *mlaki i neodlučni*, nego srcem – *potpuno*. „Iz dna svog srca vas pozivam: *budite moji svim srcem...*“ (25. 2. 2004.)

Moliti srcem znači usmjeriti srce prema nebu i vječnosti: „...pozivam vas da ne gubite nadu i da vaš pogled i srce budu uvijek usmjereni prema nebu i vječnosti. Tako ćete biti otvoreni Bogu i njegovim planovima.“ (25. 12. 2016.)

Mi nekad molimo, ali samo zbog neke teškoće koja nas je snašla, križa ili bolesti. I zbilja, takve nas okolnosti pokrenu na molitvu, jer inače ne bismo molili. No Gospa ne želi da molimo samo u nedaćama, nego da razlog i pobuda za našu molitvu bude ljubav prema Bogu: „Budite svjesni, ljubljeni moji, da sam ja vaša Majka i da sam došla na zemlju da vas učim iz ljubavi slušati, *iz ljubavi moliti...*“ (29. 11. 1984.)

Neki odustaju od molitve jer nisu dobili ono što su od Božja tražili, jer ih Bož nije uslišao. No Gospa nas uči: „... pa mislite da je Bog daleko od vas i da vas ne sluša i ne čuje vaše molitve. Ne, draga djeco, to nije istina!“ (25. 1. 1988.)

Ponekad postoje razlozi zbog kojih ne možemo moliti srcem. Jedan od takvih težak je rad. No i tada je važno ne izostaviti molitvu. „Pozivam vas iznova na molitvu srcem. Nek' vam, draga djeco, molitva bude svakodnevna hrana na poseban način kad vas rad na njivama toliko iscrpljuje da ne možete moliti srcem.“ (30. 5. 1985.)

Dakle, i takva molitva, kad smo umorni od posla, ima svoju vrijednost, a razlog je sljedeći: jer je molitva hrana. Kao što smo nekada umorni, ali ipak jedemo, ili kada nismo svjesni hrane koju unosimo

u svoj organizam, ali koja i tada ima svoj učinak, tako isto molitva djeluje kao hrana na našu dušu. Zato je važno i tada moliti. Pa makar to bilo kratko i nedovoljno duboko.

Božić, Uskrs, Duhove ili Gospine svetkovine i blagdane (primjerice Blagovijest) možemo slaviti samo izvanjski, bez doživljaja u srcu, no Gospa želi njihovo drukčije slavljenje: „Želim da moj blagdan svi doživite u svojoj nutrini.“ (24. 3. 1985.)

Dakle, Gospa želi da učimo moliti srcem u različitim životnim prilikama, bilo da su teške ili luke, i da to činimo u svakom molitvenom obliku (bilo da molimo krunicu, slavimo misu ili se klanjam se). Na koncu, moliti srcem znači zapravo *živjeti srcem*. Sve što činimo, da sve bude – srcem.

Iz dosadašnjeg razmišljanja o molitvi srcem mogli smo spoznati što je Gospa važno: da u molitvi ne ostanemo na površini, jer nas takva molitva neće mijenjati i nećemo moći ostvariti ono na što nas poziva – da budemo ljudi koji šire mir oko sebe.

SPOVRSNE U DUBINU

Za razliku od površna čovjekova čiji su korijeni ostali na površini, čovjek moliti srcem nalikuje „stablu zasadenu pokraj voda tekućica“ (Ps 1, 3). U takvoga su korijeni prodrii duboko u zemlju zbog čega ga „nikakva oluja ne može uništiti“ (25. 6. 1997.)

Molitva srcem Gospina je velika želja u Njezinoj školi molitve, a jedan od razloga te želje skriven je u tajni koju nam sama otkriva: „Ja dajem velike milosti svima koji mole srcem.“ (6. 2. 1986.)

Jedna od velikih milosti koje nam Gospa daje u molitvi srcem put je u dubinu. Gospa želi da u molitvi rastemo, a taj rast usmjereno je prema dubini. To je i Božja volja: „Tako vas Bog preko mene može voditi u dubine duhovnog života.“ (25. 7. 1988.) To je i Isusova uputa: „Ti naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, užvratit će ti.“ (Mt 6, 6)

Uči u svoju sobu, zatvoriti vrata i moliti možemo shvatiti kao izvanjsku formu, ali možemo i kao Isusov poziv da uđemo u svoju nutarnju sobu, tj. u svoje srce, da zatvorimo vrata, tj. da se saberemo i postanemo pozorni, svjesni da smo u Božjoj nazočnosti,

pred Ocem koji nas gleda. Moliti srcem znači *biti* s Bogom u nutarnjem motrenju.

Kako mi ljudi odgovaramo na Gospin poziv? Stremimo li dubinama duhovnoga života?

Sama nam Gospa daje odgovor: „Godinama vas zovem i potičem na duboki duhovni život i jednostavnost, a vi ste tako hladni.“ (25. 12. 1989.) Ostajemo u *plitkoj* vodi, umjesto da zaronimo u *morske* dubine.

No Majka se ne predaje. Ona uočava svaki mali korak koji napravimo u dobrome smjeru: „Danas vam želim zahvaliti na vašoj ustrajnosti i pozvati vas da se otvorite dubokoj molitvi.“ (25. 6. 2017.)

Iz ovih Gospinih poruka zaključujemo da postoji dubina duhovnog života, dubina u molitvi i da je Božja volja da u molitvi ne ostanemo na površini, obavljajući izvanjske čine (rijecima i pokretima), nego da iskusimo dubinu i da živimo iz nje. Gospina je uloga i zadaća u tome da nam pomogne, da nas pouči kako prodrijeti u dubine duhovnoga života. Stoga nas poziva: „Molite srcem!“ (11. 8. 1984.)

U molitvi srcem nije riječ o nekom novom molitvenom obliku poput krunice, klanjanja i sl. nego o načinu *kako* moliti krunicu, *kako* slaviti misu, *kako* se klanjati Isusu... Uz to, u molitvi srcem važno je *što* se u meni događa dok molim, mijenja li me molitva (kao carinika u Hramu) ili ostajem isti kao i prije nje (kao farizej u Hramu).

Sama riječ „srcem“ upućuje na to da nismo ostali na površini, nego da smo sišli u nutrinu, u dubinu bića i da je molitva postala »nutarnja«, kako ju naziva sv. Terezija Avilska.

Nadalje, srcem znači potpuno, posve, bez zadrške. Tako, Gospa želi da Nju i Njezinu nazočnost među nama prihvatišmo svim srcem: „Na poseban način, dječice, sve vas pozivam *iz dubine* svog srca otvorite se ovoj velikoj milosti koju vam Bog daje preko moje prisutnosti ovdje.“ (25. 6. 2007.)

Molitva može biti neosobna. Ne izlazi iz srca i nije usmjerena k Božjem srcu. U njoj nema žara ni života. Mlaka je i suha. Preljepa slika za molitvu srcem izvorska je voda: „Dječice, nek' vam molitva izvire iz srca kao svježa voda na izvoru.“ (25. 8. 1999.) Kada molimo srcem, tada molitva izvire iz srca kao što svježa voda izvire na izvoru.

U tome nas hrabri Origen: „Trudi se da pišeš na izvoru Duha koji je već u tebi. Duboko u tebi je izvor žive vode; izviru nepresušne rijeke duhovnoga osjećanja, osim ako su zasute zemljom i kamenjem. Ali požuri raščistiti razvaline, tj. odagnati lijenost i nečistoću srca.“

Uz to što označava nutrinu, srce je naziv za središnje mjesto čovjekova bića, gdje se susreću sve njegove duševne i duhovne snage te sposobnosti. Srce je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja.

No, najvažnije od svega, srce je mjesto susreta čovjeka s Bogom. Moliti srcem stoga znači zalagati se za svoje središte, za najvažniji odnos, onaj s Bogom.

Neki iskusni duhovnici to srce koje susreće Boga naziva-

ju *mistično srce*. Polaze od prepostavke da je naš odnos s Bogom uglavnom posredan, preko slike i pojmove, koji nisu dosta. Boga možemo upoznati samo mističnim srcem kojem je obdarjen svaki čovjek, ali koje u većine ljudi nije budno, nego spava, i nije razvijeno. Treba ga dakle razviti i odstraniti sve što smeta, sav talog koji ga pokriva. A talog se nakuplja od velike količine misli, riječi i slike koje često ometaju komunikaciju s Bogom. Ako srce umije šutjeti i slušati, njegov će odnos s Bogom rasti i postati dublj.

Molitva srcem prepostavlja cijelo čovjekovo biće: razum, volju, osjećaje, tijelo i dušu. Smisao učenja molitve srcem sadržan je u učenju ljubljenja srcem. Isusovim rijecima rečeno: „Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim.“ (Mt 22, 37)

U sljedećem broju: Molitva iz ljubavi

Foto: Arhiv ICM

28. Međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje

Neka nam na tom putu preobraženja pomogne zagovor Kraljice Mira

Međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje koja se održava 28. put počela je 14. ožujka prijavom sudionika u Međugorju i trajala je do subote 18. ožujka 2023. godine.

Tema susreta je kao i za sve druge ovogodišnje duhovne obnove u Međugorju: „Evo majke moje i braće moje!“ (Mt 12, 49) U Gospinoj školi.

Na ovoj duhovnoj obnovi sudjelovalo je više od 200 sudionika iz Novog Zelanda, SAD-a, Irske, Engleske, Belgije, Francuske, Italije, Njemačke, Austrije, Švicarske,

Slovenije, mađarske, Meksika, Argentine, Španjolske, Slovačke, Češke, Poljske, Ukrajine, Rusije, Litve, Libanona, Brazila, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Predavač na ovoj duhovnoj obnovi bio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić.

„Običaj je da voditelj ove duhovne obnove bude župnik, budući da je to susret s organizatorima hodočašća, voditeljima centara mira, molitvenih i karitativnih skupina koje su povezane s Međugorjem pa je logično da župnik vodi ovu duhovnu obnovu i dosad je tako bivalo. Pa sam i ja kako sam preuzeo službu automatski i to preuzeo i ovo je prvi put da vodim tu obnovu. Važnost je da oni dođu, da ovo uistinu bude duhovna obnova. Ja sam

rekao ne će tu biti puno govora, ne će biti predstavljanja, bit će tu više duhovnih nagovora, jer i njima treba duhovna okrjepta, pogotovo kad dođu u Međugorje, da ne moraju raditi, da ne moraju misliti gdje su im hodočasnici, nego da dođu kao hodočasnici i da tu imaju duhovnu obnovu za sebe. Nadam se da će tako biti, i to mi je naglasak, i na tom inzistiram da to bude uistinu jedno vrijeme, kad ćemo se svi, pa i ja zajedno s njima sabrati u molitvi pred Gospodinom, u Klanjanju, i tako se družiti, vidjeti se, mnogi od njih se tako i upoznaju u svojim govornim područjima, razgovaraju, steknu se neke veze koje kasnije budu na dobro hodočasnicima“, kazao nam je fra Zvonimir.

Prve večeri, uz koncelebraciju 39 svećenika, fra Zvonimir je predstavio svetu misu u crkvi sv. Jakova u Međugorju.

U svojoj propovijedi fra Zvonimir nas je podsjetio kako „čitavu korizmu imamo Isusove poduke o postu, o molitvi, o djelima bratske ljubavi“ te govorio o današnjem evanđeoskom ulomku o oprštanju.

„Danas slušamo kako nas Isus uči milosrdju, kako i koliko oprostiti onome koji nas je uvrijedio. Ako sagledamo sve probleme s kojima ljudi dolaze nama svećenicima, onda ćemo vidjeti da je veliki broj tih problema nastao upravo iz razloga što u određenom trenutku ljudi nisu mogli oprostiti uvredu koja im je nanesena. Često se u društvu mogu čuti i granice koliko treba oprostiti, odnosno ispod koje granice se ne ide u oprštanju. U današnjem evanđeoskom ulomku Isus ruši sve te granice neoprštanja. Svaka granica ograničava čovjeka za nešto drugo. Granica neoprštanja ograničava čovjeka da u miru, u ljubavi živi svoj život ovdje na zemlji. To znači da onaj koji nije oprostio sve uvrede koje mu je bližnji nanio, nije sposoban za život u slobodi. Sam je sebe ograničio neoprštanjem i tako živi u tim svojim granicama, a te granice ga ograničavaju. Primjerice, ne može se pojavit na istom mjestu na kojem je osoba koja ga je uvrijedila, odnosno prisustvo te osobe njega odmah uvjetuje kako će se ponašati. Dakle, čovjek nije slobodan, nego živi u ropstvu neoprštanja, u ropstvu grijeha. Iako on nije počinio prvi grijeh, odlučio je ići linijom grijeha i tako sam čini grijeh neoprštanja i sebi uskraćuje slobodu“, kazao je fra Zvonimir naglašavajući kako Isus želi da budemo slobodni.

„Petar pristupa Isusu s jednom i više nego dobrom ponudom i kaže: ‘Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješio o mene? Do sedam puta?’ Sedam je broj punine i savršenosti. Onaj tko bi oprostio sedam puta taj bi u tom smislu bio savršen i ispunio bi svoju zadaču. No Isus jasno kaže da tu ne smije biti granica. Da tu padaju sve granice – jer se radi o čovjekovoj duši, o njegovu životu. I ne samo o njegovu životu, nego i o životu drugih oko njega. Jer kad jedna osoba ne opršta, onda pate svi oni koji žive s tom osobom. Isus jasno ide dalje i

kaže: ‘Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam.’ Ono što je tadašnjim ljudima bilo savršenstvo Isus podiže na još višu razinu, diže u samo nebo i pokazuje da se trebamo ugledati na nebeskoga Oca koji nama prašta sve naše grijeha“, kazao je fra Zvonimir Pavičić, koji je govorio i o temi svih ovogodišnjih duhovnih obnova i susreta u Međugorju: „Evo majke moje i braće moje!“ (Mt 12,49).

„To je zapravo onaj trenutak kada Isusu dođu njegova majka i njegova rodbina. A on koristi tu priliku kako bi pojasnio da je njegova prava rodbina onaj koji sluša njegove riječi i vrši ih, odnosno onaj koji izvršava volju Očeva“, kazao je međugorski župnik i dadao kako smo svi pozvani na to da slušamo i izvršavamo Isusove riječi te živimo po njima.

„Isus nam je progovorio svoju riječ. I neprestano nam progovara s ovoga mjesta, u svojoj Crkvi. Na nama je koliko ćemo ga slušati i onda te riječi pohraniti u svoja srca i živjeti po njima. Nekada se čini kako teško biti milosrdan i drugima oprštati, naročito onima koji se često ogriješi o nas. Ali ako slušamo Isusove riječi i njih pohranjujemo u svoje srce, onda će one oblikovati naše srce i učiniti ga sličnim srcu njegovu, a to je milosrdno srce“, kazao je fra Zvonimir Pavičić na svetoj misi u Međugorju na početku duhovne obnove za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje i na kraju još jednom podsjetio kako je „korizma je milosno vrijeme, vrijeme obraćanja, vrijeme intenzivnog nasljedovanja Krista“.

„Odbacujemo sve ono što nas priječi da svoj život potpuno predamo Bogu, a prihvaćamo sve ono što Bog stavlja pred nas, što nam daruje. Tako korizma biva vrijeme preobraženja – od pepela Čiste srijede do plamena Uskrsa, od smrti grijeha do života kojeg imamo snagom Kristova uskrsnuća. Neka nam na tom putu preobraženja

pomogne zagovor Blažene Djevice Marije, Kraljice Mira“, zaključio je fra Zvonimir Pavičić.

MEĐUGORJE JE MJESTO MILOSTI, VJERE, MOLITVE, OBRAĆENJA

Drugog dana 28. Međunarodne duhovne obnove za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje, sudionicima se obratio i mons. Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje. Svima je izrazio iskrenu dobrodošlicu.

„Međugorje je jedno mjesto milosti i vjere, mjesto molitve, mjesto obraćenja, jedno mjesto osobne slobode u odgovoru Gospodinu. Ovo je mjesto kontemplacije“, kazao je mons. Aldo Cavalli, te poželio sudionicima da im ovo budu dani priprave i da im pomognu u radu s hodočasnicima.

MEĐUGORJE LJUDE NAPUNJA BOŽANSKIM

Trećeg dana 28. Međunarodne duhovne obnove predavanje je održao provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš.

O važnosti ovakvih susreta fra Jozo je kazao sljedeće: „Prije svega duhovne obnove imaju zadaču, i mislim da u tome uspijevaju, čovjeka vratiti k sebi. Kada imamo duhovnu obnovu život nam stane, zastanemo u tim svagdašnjim obvezama i onda se čovjek pita gdje je, što je, tko je i što bi trebao raditi u životu. Tako i ova duhovna obnova, kao i sve, ima tu zadaču. Ja vjerujem da ljudima to vrlo odgovara. Ovdje sam susreo ljudi iz Novog Zelanda, Argentine, Brazila i europskih zemalja, Kanade, Irske i mnogih drugih, i mislim da ljudi dolaze ovdje kako bi se susreli s Onim tko će im ispuniti život. Naša civilizacija ispražnjuje ljudi, kao da je postala takva. Mislim kako Međugorje zauzima jednu važnu poziciju gdje napunja ljude božanskim.“

Mnogi su ljudi promijenili svoje živote u Međugorju, nadahnuo ih je taj susret s božanskim, promijenili su život i sakramentalno i obiteljski, osobno i duhovno... Čujte, ako je 12 ljudi moglo promijeniti svijet prije 2000 godina, zašto ne bismo i mi, ako 12 ljudi dođe u Međugorje, 12.000, 12.000.000, oni mogu promijeniti sve. Idemo!“

Prepremio: Velimir Begić

“TRI „INFORMACIJE“ IZ ČITLUKA

IVICA ŠARAC

U ovom prilogu više će se nego inače pojavljivati pojmovnik (nazivi ustanova, službi i metoda rada) političko-represivnog aparata bivšeg sustava. Nešto starijima, ta će terminologija biti podsjetnik na vrijeme u kojem su u svakodnevnoj praksi društveno-političkog informiranja cirkulirali vrlo dugački i teško pamtljivi nazivi iz partiskog pojmovnika jugoslavenskoga komunizma. Tema ovoga priloga su tri izvješća ili kako se to službeno nazivalo „informacije“ o političkoj situaciji u čitlučkoj općini (zapravo u Bijakovićima i Međugorju) s potpisima Milenka Bevande, tada na funkciji predsjednika Općinskog komiteta i Dane Ljolje, predsjednika Skupštine općine Čitluk. Te su „informacije“ zaprimljene 3. srpnja 1981. kod Izvršnog vijeća Skupštine Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine u Sarajevu, a upisane su kao predmet pod nazivom: „Savez komunista Jugoslavije – Opštinska konferencija SK BiH Čitluk – informacija o razvoju političke situacije u opštini Čitluk“. Na temelju tih „informacija“ moguće je dobiti nešto jasniji uvid u planove, aktivnosti i načine razmišljanja lokalnih partiskih dužnosnika na vijesti o međugorskim izvanrednim događajima iz lipnja 1981. godine.

Iзвješće ili „informacija br. 1“ započinje s konstatacijom da je SUP (Sekretarijat unutrašnjih poslova) u Čitluku zaprimio 26. lipnja informaciju od predsjednika Mjesne zajednice u Međugorju da je „grupa od petero maloljetnih lica tvrdila“ da su „vidjeli lik bogorodice na obroncima obližnjeg brda crnica.“ Na tu vijest, navodi se u iskazu, promptno je organiziran „sastanak u komitetu istoga dana“ gdje je odlučeno „da

Foto: Arhiv ICMM

se izvrši hitna medicinska konzultacija“ nad djecom, a iste večeri na sastanku komiteta mjesne zajednice Međugorje dogovoreno je da se djeca sutra ujutro upute na „psihiatrijski tretman u mostar“. Te je večeri odlučeno da se u nedjelju 28. lipnja održi sjednica „zborna radnih ljudi i građana oba naselja“, Bijakovića i Međugorja. Izvješće se, nadalje, da je na „zboru u Bijakovićima uočeno nejasno ponašanje jednoga građanina iz Bijakovića“, naznačeno je da je riječ o Marinku Ivankoviću, za koga se predlaže „da ga je neophodno psihiatrijski promatrati“, jer je „isti učestvovao u seansama sa djecom o čemu posjedujemo magnetofonsku traku.“ U izvješću čitlučki „informatori“ priznaju da su „na ovakav način bili prisiljeni presjeći sve to“, jer su do njih stigle glasine kako će ukazanja trajati još 18 dana, pa su, eto, namjeravali u startu to zau staviti tako što su sve vidioce, a i one koji su ih štitili poput Marinka

Ivankovića, odlučili proglašiti psihičkim bolesnicima. Uočljivo je da je lokalna partiska vlast sama već unaprijed odredila „dijagnozu“ djeci i potom zatražila za njih psihiatrijski tretman i hospitalizaciju. „Informatori“ pišu da je liječnik opće prakse koji je razgovarao s djecom navodno utvrdio „da se od njih petero troje nije ponašalo u granicama normalnog, funkcionalnog ponašanja.“ Međutim, kada su djeca u Mostaru pregledana i poslana doma kao posve normalna i zdrava, podnositelji izvješća nisu to ni spomenuli, nego su napisali kako „uzrok haluciranja (tako u izvorniku, nap. I.S.) djece nije mogao biti utvrđen odmah.“ Kritikama je podvrgnut jedan dio „građana naselja Bijaković“ koji se navodno držao „dvolično i nepošteno prema toj djeci“, za koje „informatori“ iz Čitluka tvrde da je „najveći dio bez roditelja ili je iz razgradjenih porodica.“ Istodobno su pohvaljeni „izrasliji aktivisti“ iz Socijalističkog

saveza radnog naroda koji su „na sjednici osudili takve postupke“.

Drugo izvješće, odnosno „informacija br. 2“ započinje s jednom, za nas zapravo, korisnom informacijom iz koje se razaznaje da je prvo izvješće poslano u nedjelju 28. lipnja, a drugo u utorak 30. lipnja. Naime, čitlučki „informator“ započinje svoje drugo izvješće ovako: „u nedelju, 28. 06. 1981. godine obavjestio sam vas o nepovoljnem razvoju situacije u mjesnoj zajednici medjugorje – naselje bijakovići. situacija se ne ublažava ni dalje. Jucher je bio katolički praznik – petrov – dan ...“ Na početku izvješća je istaknuto da su njegovi podnositelji sada u prilici „da nesto određenije“ informiraju o „neprijateljskom karakteru nekih pojava i glasina koje se lansiraju u ovom slučaju.“ Naglašava se da „nije u redu“ držanje „jednoga djela katoličkog klera“ i da je međugorski župni ured dao priopćenje u kojem „slučaj“ uspoređuje s lurdskim fenomenom, za kojega „informator“ drži da „nije nikad od zvanične crkve potvrđen kao moguć.“ U izvješću se nadalje navodi da je i „sinoć“ (dakle, 29. lipnja) održana sjednica komiteta, na kojoj su se dogovorili „o pravcima idejno-političke aktivnosti“. Prema tim smjernicama planirana je za 30. lipnja sjednica komiteta u Čitluku, a potom uvečer i sjednica u mjesnoj zajednici Međugorje-Bijakovići, te sutradan sjednice u svim ostalim mjesnim zajednicama čitlučke općine. Planirano je nadalje da se „u toku dana“ obave razgovori s djecom i njihovim roditeljima „da ta djeca danas ne idu na tu seansu“, a zakazana je i sjednica „koordinacionog odbora za vjerska pitanja“. U izvješću se ističe da pristiže sve veći broj ljudi iz drugih općina i da je „ogroman interes građana da prisustvuju na tom mjestu.“ Na spomenutoj sjednici komiteta u Čitluku prihvaćena je „informacija o idejno-političkoj platformi u prevladavanju ove situacije“ s konkretnim planovima da se „zaustave mase“, pri čemu je istaknuto i mišljenje „u dijelu aktivista“ da je „ovo eskaliralo zbog toga što odmah nisu preduzete represivne, policijske mjere (rigorozna kontrola saobraćaja, zatvaranje pojedinaca, suzavac ili sl.).“ Prvi ljudi čitlučkog partiskog komiteta u ovoj „informaciji“ najavljuju da će „ići na sastanke svake večeri, dobivati gra-

djanina jednog po jednog ukoliko je potrebno“ i da će imati „konfrontaciju s onim djelom klera koji se nije ponašao u duhu utvrđenih normi ustavno istrasiranih.“

Treće izvješće, odnosno „informacija br. 3“ odasvana je odmah sutradan, dakle 1. srpnja, kako se dade zaključiti iz prve rečenice: „jucher smo vas obavjestili o dalnjem razvoju političke situacije u općini Čitluk, a posebno u mjesnoj zajednici medjugorje-bijakovići.“

Ovo se izvješće najprije referira na održanu sjednicu „koordinacionog odbora za vjerska pitanja.“ Navodi se da je kao član tog odbora na sjednici bio prisutan i fra Umberto Lončar, za kojega piše da se „uglavnom korektno držao“, dok se za župnika fra Jozu Zovku i kapelana fra Zrinka Čuvala tvrdi da njihovo dotadašnje držanje „u cjelini nije bilo u potpunosti korektno“ i da su na vlastito traženje prisustvovali toj sjednici. Nasreću je i fra Umberto, koji je u to vrijeme bio župnik u Gradnićima i koji je nešto kasnije prihvatio autentičnost Gospinih ukazanja (o tomu u jednom od narednih priloga), ostavio je kratku zabilješku s toga sastanka: „30. 06. 1981. Pozvala me općina da čuje moje mišljenje. Ja sam im rekao da tu nema još pouzdana znaka da je tu Gospa. Prije vjerujem da su djeca

ekscentrična. Neka traže stručnjaci gdje je pravi uzrok.“

Iz dijela izvješća o župniku fra Jozi upada u oči formulacija da je na toj sjednici „Zovko priznao da je kontaktirao s djecom“ i da je stekao uvjerenje da je sve to plod dječje mašte, uvjetovane depresivnim stanjem jedne djevojčice koja je nedavno izgubila majku. „Informatori“ fra Jozi pripisuju tvrdnju „da su mu djeca priznala kako se nisu dogovorila o temi poruke bogorodice za tu večer“ i da je on na temelju toga „izvukao zaključak da su djeca to sve skupa izrezirala uz asistenciju jednog gradijanina, koga smo naveli u jučerašnjoj informaciji (ivanović marinko)“ Inače, o pouzdanosti ovih „informacija“ o tobožnjim fra Jozinim izjavama pred „koordinacionim odborom za vjerska pitanja“ prilično jasno govori to što su mu u ovim istim izvješćima pripisali riječi koje je navodno izrekao u propovijedi tijekom večernje mise „da treba pratiti hoće li se bog pojaviti!“

U „informaciji br. 3“ dalje stoji da je „sinoć“ (30. lipnja) održana i konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda, da je „prisustvo na sjednici bilo masovo“ i da se „većina građana držala korektno tražeći da im pomognemo da se situacija prevlada.“ Organizatori sjednice navode kako su pozvali prisutne da sami „razvjeravaju građane koji nasrću s raznih strana da je sve to bio plod dječje mašte, njihove neozbiljne igre“ i da su „sad i djeca svjesna svega.“ No, bilo je i „bezobraznih diskusija“, pišu „informatori“, u kojima neki traže da „u ime slobode ispovjedanja vjere djeca i dalje obavljaju svoje seanse, a da prisustvuje svatko ko to želi, jer ima na to pravo.“ Na to su, ističu iz komiteta, morali „energičnije ukazati na takve pogrešne tokove“, pri čemu su „uočena trojica građana po ovom ponašanju.“ A kako je to „energičnije ukazivanje“ izgledalo u praksi, o tomu više u sljedećem prilogu.

Foto: Arhiv ICMM

MOLITVA

- SVAGDAŠNJA HRANA

„Draga djeco! Neka vam ovo vrijeme bude vrijeme molitve.“ (25. 3. 2023.)

Foto: Arhiv ICMM

Vjerljivo postavljamo pitanje: Zašto tako kratka poruka? Možda zato što smo se navikli na duže poruke koje samo pročitamo i kažemo: Baš lijepa poruka? Možda nas Gospa želi probuditi iz sna kako bismo počeli živjeti ono na što nas poziva? Možda nam u jednoj rečenici želi reći što je srž svih njezinih poruka?

Zašto je molitva za Gospu toliko važna? Koje je vrijeme za molitvu najpogodnije?

Mnogo se govori o Sinodalnom putu u Crkvi. Iznose se razne teorije i prijedlozi o promjenama u Crkvi. Vjerojatno su zbilja potrebne neke izvanjske promjene. U Crkvi su se kroz povijest događale promjene, pa zašto ne i danas? No Crkva se ne obnavlja mijenjanjem drugih ili vlastitog ustroja, koliko god to ponekad bilo nužno. Crkva se obnavlja mijenjanjem sebe! Poput sv. Franje Asiškoga, poput Maksimilijana Kolbea, poput Majke Terezije, poput fra Slavka Barbarića. A promjena sebe počinje u molitvi.

Gospa nas uči: Mir je moguće pronaći jedino u molitvi, jer je molitva povratak izvoru mira – Bogu. Budući da smo se udaljili od Boga – u čemu je naš temeljni grijeh i uzrok gubitka mira – samo u povratku Bogu pronaći ćemo spas i mir: „U Bogu ćete naći pravi mir, preko svakodnevne molitve.“ (25. 3. 2007.)

Nas ljudi danas neće spasiti napredak, već povratak! Moliti znači vraćati se Bogu, živjeti s Bogom, i to iz odnosa s Njim, ne oslanjajući se samo na vlastite snage nego s povje-

renjem u Boga. Ne možemo pronaći pravi mir ako ne molimo, tj. ako se u molitvi ne susrećemo s Bogom, izvorom mira i ako se ne hranimo Njegovom ljubavlju.

Bez odvajanja vremena za molitvu nije moguće moliti, a posebice nije moguće učiti moliti srcem. „Danas vas pozivam da vaša molitva bude molitva srcem. Neka svatko od vas nađe vrijeme za molitvu, tako da u molitvi otkrijete Boga.“ (25. 4. 1991.)

Koje vrijeme za molitvu preporučuje Gospa?

Gospa kaže: „Dječice ...prihvativate molitvu u svako vrijeme.“ (25. 4. 1997.) Dakle, svako vrijeme, svaka doba dana i noći može biti pravo vrijeme za molitvu.

Gospa želi da molimo „svaki dan“. (25. 9. 1990.) Jedan je od razloga sljedeći: „Dječice, ne možete reći da ste moji i da ste preko mojih poruka doživjeli obraćenje, ako niste spremni dati svaki dan vrijeme Bogu.“ (25. 7. 1994.)

Dakle, ljubav prema Gospici i svijest o tome da smo „Njezini“ može biti glavni razlog za svakodnevnu molitvu. Ako imalo volimo Gospu

i cijenimo Njezinu žrtvu za nas, poslušat ćemo Njezin savjet.

Uz to, povezanost s Gospom i iskustvo Njezine blizine razlog je za molitvu: „Ne možete biti u mom zagrljaju ako niste spremni moliti svaki dan.“ (25. 8. 1995.)

Glavni razlog za svakodnevnu molitvu je Bog. To treba biti toliko važno da Gospa poziva na odgovornost i odlučnost: „Posivizam vas da budete odgovorni i odlučni i posvetite Bogu svaki dan u molitvi.“ (25. 1. 1998.)

Potrebe duše razlog su za svakodnevnu molitvu: „Molite, moja draga dječice, da bi vam molitva postala svagdanja hrana.“ (25. 1. 1992.)

Gospa nam daje slobodu odabira vremena za molitvu. Najvažnije je izdvojiti vrijeme, a kada će to biti, manje je važno: „Zato, dječice, u danu odredite vrijeme kad možete u miru i poniznosti moliti i susresti se s Bogom - Stvoriteljem.“ (25. 11. 1988.)

Gospa nam ipak preporučuje jutro i večer kao povlaštene trenutke za molitvu: „Zato vas pozivam da vaš početak i svršetak dana uvijek bude molitva.“ (3. 7. 1986.)

Možeš li naći vremena tijekom dana za molitvu? Ispričavaš li se da zbog posla i obveza nemaš vremena za molitvu?

Učenik dođe učitelju i kaže mu: „Jednom si rekao da Bog više cjeni da mu se daruje život nego riječi. On bi želio sve vrijeme moga života, a ne samo nekoliko sati. Je li onda uopće dobro moliti riječima i moliti u posebne sate?“

Učitelj odgovori: „Zaručnik reče svojoj zaručnici: 'Imam mnogo posla. Ali sve što radim, sve to činim za tebe!' Međutim, ni jedno od njih nije našlo vremena razgovarati jedno s drugim. A kad su se onda jednom prilikom susreli, nisu umjeli ništa reći jedno drugom.“

Tko za drugoga ima samo riječi, taj za njega nema srca. Tko međutim za drugoga ima srca, taj za njega ima i riječi. Tko s drugim provodi vrijeme samo izvanjski, taj ga ne voli. Tko međutim drugoga voli, daruje mu i vrijeme.“

Nas ljudi danas neće spasiti napredak, već povratak! Moliti znači vraćati se Bogu, živjeti s Bogom, i to iz odnosa s Njim, ne oslanjajući se samo na vlastite snage nego s povjerenjem u Boga. Ne možemo pronaći pravi mir ako ne molimo, tj. ako se u molitvi ne susrećemo s Bogom, izvorom mira i ako se ne hranimo Njegovom ljubavlju.

Ti si uskrsnuo

Sve bi bilo uzalud i u Tvome životu da nisi Uskrsnuo. Što bi ostalo od Tvojih riječi i Tvojih djela da nisi, kao što si rekao, slavno uskrsnuo? Sve bi se rasplinulo kao dim na vjetru i nestalo poput magle. Ali, Ti si uskrsnuo, moj Gospodine Isuse. Patnja se promjenila u život uskrsnuća. Smrt je pobijeđena. Nada ozdravila. Ljubav dobila svoj najdublji temelj i razlog. Mržnja i зло su postiđeni. Nastupa novo kraljevstvo, Tvoje uskrsno milosno kraljevstvo radosti i mira. Isuse uskrsnuli, Tvoje jako svjetlo neka prodire i raznese svaku tamu naših srdaca, obitelji, Crkve i svijeta. Neka se zaori nova pjesma posvuda. Neka svatko klikne: Aleluja, jer Ti živiš i vladaš. Nek se grobovi otvore i nek svi koji su duhovno mrtvi ustanu na novi život pa neka nitko ne bude isključen iz uskrsne povorke kojoj Ti stojiš na čelu!

fra Slavko Barbarić

Foto: Arhiv ICMM

Mary Fernandez

Medugorje za svijet znači puno

MEĐUGORJE JE MJESTO KOJE JE MNOGIMA PROMIJEŠENO

ŽIVOT. Mjesto je to gdje su mnogi osjetili onu iskrenu majčinsku ljubav, ljubav koju su zatim poželjeli dalje prenositi drugima, ali i druge dovoditi u Medugorje da i oni osjetite tu ljubav. Jedna od tih osoba je Mary Fernandez koja je porijeklom iz Kube, a živi više od 60 godina u Sjedinjenim Američkim Državama, točnije u Miamiju. U Medugorju smo je susreli kod dvorane Ivana Pavla II. za vrijeme duhovne obnove za hodočasnike iz Latinske Amerike. Mary ih je i ove godine doveo u Medugorje. Tako je po 175. put preletjela veliki Atlantski ocean i došla u malo Medugorje. Bila je to prilika da i razgovaramo s njom, na što je radosna srca pristala.

„Ovo je moje 175. hodočaće u Medugorje. Više od 160 hodočašća je bilo s grupom hodočasnika, nekoliko puta sam bila s mužem, te nekoliko puta i sama, posebno za vrijeme rata koji je bio ovdje. Za vrijeme rata nitko se nije htio usuditi poći sa mnom, pa sam u to vrijeme tri puta dolazila u Medugorje, donosila sam pomoć za narod koji ovdje živi. Moje prvo hodočaće u Medugorje bilo je 23. rujna 1988. godine kada sam došla s 38 hodočasnika, među kojima je bio i moj muž. Bogu hvala volio je Medugorje i shvaćao je što činim cijelo ovo vrijeme”, kazala je Mary te dodala nekoliko riječi o Medugorju nekada i sada.

„Kada bih uspoređivala Medugorje u to vrijeme i danas, razlika je velika. Pogledam samo svoje fotografije iz 1988. godine i danas. I Medugorje je naraslo, sve treba rasti, ali duh Medugorja je ostao isti. Vodim ljudi ovdje jer mnogi ne znaju značenje Medugorja uopće i mi ih moramo voditi, tako da ne gube vrijeme uzalud. Ovdje su pozvani od naše Gospe i mi ih moramo voditi. Ne znam točno koliko hodočasnika sam doveo u Medugorje tijekom svih ovih godina, ali recimo grupe koje dovodim otpri-

like imaju između 30 i 40 osoba, tijekom lipnja i rujna bude oko 50 osoba u grupi. I sad zamislite koliko je to osoba kada bi ih pomnožili sa 175 hodočašća. Tisuće i tisuće...”, kazala je Mary s velikim osmijehom na licu, te naglasila da Medugorje i Gospa za nju osobno znače život.

„Znaće mi sve u životu, snaga, radost što sam živa. Medugorje za svijet znači puno. Puno ljudi ne zna za Medugorje i što ono znači, ali vidim da im je potrebna vjera, čak i u ovo teško vrijeme ljudi trebaju vjerovati, treba im netko tko će im dati nadu, a Medugorje je nuda, mir i ljubav. Mi smo svi toga potrebni. Gospa je rekla da će ovo biti oaza mira i već sada jest. Ljudi dolaze ovdje, pronalaze mir i odlaze kući gdje ga dijele sa obitelji i prijateljima. Kada bih izdvojila nesto u Medugorju, to bi sigurno bilo klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramantu. Volim klanjanje u Medugorju. Takvoga klanjanja nema u svijetu. Bila sam u mnogim svetištima, u mnogim mjestima vjere, ali nigdje nisam našla klanjanje kao u Medugorju”, kaže nam Mary, te dodaje da je Medugorje za nju, kao i za mnoge druge isповjedaonice svijeta.

„Za Medugorje kažu da je isповjedaonica svijeta i ono to i jest! Prije nekoliko godina kada sam bila u Medugorju s nama je bio jedan vodič hodočasnika, on mi je rekao da je bio jedan biskup iz Brazila u njezinoj grupi. Došao je ovdje i gledao uokolo i rekao da je impresioniran isповijedima koja se događaju ovdje. Redove vjernika koji čekaju ispunjaj, a koje je ovdje vidio, nije nikada viđao u životu. I to je istina. Otiđite u Vatikan, otiđite u Svetu Zemlju, otiđite u bilo koje mjesto ali to ne ćete vidjeti. Medugorje je isповjedaonica svijeta. Volim Medugorje, nadam se da će mi Bog dati snagu i zdravlje da dolazim i dalje, jer već imam puno godina i nisam više mlađa. Mlada sam u duhu, ali tijelo stari. Radim i dalje, tako da prepostavljam da i Bog želi da idem dalje. Ne znam da li činim velike stvari, ali se nadam da je Bog sretan”, kazala je Mary, te na kraju naglasila da je za vrijeme prvih dolazaka u Medugorje doživjela i neke znakove koji su je upućivali da dovodi ljudе k Bogu, te ih je prepoznala i to počela i činiti. Za kraj razgovora samo je kazala: „Molite za mene”.

„Sjećam se vrlo dobro svojih prvih dolazaka u Medugorje, došao sam na Mladifest prvi put na hodoča-

šće s mlađima kao mlađomisnik i bilo je to jako zanimljivo. Jedan od mojih profesora počeo se ljutiti kada se spominjalo Medugorje, a ja sam tada u srcu odlučio da unatoč svemu želim putovati u Medugorje da mogu imati svoje osobno mišljenje. Medugorje je za mene oaza mira gdje mogu uvijek crpiti snagu i doživjeti uvijek svaki puta nebo na zemlji. Gospa je u mom životu Majka. Najbolja i najljepša Majka. Majka koja me prati. Zahvaljujem joj za obraćenje koje mi je izmolila. Moji roditelji su puno godina molili krunicu za moje obraćenje i ja znam da je to bila Ona koja mi je izmolila moje obraćenje. Đakonsko ređenje, svećeničko ređenje, sve se događalo na marijanske blagdane”, kazao je fra Peter Vician, a na pitanje što Medugorje znači za svijet kratko i jasno odgovara: nada.

„Ono što slušam iz Božje riječi ovdje se ostvaruje. To je istina. Medugorje je nuda. Imamo obećanje od Isusa da će Crkva ostati zauvijek i da vrata paklena neće ju nadvladati. I jedna Gospina poruka kaže: Na kraju će moje Bezgrješno srce pobijediti. Crkva se ne može odijeliti od Gospe jer Blaženu Djevicu je odabrao Bog da bude Majka Crkve. Osobama s kojima putujem u autobusu na hodočašće je teško kada dolaze, kada putuju u Medugorje, ali na kraju viđim kako su na koljenima u molitvi muškarci s krunicom u ruci i mijenjaju se srca. To je jedan predobar, lijep osjećaj gledati što se događa.

To je snažno iskustvo gledati ljudе, dovoditi ljudе u Medugorje i onda vidjeti kako se mijenjaju. Kada se vraćamo iz Medugorja kući imamo iskustva upravo onih koji nisu rado dolazili u Medugorje, upravo oni su promijenjeni, oduševljeni, dotakli ih je Božja milost. Medugorje – to je mjesto povratka čovjeka Bogu. Sotona želi ispuniti naša srca nemirom, mržnjom i želi nas okrenuti kao brat protiv brata, a sve možemo nadvladati i pobijediti molitvom koju nam nudi Marija. Bez odnosa s Bogom nije moguće osjetiti i imati mir srca”, kazao je fra Peter, a na pitanje što za njega osobno znači seminar posta, molitve i šutnje na kojemu je sudjelovao kaže:

„Ovo vrijeme je duboko provedeno s Bogom. Doma u samostanu živi se brzo, vrlo brzo se sve radi, blagovanje za stolom, kušanje hrane, sve

Foto: Arhiv ICMM

Roditelji su molili krunicu, a Gospa je izmolila moje obraćenje

FRA PETER VICIAN

Tijekom cijele godine u Medugorje se za različite jezične skupine održavaju seminari posta, molitve i šutnje u Kući mira (Domus pacis). Tako se od 6. do 10. ožujka održao seminar posta, molitve i šutnje za hodočasnike iz Slovačke. Kako su nam kazali u grupi je bilo 42 hodočasnika, od kojih trojica svećenika. Sudionici su tijekom programa molili krunice, slavili svete mise, klanjali se danočno Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramantu i razmatrali o Božjoj Riječi, a seminar je vodio fra Antonio Primorac. Drugoga dana seminara sudionike smo susreli kod Gospina kipa na Brdu ukazanja nakon što su izmolili radosna otajstva Gospine krunice, a među njima je bio i fra Peter Vician koji dolazi iz maloga grada Nová Baňa u Slovačkoj. Fra Peter ima 50 godina, svećenik je već 10 godina, a u Medugorju je bio više od 15 puta.

„Sjećam se vrlo dobro svojih prvih dolazaka u Medugorje, došao sam na Mladifest prvi put na hodoča-

šće s mlađima kao mlađomisnik i bilo je to jako zanimljivo. Jedan od mojih profesora počeo se ljutiti kada se spominjalo Medugorje, a ja sam tada u srcu odlučio da unatoč svemu želim putovati u Medugorje da mogu imati svoje osobno mišljenje. Medugorje je za mene oaza mira gdje mogu uvijek crpiti snagu i doživjeti uvijek svaki puta nebo na zemlji. Gospa je u mom životu Majka. Najbolja i najljepša Majka. Majka koja me prati. Zahvaljujem joj za obraćenje koje mi je izmolila. Moji roditelji su puno godina molili krunicu za moje obraćenje i ja znam da je to bila Ona koja mi je izmolila moje obraćenje. Đakonsko ređenje, sve se događalo na marijanske blagdane”, kazao je fra Peter Vician, a na pitanje što Medugorje znači za svijet kratko i jasno odgovara: nada.

„Ono najočuvnije, najvažnije jest onih pet glavnih poruka, kamenova. Kako nas Gospa Majka vodi svome Šinu Isusu, otvaraju nam se oči i vidiimo istinu. Svjedok sam promjene života u isповjedaonici, to su čudesa. U Medugorje sam na prva hodočašća počeo dolaziti kao svećenik. Tu se učvrstilo moje zvanje, moj svećenički poziv. Ponekada u srcu osjećam da bih najradnije ostao ovdje živjeti zauvijek, ali Gospa me šalje kući jer tamo još imam svoje obaveze. Medugorje je duboko, duboko u mome srcu”, govoril je fra Peter te naglašava kako Medugorje sigurno može pomoći mlađom čovjeku da otkrije svoj duhovni poziv: „Sigurno mlađi tu pronalaze svoj identitet i tko su zapravo oni u Božjim očima, te je tada lakše odlučiti se za duhovno zvanje”, kazao je fra Peter, te na kraju uputio nekoliko riječi zahvale.

„Hvala Gosi da me je pozvala u Medugorje da mogu doživjeti svaki put Božje Kraljevstvo. Zahvalan sam za ljudе koje sam mogao ovdje susresti i upoznati, ljudе na kojima mogu vidjeti ono što govore i žive. Zahvalan sam za zajednicu Svjetlo Marijino da se mogu osjećati kod kuće, ne moram se brinuti što će jesti, gdje će spavati jer se oni pobrinu o meni, ali najviše se brinu o duši. Bogu hvala, Bogu hvala. Sve one koji će čitati ovo svjedočanstvo neka blagoslovni Gospodin. Neka vas On blagoslovni na Gospin zagovor i zagovor sv. Josipa.”

Javna tribina „Zaustavimo zlostavljanje djece u digitalnom i prirodnom okruženju“

U petak 17. ožujka u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju s početkom u 19.30 sati održana je javna tribina pod nazivom „Zaustavimo zlostavljanje djece u digitalnom i prirodnom okruženju“. Ova tribina je zajednički projekt kojega su pokrenuli i podržali Vijeća roditelja i ravnatelja osnovnih škola s područja općine Čitluk: Osnovne škole fra Didaka Buntića Čitluk, Osnovne škole Čerin i Osnovne škole Bijakovići. Program je vodila Sanja Pehar, a na tribini su svoja predavanja imali mag. psihologije

Jelena Marijanović koja je govorila o vršnjačkom nasilju među djecom u virtualnom i stvarnom okruženju, te o posljedicama toga nasilja, dok je inspektor Saša Petrović iz Federalne uprave policije govorio o opasnostima za djecu koja se događaju preko interneta, posebno naglašavajući problem pedofilije.

Nakon što su Jelena Marijanović i Saša Petrović završili svoja predavanja, odgovarali su na brojna pitanja koja su im okupljeni postavljali, a publika je ovu važnu tribinu na kraju nagradila dugotrajnim pljeskom.

Godišnje ukazanje Mirjani Dragičević-Soldo, 18. ožujka 2023.

Vidjelica Mirjana Dragičević-Soldo imala je svakodnevna ukazanja od 24. lipnja 1981. do 25. prosinca 1982. godine. Na posljednjem svakodnevnom ukazanju Gospa je, povjerivši joj desetu tajnu, rekla da će joj se ukazivati jedanput godišnje i to 18. ožujka. Tako je i bilo tijekom svih ovih godina. Ukazanje je započelo u 13:33 h i trajalo do 13:39 h. U to isto vrijeme, kod Plavog križa, kao i ispred Mirjanine obiteljske kuće u kojoj je Mirjana imala Gospino ukazanje, tisuće hodočasnika su u miru i sabranosti molili Gospinu krunicu za sve one koji nisu upoznali ljubav Božju iščekujući Gospinu poruku Mirjani koja je glasila:

duhovno progledali. Da kao jedan Božji narod, u zajedništvu s mojim Sinom, svojim životom svjedočite istinu. Molite, djeco moja, da zajedno s mojim Sinom svoj svoj braci i sestrama možete donositi samo mir, radost i ljubav. Ja sam s vama i blagoslovljam vas majčinskim blagoslovom.”

„Draga djeco, pozivam vas da kroz molitvu i milosrđe što bolje upoznate moga Sina. Da čista i otvorena srca naučite slušati. Da sluštate što vam moj Sin govoriti da biste

U Međugorju održana akcija dobrovoljnog darivanja krvi

Akcija dobrovoljnog darivanja krvi održana je 21. ožujka u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju u vremenu od 9 do 11 sati. Akciju dobrovoljnog darivanja krvi zajednički su organizirali Crveni križ Čitluk, Župni ured sv. Jakova - Međugorje te mjesne zajednice Bijakovići i Međugorje u suradnji s Transfuziologijom SKB Mostar za potrebe Sveučilišne kliničke bolnice Mostar.

„Danas je najplementije ono što čovjek može napraviti jest darivati krv, upravo iz razloga što se ne može umjetnim putem to nikako izvesti, nema toga načina. Najveći dio sebe i pomoći nekome jest dati krv. Što se tiče samoga davatelja, zdravo je davati krv, jer svakako taj jedan dio krvi naše propada, a stalno se krvne stanice obnavljaju i već u roku 24 sata proizvede se ovaj tekući dio krvi, a za 6 do 8 tjedana željezo se vrti u normalne vrijednosti. Korisno je i zdravo, to je nešto najplementije. I na naše iduće akcije sve zdrave osobe su dobrodošle, ne treba nikakva posebna priprema, samo ponijeti dokumente, dobro se naspavati, nije potrebno biti natašte, a i povesti nekoga u pratinji je poželjno jer mi u biti ovisimo o dobrih i plemenitih ljudi”, kazala nam je Ana Kvesić Pehar, specijalizant transfuzijske medicine. Jedan od današnjih darivatelja krvi Ivan Ostojić kazao nam je da je ovo jako koristan događaj na koji se često odazove.

„Ovo mi je trinaesti put da darujem krvi i mogu reći da je bolje dati krvi nego li je tražiti. Važnost darivanja je velika, jer ne daj Bože da nam krv zahteva tek tada bismo znali cijeniti vrijednost krvi. Darivanje krvi je individualni pristup i tu treba biti odluka same osobe da nekome pomogne, jer nikada ne znamo kome može zatrebati, a osjećaj darivanja je uvijek dobar”, kazao nam je kratko Ivan Ostojić.

U Božjoj riječi otkrivamo hranu

U Međugorju se od 20. do 24. ožujka održavala duhovna obnova za 95 hodočasnika koji su u organizaciji Gospino hodočasnice Mary Fernandez došli iz gotovo cijele Latinske Amerike. Hodočasnici su na programu bili molitva na Brdu ukazanja i na Križevcu, slušanje kateheza, te sudjelovanje na večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova u Međugorju. Organizatorica hodočasnica Mary Fernandez do sada je organizirala oko 160 hodočašća u Međugorje, a voli kazati da joj je život posvećen hodočascnicima i Gospu.

„Ovo je jedna duhovna obnova u Međugorju koju imamo s fra Marinkom još od kada je postao međugorski župnik. Ovdje nas je 95 hodočasnika iz Latinske Amerike i Sjedinjenih Američkih Država. Organizacija ovakvih hodočašća ima svoju dugu povijest još od 1990. godine kada nam je duhovne obnove vodio fra Jozo Zovko, to je trajalo do 2009. godine kada nas je dvije godine vodio fra Danko Perutina, a poslije fra Danke pa sve do danas duhovnu obnovu vodi fra Marinko Šakota i tako bude svake godine”, kazala nam je kratko Mary Fernandez koja je prije nekoliko godina u intervjuu za Glasnik mira svjedočila da je prvi put u Međugorju bila 1988. godine i kako kaže od tada joj je srce ostalo u Međugorju. Ovu duhovnu obnovu vodio je bivši međugorski župnik fra Marinko Šakota, a drugoga dana hodočasnica, susreli smo ih u dvorani Ivana Pavla II. gdje im je fra Marinko održao katehezu na temu Božje riječi.

„Kada čitamo Sveti pismo, mi često mislimo kako se radi o drugima, lako prepoznamo da su drugi ti kojima je upućena ta riječ i da se oni trebaju obraćati i mijenjati. A Isus kaže „Danas što ste čuli se ispunilo na meni“, dakle što smo čuli to se odnositi na mene, tu se radi o meni, i tako trebamo čitati Božju riječ. Naša nutrina, naše srce je tlo. Nekada ne razumijem Božju riječ, i to je normalno, te tada netko ostavi Božju riječ, ali je važno znati kakvo je tlo na koje pada Božja riječ, kakvo je moje srce. Je li moje srce raspoloživo, je li moje srce kao plodna zemlja? Za Božju riječ je potrebno vrijeme i pozorno srce i raspoloženo srce. Biti otvoren čovjek, a to znači čovjek koji je spreman čuti nešto novo. Jedan svećenik je svjedočio: „Trideset godina sam svećenik i nisam shvatio važnost posta. Tek u Međugorju sam otkrio post. Dakle, bilo je tu trideset korizmi, čitao sam Božju riječ, nailazio sam na tekstove o postu, ali nisam shvatio prepoznao i shvatio važnost posta. Isus je postio, proroci su postili, i sad se pitam koliko još toga važnog ima što je zapisano u Svetom Pismu a što čeka na moje obraćenje da bi ih ja otkrio i prepoznao“. Božja riječ je nekada tvrda kao orah. Orah ima svoju vanjštinu i ljsku koja je tvrda. Takva je i Božja riječ, jednostavno nekada ne razumijemo, ne vidimo ništa posebno i teško mi je shvatiti, i to je normalno. Ali važno je znati kada otvorim orah unutra je hrana. Takva je i Božja riječ, tvrda možda izvana, ali ako uzmem vremena i ako je moje srce otvoreno, spremno čuti nešto novo, malo pomalo otvara se Božja riječ, kao orah, i u Božjoj riječi otkrivam hranu, pravu hranu”, kazao je fra Marinko Šakota te dodao da se trebamo brinuti za život, a to je normalno, ali da se ne brinemo tjeskobno.

„To znači, ja se brinem za život i stvari, to je normalno i potrebno. I vi ste se brinuli prije polaska u Međugorje za sve, planirali ste put i pitali ste se kako će to sve biti, ali onda je važno prepustiti se Gospodinu. Gospodine, Ti vodi, Tvoja zadaća je brinuti se za mene, a moja zadaća je imati povjerenje u tebe. Ja sam puno godina organizirao Mladifest u Međugorju sa svojim timom suradnika. Mi smo pripremali Mladifest, ozbiljno ga pripremali. Tu bude jako puno mlađih, sigurno ste čuli za to. No, kada počne Mladifest ja kažem: „Gospa draga, Majko Marijo, ti sada vodi. Ti vodi“, i to je razlika. Dakle, dobro je primijetiti sve, ali sada ti vodi. Zašto je to važno? Jer onda nisam ja najvažniji, nego ti draga Majko vodi. Duše Sveti ti vodi. Onda se ja opuštам, nisam više napet, nisam više nervozan kako će biti i što će biti. Ne. Ti Gospodine, vodi. Duše Sveti ti vodi i to je to. Tako isto i ostale stvari u životu”, kazao je fra Marinko Šakota. Na kraju kateheze fra Marinku su hodočasnici su postavljali brojna pitanja vezana za Međugorje kao i za katehezu na koja je fra Marinko rado odgovarao, a kateheza je završila zahvalnom molitvom Duhu Svetom.

Svetkovina Navještenja Gospodinova - Blagovijest proslavljenja u Međugorju

U subotu 25. ožujka proslavljena je svetkovina Navještenja Gospodinova - Blagovijest. Svetu misu u župnoj crkvi svetoga Jakova u Međugorju slavljene su u 8, 11 i u 18 sati. Jutarnju svetu misu u 8 sati predslavio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavićić, pučku svetu misu u 11 sati predslavio

Stotinu mladih iz Šibenske biskupije hodočastilo u Međugorje

U Međugorju je 25. i 26. ožujka uz duhovnu pratnju don Ante Vrcića, povjerenika za mlade Šibenske biskupije, održano veliko hodočašće mladih iz Šibenske biskupije. U drugom mjesecu ove godine osnovan je Savjet Šibenske biskupije te su odmah krenuli u aktivniji rad i djelovanje s mladima. Na svetkovinu Navještenja Gospodinova – Blagovijest hodočastili su u Međugorje gdje su imali svoju dvodnevnu korizmenu duhovnu obnovu. Molili su krunicu na Brdu ukazanja, križni put na Križevcu, slušali svjedočanstva momaka iz zajednice Cenacolo, pristupili sakramentu isповijedi, te sudjelovali u večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova, a u Međugorje je stiglo oko 100 mladih. Više o samom hodočašću kazao nam je don Ante Vrcić.

„Došli smo s nakanom duhovne obnove, tako da je Šibenska biskupija, odnosno Ured za mlade Šibenske biskupije došao ovdje imati duhovnu obnovu. Bogu hvala, Križevac, molitve, nagovori, sveta misa, odlazak na Podbrdo, na krunicu i opet ovdje evo nas zajedno na svetoj misi. Imali smo i svjedočanstva. Zaista, bogato, sadržajno i ono što je važno stotinu mladih iz Šibenske biskupije je bilo ovdje prisutno u ova dva dana i zaista svjedočim kao njihov povjerenik, da su duhovno okrijepljeni i ojačani i zasigurno će dati ploda i za skorašnju svetkovinu Uskršta“, kazao je don Ante te je dodata da je i on sam Gospino dijete jer dolazi iz svetišta Gospe Vrpoljačke.

Među stotinjak hodočasnika bilo je i petnaestak članova Katoličkih skauta Šibenske biskupije predvođenih njihovim voditeljem Ivanom Skočićem koji nam je kazao kako "mladi na ovakvim mjestima predaju sve u ruke Božje, ali baš preko Marije"

"Vidi se taj jedan poseban odnos da sve svoje probleme iznesu. Baš se čuda ovdje na ovim mjestima događaju jer mogu gledati i Marijin život i njen odnos prema svome Sinu, prema Bogu. Katolički skauti Šibenske biskupije osnovani su u Šibeniku prije sedam godina, a imamo oko 100 naših skauta te tu mladi žive ljubav prema Bogu, Crkvi i domovini, tako da ih čupamo iz svih ovih virtualnih stvarnosti i vodimo ih u prirodu gdje ih učimo sve, od temeljnih ljudskih vještina, pa sve komplikiranjem prezivljavanju, planinarenju i slično", kazao je Ivan Skočić.

Gerard i Slavko pješačili 900 kilometara od Beča do Međugorja

Tijekom cijele godine milijuni vjernika hodočaste u Međugorje. Neki autobusima i autima, oni malo hrabriji dođu s biciklima, ali uvjek je neobično i radosno vidjeti kada netko dođe pješice u Međugorje, posebno ako je to iz udaljenijih država. Gerard Grgić i Slavko Bošnjak su dvojica međugorskih hodočasnika koji su 25. veljače krenuli iz Austrije, točnije iz Beča put Međugorja, te su nakon više od dva tjedna pješačenja te prijeđenih gotovo 900 kilometara stigli u Majčin zagrljaj. Umornih i teških nogu, ali i zahvalna i ispunjena srca gostovali su u programu Radiopostaje MIR Međugorje. Nisu skrivali radost i osmijeh zbog ispunjenog cilja.

„Otac sam dvoje djece, Mia devet godina i Emily šest godina. Zbog djece sam došao u Međugorje, to mi je nakana bila, da se molim za njih, da im Bog pokaže pravi put. Ja kao roditelj, kao otac dok su još maleni mogu paziti na njih, ne mogu 24 sata na dan, ali dragi Bog to može. On može 24 sata paziti kada ja nisam tu, kada budu veće bit će sve teže meni kao roditelju, i zato sam se uputio ovim putem. Drugi razlog moga dolaska je bolest koju moja žena i mlađa kćer imaju. Kažu da nema svega sto ljudi na svijetu koji imaju tu bolest, ali ja sam tu žrtvu uzeo na sebe da bi one ozdravile, da Bog pronade neku mogućnost za taj lijek jer ga trenutno nema“, kazao je Gerard dodajući da je Bogu sve moguće, dok nam je Slavko kazao način kako je došlo do ovog zajedničkog hodočašća.

„Puno sam u molitvama, u crkvi sam, na krunicama, sa suprugom molim krunice redovno i kada idem na spavanje puno u mislima razmišljam i razgovaram s Bogom. Obilazio sam puno svetišta ali nikada nisam uzeo malo teži križ na sebe i tako sam došao na ideju, ali sam razmišljao da li da sam krenem prema Međugorju pošto je put za samca malo kritičan, onda sam u sebi rekao da je veliki krug prijatelja i rodbine i razmišljao sam koga bih mogao povesti. U jednom trenutku mi je Gerard došao na ideju pošto je on suprugin rodak. Ja sam ga nazvao, a on kao da je čekao da ga nazovem da krenemo na taj put. On je odmah kazao da je spreman. Pet mjeseci je trajala priprema i tako smo s Božjom pomoću se radovali i iščekivali kad će to doći. Napokon smo i krenuli, te tu gdje smo trebali – stigli smo“, kazao je Slavko.

Gerard i Slavko su se zahvalili svima koji su im pomogli da stignu u Međugorje nakon 16 dana i prijeđenih gotovo 900 kilometara, uz poruku svim roditeljima da svojim mladima usađuju vjeru jer je to jedno veliko bogatstvo.

U Međugorju održan korizmeni koncert 'Puče moj' ansambla "Pučki pivači KBF-a"

U Međugorju je 26. ožujka nakon pučke svete mise u crkvi sv. Jakova održan korizmeni koncert 'Puče moj' kojega je izveo ansambl 'Pučki pivači KBF-a'. Članovi ansambla su koncert započeli pjesmom ispred crkve sv. Jakova, te su pjevajući hodali prema oltaru gdje je koncert i održan. Tijekom jednosatnog koncerta ukupno su otpjevali 12 pjesama, a župljan i hodočasnici su im nakon završne pjesme darovali dugotrajan pljesak. Koncert u Međugorju je dio mini turneje koja je započela u Varaždinu, nastavila se u Šibeniku, Dugopolju i Međugorju, a završit će u Zagrebu.

Vokalni ansambl „Pučki pivači KBF-a“ osnovan je 2018. godine pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Činili su ga isprva studenti KBF-a,

polaznici izbornog kolegija "Interpretacija glagoljaškog crkvenog pučkog pjevanja", a s vremenom su se priključili i studenti s drugih

sastavnica Sveučilišta. Ansambl od svojeg osnutka djeluje pod vodstvom renomiranog etnomuzikologa doc. dr. sc. Joška Čalete.

Obred primanja i zavjetovanja Franjevačkog svjetovnog reda u Međugorju

U utorak 28. ožujka u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju pod svetom misom u 19:30 sati održana su svečana primanja i zavjetovanja u bratstvu Franjevačkog svjetovnog reda (OFS) župe Međugorje. Svetu misu predslavio je međugorski župnik i duhovni asistent OFS-a Međugorje fra Zvonimir Pavičić, a u koncelebraciji su bili još i bivši duhovni asistenti OFS-a Međugorje fra Danko Perutina i fra Slavko Soldo, te fra Ivan Hrkac, duhovni asistent Frame Međugorje koja je svojim pjevanjem uveličala ovo svećano sveto misno slavlje. Razlog što su svetu misu slavila čak tri dosadašnja duhovna asistenta OFS-a jest taj da Franjevački svjetovni red župe Međugorje ove godine slavi 10 godina od osnutka, jer je 2013. godine bratstvo bilo kanonski oblikovano, a danas ono broji 48 članova. U prigodnoj propovijedi fra Zvonimir Pavičić je okupljenima kazao da je ova večer primanja i obećanja jedna velika milost.

„Sve ovo danas što ćemo doživjeti, što će doživjeti sestre ovoga bratstva, bilo da se primaju, daju zavjete ili obnavljaju ih, sve je to jedna velika milost, a milost je nezasluženi dar Božji. Ništa od ovoga, nitko od vas, niti vi koji ste prije dali

primljeno u bratstvo, dvije osobe su obnovele svoje zavjete na godinu dana, tri osobe su na godinu dana zavjetovale pravilo Franjevačkog svjetovnog reda, a četiri osobe su dale trajne zavjete, to jest za sve vrijeme svojega života. Nakon svete misе s nama je nekoliko riječi podijelio Jure Čilić koji je član Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje još od samih početaka.

Nakon svete misе program je nastavljen uz zakusku i prigodno druženje članova bratstva, njihovih obitelji i prijatelja.

Statistike za ožujak 2023.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 86 000
Broj svećenika koncelebranata: 1956 (63 dnevno)

Gospa nas poziva da Isusa donesemo drugima

Fr. John Marshall svećenik je nadbiskupije Portland u Oregonu, SAD, te je i župnik župe sv. Ivana Krstitelja u Milwaukeeu. Ove godine slavi 10. godišnjicu svećeništva, a po prvi put u životu je došao na hodočašće u Međugorje. S njim je na hodočašće pošlo i 34 vjernika iz njegove župe, te će u Međugorju ostati do početka travnja. U Međugorju će hodočasnici moliti krunicu na Brdu ukazanja, križni put na Križevcu, pristupiti sakramantu isповijedi, sudjelovati na večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova, posjetiti zajednicu Cenacolo, ali i nekoliko župa u blizini Međugorja. Prvoga dana njihova hodočašća susreli smo ih kod Gospina kipa na Brdu ukazanja nakon što su završili molitvu radosnih otajstava Gospine krunice, te je fr. John s nama radosno podijelio nekoliko svojih dojmova.

„Prvi put sam za Međugorje čuo još prije više od 25 godina kada sam bio u srednjoj školi. Sada imam 45 godina, dakle, prošlo je puno godina kada sam prvi put čuo, uvijek sam razmišljao o dolasku ovdje, ali nikada nisam imao pravu priliku. Prošle godine osjetio sam Gospin poziv da je sada došlo to vrijeme. Došao sam s 34 osobe iz moje župe, ali sam, također, došao i zbog sebe da zahvalim svemu Bogu na 10 godina svećeničke službe i da me Gospa i dalje prati, pomaže i inspirira da

druge dovodim bliže Isusu jer to je i njena misija također - dovoditi ljude njenom sinu Isusu. Pitam je da mi pomogne s molitvama i zaštitom, tako da mogu i dalje nastaviti to činiti, dovoditi ljude Isusu. Što se tiče moga svećeničkog poziva, rekao bih da je Gospa imala neizravnu vezu, jer ranije se nisam toliko njoj utjecao koliko sam Gospodin ili možda nekim svećima, ali mislim da sam u zadnjih 4-5 godina uistinu jako povezan s Gospom, kako ja osobno, tako i moje svećeničko služenje. Ne prođe dan a da joj se ne obratim i zatražim hrabrost da nastavim govoriti „Da“. Kao što je i ona kazala „Da“ da donese Isusa u svijet, tako i ja trebam govoriti „Da“ kako bih druge doveo Isusu kroz slavljenje svete mise, kroz sakramente, posebno isповijed, ali i hrabrost da sam govorim „Da“ prema onome što Isus želi od mene. Što god da mi kaže, to da i učinim. Ovo nam je prvi dan u Međugorju i tu ćemo biti sve do 1. travnja, dakle dosta dana imamo. I to će biti lijepa priprema za Veliki tjedan, tako kada se vratimo već ćemo slaviti i Cvjetnicu i nakon toga Veliki tjedan kao pripremu za Uskrs“, kazao je fra John, te dodao da je značenje Međugorja u svijetu i za svijet jako veliko.

„Znate, Gospa nas je ovdje pozvala na mir. Mislim da Bog koristi ovako neznana mjesta. Međugorje je poznato mjesto, ali i obično mjesto, te se izvanredne stvari događaju u jednom običnom mjestu. Bog ne bira velike gradove u svijetu ili

neke velike ljudi, bira one malene, one neznačajne, bira malena mjesta, ona mjesta koja su u očima svijeta neznačajna, ali se velike stvari tu događaju. Pomislimo na Nazaret, pomislimo na Lourdes, pomislimo na Fatimu i sada Međugorje. Dakle, mala mjesta. Većina ljudi nije ni znala za Međugorje do 1981. godine, a milijuni ljudi godišnje ga sada posjeti. Kada sam bio u srednjoj školi neko sjeme Međugorja je bilo posijano, čuo sam tada o nekim čudima, o posebnim milostima koja ljudi ovdje primaju, i ta želja koja je dugo trajala ostvarila se i sada sam tu danas na Brdu ukazanja“, kazao je fr. John, te naglasio da kada bi morao izdvojiti nešto u Međugorju, to bi bila Euharistija.

„Kada bih birao jednu stvar u Međugorju mislim da bi to bila sveta misa. Ima puno mjesta za posjetiti i iskusiti, kao što je recimo penjanje na Brdu ukazanja koje mi je danas bilo prvo u životu, ali rekao bih da je to sveta misa. Jer mislim da to Gospa od početka želi, jer tamo je njen Sin prisutan. Dana nam je milost da primimo besplatno njezinu Sina. I trebamo izaći vani i posjetiti mjesta koja trebaju mir, mjesta koja trebaju Isusa, baš kao što je i Gospa prvo učinila kada je kazala „Da“ i kada je primila Isusa u svoju utrobu, otišla je do svoje rodice Elizabete. Dakle, ona je za nas primjer misije. I Gospa nam kaže da idemo njenom Sinu i da ga donesemo drugim ljudima“, kazao nam je fr. John Marshall.

Predavanjem fra Zvonimira Pavičića završene ovogodišnje korizmene kateheze srijedom

U srijedu, 29. ožujka, u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju održana je peta i posljednja korizmena kateheza koju su međugorski fratri održavali svake srijede kroz vrijeme korizme nakon večernje svete mise.

Podsetimo, u prvoj korizmenoj katehezi međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić govorio je na temu korizme, kako je nastala, koje su specifičnosti vremena korizme. U drugoj katehezi fra Antonio Primorac govorio je o postu, treću katehezu fra Jure Barišić je posvetio molitvi, a u četvrtoj katehezi fra Ivan Hrkač je pričao o djelima ljubavi i

milosrđa. Sinoćnju petu katehezu vodio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić koji je govorio o svetom vazmenom trodneviju, to jest o Velikom četvrtku, petku i subotu. Večer je započela kratkom molitvom, a zatim je fra Zvonimir Pavičić na početku kazao da u početku nije bilo sveto vazmeno trodnevje, već je bio samo jedan dan slavlja, odnosno godišnje slavlje Uskrsa.

„Pasha znači prijelaz, mi kršćani ne slavimo onaj prijelaz preko Crvenog mora, nego slavimo Kristov prijelaz iz smrti u život. To je temelj naše vjere, to je ono što

sv. Pavao kaže da ako Krist nije uskrsnuo uzaludna je vjera naša. Možemo slobodno reći i ako Krist nije uskrsnuo uzaludna je i korizma naša, ako ne svetkujemo uskrsnuće onda je uzaludna korizma naša. U tom uskrsnuću slavimo Kristov prijelaz iz smrti u život, ali Krist nije sam prešao, Krist je sve nas ponio u tom prijelazu, otvorio nam vrata raja.“, kazao je fra Zvonimir Pavičić, te se na kraju zahvalio svima koji su dolažili na ove korizmene kateheze, uz najavu da će se kateheze opet održavati i u vremenu došašća s još zanimljivijim temama.

Iako slijep, Dario Bezik više od 10 godina dovodi hodočasnike u Međugorje

U nedjelju 2. travnja proslavili smo Cvjetnicu - Nedjelju Muke Gosподnje, te smo zakoračili u Veliki tjedan u kojem ćemo proslaviti Uskrs, najveći kršćanski blagdan. Za blagdan Cvjetnice mnoštvo hodočasnika sa svih strana svijeta boravilo je u Međugorju. Tako smo u subotu, prvoga dana travnja, a dan prije Cvjetnice, susreli i veću skupinu hodočasnika iz Hrvatske, točnije iz Slavonije. Kako su nam kazali, u Međugorje su došli na dvodnevno hodočašće gdje su proslavili Nedjelju Muke Gospodnje, te hodočastili na molitvena mjesa u Međugorju gdje su pronašli onaj prijeko potreban mir za svoj svakodnevni život. U Međugorje je došao pun autobus radosnih Slavonaca, njih 52 osobe, od kojih je gotovo polovica po prvi put došla u ovo mjesto molitve i mira. Kod kipa Uskrsloga Isusa, nakon što su završili molitvu krunice Božjega milosrđa susreli smo njih 30-ak vjernika, dok je ostatak hodočasnika strpljivo čekao u dugim redovima i granulo je sunce, tako da Bogu hvala na toj milosti. U Međugorje dolazim preko 10 godina, odnosno 11, a preko 10 godina organiziram hodočašća autobusom, hodočašća veselih Slavonaca. Specifično je to što je Gospa, prilikom mog prvog dolaska u Međugorje, napravila ogromno čudo, a to je da me bez ičije pomoći, a s obzirom da sam slijep, vodi i na Podbrdo i na Križevac bez ikakvoga pada, ogrebotine ili ozljede. Stavlja pred mene jednostavno put.

Kako i na koji način, ne znam, a iskreno više me niti ne zanima. Prije sam se zabrinjavao, a sada me uopće baš i briga, jer vjerujem joj, znam da je ona moja mama i da jednostavno vodi sve kako treba. Ono što mi je jako bitno je da su ljudi radosni, da su ljudi veseli, da slave Gospodina po Gospinom zagovoru i da se uvijek rado vraćaju u Međugorje skupa sa mnom“, kazao je Dario te je naglasio kako je ispojed u Međugorju nešto posebno, nešto što bi u Međugorju svakako želio istaknuti.

„Ispovijed. Definitivno ispojed. To je nešto što je meni osobno najznačajnije. Lijepo mi je i na Podbrdu i na Križevcu i ono zajedništvo koje ne možeš osjetiti rijetko gdje, ali za mene osobno, za moj duh, za moje napredovanje i razvoj je svakako ispojed, odnosno duhovni razgovor. Naravno, centralni dio svakog hodočašća je sveta misa, ali ono što nikako nemojte propustiti je Euharistijsko klanjanje koje je u Međugorju baš posebno. Netko bi rekao da sam u ovih 10-ak godina doveo već dovoljno ljudi koji su ovdje bili već, te da nema nitko novi, ali ono što moram posvjedočiti jest da je u svakom autobusu barem 10 do 15 ljudi koji nikada nisu bili u Međugorju, a u ovom autobusu ih je 22 od 52 osobe, što je ogromna brojka ljudi. Ono kako ja ljudi dobijem da dodu, uz Gospinu pomoć, je vrlo jednostavno: Ne obećam im ništa. Kažem im dodi, izgubi vrijeme, a ako ništa ne osjetiš vratit će ti novac koji si uložio. Nikad nitko nije ništa tražio“, kazao je Dario Bezik koji je mladima poručio da dodu i da upoznaju Majčinu ljubav kroz Međugorje, kroz zajedništvo, kroz zajedničku molitvu, kroz radost slavljenja, kako za godišnjicu ukazanja, tako i za Festival mladih.

Foto: Arhiv ICM

Cvjetnica - Nedjelja Muke Gospodnje proslavljena u Međugorju

U Međugorju je 2. travnja svečano proslavljena Cvjetnica - Nedjelja Muke Gospodnje, kojom smo ušli u Veliki tjedan. Obred blagoslova grančica bio je na temeljima stare crkve u 10:45 sati, odakle su se svećenici, župljeni i brojni hodočasnici u procesiji uputili prema vanjskom oltaru sv. Jakova gdje je u 11 sati proslavljena svečana sveta misa. Svetu misu predslavio je međugorski župni vikar fra Jure Barišić uz koncelebraciju međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića i drugih svećenika. Muku Gospodina našega Isusa Krista pjevali su fra Jure Barišić i fra Zvonimir Pavičić uz članove međugorskog župnog zabora „Kraljica Mira“ koji djeluju pod vodstvom s. Irene Azinović. Prigodnu propovijed kazao je đakon fra Marin Mikulić koji je istaknuo da smo toga dana u obredu blagoslova grančica čuli poklike iz Matejeva evanđelja „Hosana sinu Davidovu, blagoslovjen koji dolazi u ime Gospodnje“, a samo nekoliko minuta poslije u Muci po Mateju čuli smo „Raspni ga, raspni“.

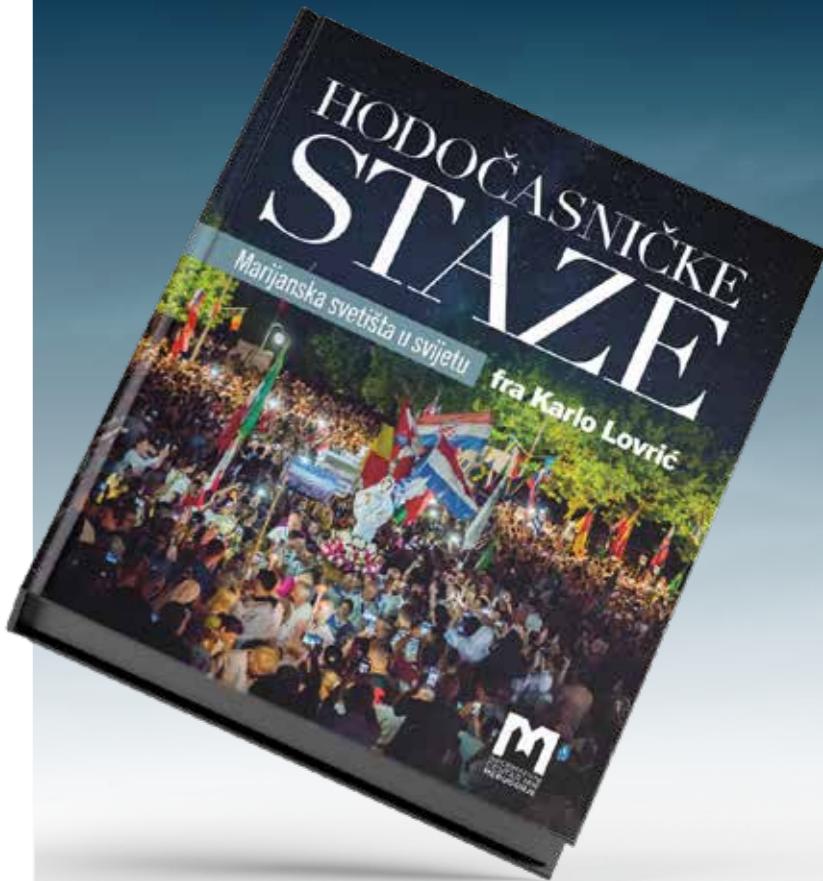
„Svi bi mi trebali ovaj tjedan promišljati o tome da li se mi danas ponašamo kao Židovi tada? S jedne strane često kažemo da slavimo Gospodina, da smo njegovi, da ga slijedimo, no opet s druge strane često se nademo među onom ruljom koja je vikala „Raspni ga“. Mnogi od nas katolika kažu da idu u crkvu, da idu na svetu misu, nose križeve oko vrata, drže slike Isusove po

kući, mogli bismo reći „Ovi su Gospodinovi, oni ga slave“ No, nažalost, opet neki od tih istovremeno se pridružuju onoj rulji koja kaže „Raspni ga“ i razapinju ga svojom psovkom, vrijedajući Isusovu muku koju je podnio radi nas i radi našega spasenja. Pokazujemo našu vanjštinu koja je uređena, ali nutrina je mutna i zatvorena. Zato, draga braće i sestre, ovaj tjedan bi trebali promišljati upravo o tom zlu koje činimo, ali ponajviše bi trebali promišljati o onome što je Isus učinio za nas. Promišljati o tome da nam je Isus svojom mukom i smrću oprostio sve grijehе koje smo počinili, sve grijehе koje činimo i koje ćemo počiniti i da nas je oslobođio od vječne smrti, da nam je svojim uskrsnućem podario život vječni“, kazao je fra Marin Mikulić dodavši da nam ova Isusova muka i smrt koju smo čuli u Matejevu izvještaju pokazuje koliko Bog nas ljubi, koliko nas traži i spašava.

„Muka i smrt Kristova je put do sreće, do pobjede nad našim grijehom i pobjede nad zlom. Stoga nas Isus i poziva da uzmemo svoj životni križ i da ga poput njega nosimo do kraja, jer je u križu jedino spas. Braće i sestre, možda nas Muka koju smo čuli danas na Cvjetnicu potakne da više ne grijesimo, te da počnemo cijeniti neizmjernu Kristovu žrtvu za sve nas. Možda ćemo ozbiljnije shvatiti riječi „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?“, ali kao riječi upućene od Boga nama „Čovječe, čovječe, zašto si me ostavio?“. Ako tako ga često ostavljamo i tako ga se često puta zastidimo, pokušajmo danas biti ponosni što smo uz njega, ne bježati od njega i ne skrivati se u strahu što je Isus pogledao u trenutku naše izdaje, što je upravo baš nas pogledao. On nam pruža novu šansu. Iskoristimo je. Pokajmo se i krenimo za Isusom, jer poslije Velikoga petka i muke dolazi Uskrs“, kazao je fra Marin Mikulić u svojoj propovijedi.

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjestra, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoј Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Svenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

VELIKI TJEDAN U MEĐUGORJU

NADBISKUP CAVALLI PREDSLAVIO MISU VEĆERE GOSPODNE U MEĐUGORJU

Na Veliki četvrtak – dan ustanovljenja Euharistije i svećeničkog reda misu Večere Gospodnje na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju predslavio je apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli uz koncelebraciju međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića i više od šezdeset svećenika.

U svojoj propovijedi mons. Cavalli govorio je o tome kako su apostoli dok su "bili ustrajni i složni u molitvi s Marijom, Isusovom Majkom, primili dar Duha Svetoga" i samo su "u Duhu Svetom počeli razumijevati ono što je Isus činio i govorio, i navještati to drugima sa snagom i vjerom".

Mons. Cavalli opisuje kako su apostoli shvatili značenje geste koju je Isus učinio na Posljednjoj večeri opravši im noge te su shvatili značenje svoga poziva i poslanja u nama te u ustrajnoj i složnoj molitvi. Molimo, molimo, molimo da bi Duh Sveti bio uvijek živ u nama", zaključio je svoju propovijed na misi Večere Gospodnje nadbiskup Aldo Cavalli.

VELIKI PETAK - SPOMENDAN KRISTOVE MUKE I SMRTI

Na Veliki petak – spomendan Kristove muke i smrti, 7. travnja, na Križevcu je održana pobožnost križnoga puta na kojem je sudjelovalo tisuće hodočasnika i župljana. Križni

put koji je započeo u 11 sati predmolio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić. Bilo je doista lijepo vidjeti kako se brojni mladi i stari, pojedinci i obitelji, na koljenima ili bosi, u molitvi i razmatranju Kristove muke od postaje do postaje, penju korak po korak prema Kristovu križu kojega naši preci u vjeri izgradile.

Toga istoga dana uvečer, na dan spomena Kristove muke i smrti, međugorski župni vikar fra Antonio Primorac predvodio je na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju obrede Muke Gospodnje u zajedništvu s međugorskim župnikom fra Zvonimirem Pavičićem, te s još 60-ak drugih svećenika. Molitva svete krunice koju je predmolio fra Josip Marija Katalinić započela je u

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

je započeo u 17 sati, molila se i sveta krunica od 16 sati koju je predmolio fra Karlo Lovrić. Muku Gospodina našega Isusa Krista pjevali su fra Zvonimir Pavičić i fra Antonio Primorac uz članove međugorskog župnog zabora „Kraljica Mira“ koji djeluju pod vodstvom s. Irene Azinović. Nakon obreda uslijedilo je i ljubljenje križa ispred vanjskog oltara, te prikupljanje milodara za Svetu zemlju.

VELIKA SUBOTA - VAZMENO BDIJENJE U MEĐUGORJU

Na Veliku subotu, svečano je proslavljen Vazmeno bdijenje pred najveći kršćanski blagdan Uskrs. Obrede Vazmenog bdijenja u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju predvodio je međugorski župni vikar fra Jure Barišić koji je i predslavio sveto misno slavlje. S njim je u koncelebraciji bio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, međugorski župni vikar fra Ivan Hrkać te još 60-ak drugih svećenika. Molitva svete krunice koju je predmolio fra

Foto: Arhiv ICMM

ma! Zato je na nama kršćanima velika odgovornost što činimo s tim svjetлом. Posebno roditelji, kad vam je na krštenju vaše djece pružena svijeta čuli ste riječi: Vašoj se brizi roditelji i kumovi povjerava da podržavate ovo svjetlo. Ispitajmo svi svoju savjest prenosimo li vjerno to svjetlo, svjetlo vjere svojoj djeci, svojoj obitelj i svojoj okolini u kojoj živimo", kazao je fra Jure te vjernici na kraju poručio:

„Zato braćo i sestre večeras zamožimo Uskrsloga Krista da ne živimo više sebi, svojoj sebičnosti, uskogrudnosti, ogorčenosti, zatvorenosti, nemiru i svakome tako privlačnom nemoralnom zadovoljstvu koje ponekad stvara užitak i kratkotrajnu pobjedu, ali srce ostavlja praznim i sreću nedohvatljivom. Zamolimo ga neka nam pomogne da živimo njemu, koji za nas umrije i uskrsnu, čije svjetlo pokazuje put i u životnoj i društvenoj tami do te mjere da razbijaju mrkljinu groba, koji daje smisao i kad ga ljudi ne vide, koji nas grli i onda kad smo okruženi društvom ali u se u duši osjećamo sami. Neka nam pomogne da na tolikim životnim raskršćima koja razdvajaju puteve i stranputice imamo snagu slijediti njega, u kojemu je jedinom punina života, ljubavi i istine. Neka vam je sretan i blagoslovjen Uskrs i svaki dan vašega života.“

„Kako će Isusovo svjetlo rasvijetliti svijet, ako ne preko onih koji se njegovim imenom zovu kršćani i kojima je hodajući prašnjavim proplanima Palestine ostavio nalog: tako neka vaša svjetlost svijetli pred ljudima da vide vaša dobra djela i proslave oca koji je na nebesi-

Foto: Arhiv ICMM

Uskrs u Međugorju

U Međugorju je 9. travnja svečano proslavljen Uskrs, najveći i najvažniji kršćanski blagdan. Svečanu svetu misu u 11 sati predslavio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavićić uz koncelebraciju još trojice svećenika. Prekrasno proljetno vrijeme omogućilo je da se u crkvi, ali i oko nje, te na vanjskom oltaru okupi mnoštvo vjernika kako bi u zajedništvu proslavili ovaj veliki dan, dan Kristove pobjede nad smrću. U prigodnoj propovijedi fra Zvonimir Pavićić je osvrnuvši se na evangelje

od toga dana, kazao kako je u Židova bila razglašena laž da je Isusovo tijelo ukradeno, a zato i Marija Magdalena prvo pomicala na to da ga je netko uzeo, ali povojni i ubrus lijepo složeni govore da nije tako.

„Braćo i sestre, današnja svetkovina briše sve suze s naših očiju, odnosi svu tugu i žalost jer su prolazne kao što je i život naš prolazan i kao što je prolazna smrt. A život koji nam Krist nudi je neprolazan, vječan. Iako i danas na Uskrs osjećamo slabosti našega života, ipak u

svojoj duši osjećamo onu radost i nadu koju nam donosi uskrsnuće”, kazao je fra Zvonimir, te svoju propovijed završio riječima:

„Onaj koji živi svoj život sa stalnom svješću da je Kristov i da Kristu ide, taj će lako nadvladati sve nevolje i sve tuge ovoga svijeta, jer mu Krist donosi konačnu pobjedu i konačnu radost. Stoga, braćo i sestre, slavimo danas Uskrs, radujmo se po našim stariim kršćanskim običajima, ali neka u našoj sredini i u svakom našem druženju bude prisutna svijest o Kristovu uskrsnuću. Neka njegovo uskrsnuće preoblikuje i uređuje naše živote već ovdje na zemlji. Kako su oni povojni i ubrus bili lijepo složeni u grobu, neka i naši životi snagom Kristova uskrsnuća budu uredni i svima na spasenje, te budu svjedoci da je Isus uskrsnuo. Amen, aleluja.”

Nakon svete mise, kod novih ispovjedaonica pokraj crkve sv. Jakova održana je i velika humanitarna uskrsna tombola koju su organizirali članovi Frame Međugorje i Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje koji su tijekom korizme prikupljali darove i priloge od župljana. Odaziv vjernika na ovu humanitarnu tombolu bio je izrazito velik, a sav prikupljen novac će framaši i trećari proslijediti u humanitarne svrhe i tako pružiti pomoć onima kojima je ta pomoć najpotrebni.

NADBISKUP CAVALLI PREDSLAVIO VEČERNJU SVETU MISU NA NEDJELJU USKRSNUĆA GOSPODINOVU

Na svetkovinu Uskrsnuća Gospodinova večernje svečano euharistijsko slavlje u crkvi sv. Jakova u Međugorju u 18 sati predslavio je nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje. S njim je u koncelebraciji bio međugorski župni vikar fra Antonio Primorac, te deset drugih svećenika, dok je molitvu krunice od 17 sati predmolio đakon fra Marin Mikulić. U prigodnoj propovijedi nadbiskup Aldo Cavalli kazao je da su apostoli izvor našega znanja o dogadjajima muke, smrti i uskrsnuća Gospodina Isusa.

„Večeras razmatramo o onome što su apostoli iskusili tijekom muke, smrti i uskrsnuća Isusova. Apostoli u Evandelu govore:

„Tijekom Isusove muke i smrti naše ponašanje je bilo užasno. Jedan je od nas Juda prodao Isusa za nešto malo novaca. Drugi, Petar, koji nam je bio glavar ga je zanjekao. Kada su u maslinskem vrtu došli vojnici odvesti

Isusa svi smo pobegli i sakrili se, samo se Ivan poslje vratio. Kada su pokopali Isusa mislili smo sve je gotovo, vratimo se svojoj kući. Gore od ovoga nismo mogli učiniti, ali živeći s Isusom iskusili smo da Isus, čovjek poput nas, nije bio kao i mi. Bili smo svjesni da nas je pozvao slijediti ga, ne jer smo to zasluzili, niti smo imali važne osobine. Izabralo nas je po milosti. Izabralo nas je jer nas je ljubio. Mi u svojim slabostima smo ga izdali i napustili. On, Isus, kad nam se ukazao kao uskrsli i živi, nije nas napustio, niti nas je prekorio. Darom Duha Svetoga ponovno nas je stvorio, učinio nas je novima, dao nam je novi život prepun snage i inicijative. Zašto je Isus to učinio s

nama koji smo ga izdali i čak se nismo ni pokajali? Po milosti. Jer nas je ljubio.”

Po milosti, Petar u prvom čitanju govori o Isusu sa sigurnošću i mudrošću. Po milosti, Pavao u drugom čitanju navješta sa snagom da je Isus uskrsnuo. Po milosti je Ivan video i povjeroval. Ovako biva sa svakim od nas. Gospodin Isus nikad nas ne narušava i uvijek nas iznova stvara. Daruje nam novi život. Sve ovo po milosti, jer me ljubi. Večeras prihvativmo zahvalno ovu milost i zahvalimo iz srca Gospodinu Isusu. Amen”, kazao je nadbiskup Aldo Cavalli u svojoj kratkoj propovijedi.

Priredio: Mateo Ivanković

Uskrsna poruka apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskupa Alde Cavallija

Dragi župljani, dragi hodočasnici, Ja vam želim svako dobro, vama i sebi. Ali u ovom vremenu Uskrsa, svi bi trebali posvetiti neko vrijeme, nekoliko sati dubokoj meditaciji o tome što je Uskrs. Što znači: Krist umrije za naše grijeha. Tako ćemo razumjeti vrijednost Križa. I razumjeti da je Gospodin Isus, koji je umro za naše grijeha bio pokopan i uskrsnuo, milošću Božjom, voljom Božjom, živ! I to je prijelaz, Pasha - prijelaz, Sina Božjega među nama. U zajedništvu kojega imamo s Njim, u molitvi i razmatranju, s Njim moramo učiniti taj isti prijelaz: ući u smrt grijeha, i ponovno uskrsnuti, te novi ući u novi život obraćenja i milosti. Sretan Uskrs svima!

Uskrsna čestitka fra Jozu Grbešu provincijala Hercegovačke franjevačke provincije

Dragi prijatelji, svjetlo je život! U svjetlu vidimo. Život počinje kada sunce dozakne zemlju. Da, svjetlo daruje život! Taj doticaj snage i ljepote stvara život.

Bez svjetla smo u tami. Tama nas čini izgubljenima jer ne znamo kamo ćemo i uplašenima jer strah ne vidi! Stoga smo pozvani stalno kretati se od tame prema svjetlu, od straha prema ljubavi. „Živjeti znači mijenjati se, a biti savršen znači često se mijenjati.” (J. H. Newman)

Tako mijena razumije posljednje poglavje promjene života. Taj rast je dokaz veličanstvenosti života. Uskrs, Kristov Uskrs, neka nam pomogne doživjeti to putovanje prema svom Uskrsu! Bez straha! Ta u ove dane više spoznajemo da se ne treba bojati da će naš život doći kraju, već živjeti znajući da će imati svoj novi početak. Uskrs je doista početak. Vjerom to znamo, ljubavlju to živimo. Taj smisao je u ljubavi koja se ne boji. Nikada se ne boji. Amor Omnia Vincit!

Stoga je Uskrs naš najosobniji blagdan. Blagdan naše sudbine koja se ne boji nego živi u nadi da će život nastaviti svoj put prema uskrsnuću.

Sretan vam i blagoslovjen Uskrs!

Uskrsna čestitka međugorskog župnika fra Zvonimira Pavićića

Dragi župljani! Dragi prijatelji! Ovih dana smo imali milost živjeti sveto vazmeno trodnevje i razmatrati otajstvo našega spasenja. U Isusovu uskrsnuću leži svaka naša nada, svaka naša radost. Njegovo uskrsnuće pokazuje svršetak i svake naše boli i tuge. Zato se radujmo, jer kao kršćani imamo najveću Nadu – Krista uskrsnuloga, koji nas izdiže iznad prolaznosti ovoga svijeta u svoje divno kraljevstvo svjetlosti i mira. Poput Petra i Ivana trčimo k praznemu grobu puni vjere, da se osvjeđočimo o Kristovu ljubav prema nama, da se osvjeđočimo o Božju vjernost vječnome savezu sklopljenom krvlju Kristovom! Poput vjernih žena razglasimo radosnu vijest o uskrsnuću čitavome svijetu! Kao djeca uskrsnuća širimo nadost, radost i ljubav ovim svijetom! I neka sve nas Uskrsi obdari svojim mirom! Sretan Uskrs!

FRA SVETOZAR
KRALJEVIĆ

RIJEČI IZ OTKRIVENJA 10,6 „Neće više biti vremena“ iznenađuju i navode na razmišljanje. Netko će upitati kada je nastalo vrijeme. Nastalo je onda kad je nastala smrt. Vrijeme, grijeh i smrt nastali su zajedno i dio su jednoga te istoga stanja kojim su čovjek i sve stvorene zarobljeni. S nastankom vremena nastali su prostor i smrt, i nastali su nemir i nestabilnost u čovjeku i u njegovu okruženju. Sve

Otkucaji srca nastaju u vremenu i vrijeme nastaje u otkucajima srca. Već živimo u vječnosti, ali smo, sve dotle dok smo s ove strane smrti i dok zavisimo od otkucaja srca, osuđeni živjeti u iluziji zvanoj vrijeme. Otkucaji srca, slika stvarnosti vremena, slika svega što se događa u prostoru vremena, u nutrini atoma i u svemiru, zarobljavaju i zamračuju i ne dozvoljavaju čovjeku uprijeti pogled prema vječnosti. Kad nestane

i prostorom. Otkucaji srca koji su čovjeku darovani uokvireni su u vrijeme i vrijeme traje sve dok traju otkucaji srca. Kada prestanu otkucaji srca, prestat će i vrijeme i više ga ne će biti. Kad srce prestane kucati, tada uistinu sve pravo započinje. Tada će „početi“ vječnost. Čovjek je od početka zarobljen u otkucaje srca i ostat će zarobljen sve dok vrijeme bude trajalo. Vrijeme ostaje u nastajanju i trajanju sve

i naviješta smrt, a u konačnici kučanje srca naviješta vječnost.

Da li postoji išta suprotno vremenu i suprotno otkucajima srca? Na koncu ostaje upitati kamo će vrijeme biti odloženo, u što će biti stavljeno i kamo će otici? U vremenu vrijeme se krije u smrte otkucaje srca. U vječnosti nestat će otkucaja srca i nestat će vremena i nestat će smrt. Umjesto otkucaja srca, i umjesto vremena i umjesto smrti, prijeti da ima vlast i da može život dati i oduzeti ga, da ima zadnju riječ i da je vlasnik i sudac svega. Poslušni čovjek na ruci ustrajno pogledava sat i pita: „Kako sam s vremenom?“ i tako kuša vremenom upravljati, svjestan da će jednoga dana sat s ruke nestati i da će i vrijeme nestati. Robovlasnik ništa ne sluteći tvrdi i ponavlja da rob jedino od njega može živjeti i da mu život nitko drugi ne može dati. Vrijeme nad čovjekom

je po naravi vječna i ne prihvata kraj i rastavljanje. Ljubav ne podnosi otkucaje srca koji navještaju smrt. Istina je da čovjek, još dok je u vremenu, u kratkim zagrljajima doživljava bljeskove iskustva ljubavi i vječnosti. Vrijeme ustrajno ustaje protiv ljubavi kad god rastavlja i zaustavlja zagrljaj zaljubljenih. Vječnost, koja je drugo ime za ljubav, jest vječni zagrljaj zaljubljenih koji nikada neće prestati.

Vrijeme sve što sa sobom nosi vodi prema kraju i umiranju.

Vrijeme koje u sebi nosi umiranje protivi se naravi i biti ljubavi. Sve što je zahvaćeno vremenom, sve što očima vidimo, potvrđuje smrtnost svega što vrijeme dotiče. Jedino onda kada je ruke podigao prema nebū, kada se digao iznad zemlje, Mojsije je zaustavio vrijeme i tad je pobjedio. Zaustaviti vrijeme veoma je teško. Jedan veliki sportaš objašnjava da njegovi teški treninzi i ogromni sportski napor, ustvari, zaustavljaju vrijeme. U manje vremena uspijeva više učiniti. Zato je potrebna ogromna žrtva i ljubav. Kada je jedan Židov drukčiji od svih zakoračio sa zemlje na križ, tada je ustvari izšao iz vremena, otvorio vrata vječnosti i uklonio smrt. Ljubav je jedini put.

Liječnik obavještava pacijenta da mu je od bolesnih bubrega srce oboljelo. Elementi u svemiru žive jedni uz druge, ali često su prijeteći i rušilački okrenuti jedan protiv drugoga. Sadržaji grobova, ono nekoliko kostiju koje još nisu istrule, pokazuju mapu vremena i svega što se u vremenu događa. Vrijeme sve zarobljava, izjeda i sve u grob nosi. U vrijeme vremena, dakle od početka do kraja vremena, u sva prošla i buduća vremena, nemoćni i zarobljeni čovjek u beskrajnom, prijetećem beznađu osjeća tragove pakla, ali u vjeri vidi nadu. U vječnosti, gdje vremena biti više neće, ljubav će od smrti sve oslobođiti i zavladat će svim stvorenjem. U ljubavi će se svi oblici postojanja zagrliti u vječni zagrljaj gdje vrijeme neće postavljati okvire i granice.

Otkucaji srca, vrijeme, vječnost i ljubav

dok je vremena, trajaće nesigurnosti, grijeh i smrt. Tek kad nestane vremena, nestat će uvjeti koji su nastali s vremenom. U ovoj dolini suza vrijeme i sve što dolazi s vremenom idu zajedno, dolazeći jedno od drugoga. Vrijeme, okvir u kojem se prijeteći događaji zbivaju, stalno navješćuju smrt i kraj. Događaji zarobljeni vremenom svemu navješćuju kraj i smrt. Vrijeme i otkucaji srca započinju jedno od drugoga i stvaraju jedno drugo.

vremena, i kada nestanu otkucaji srca, tek „tada“ stvorene će vidjeti i razumjeti vječnost.

U smrtnom stvorenju sve počinje s otkucajima srca. I vrijeme počinje s otkucajima srca. U početku čovjekov život smješten je u vrijeme, u otkucaje srca, u prostor i događaje u vremenu. Interakcija čovjeka s vremenom i prostorom događa se u nečemu što nazivamo vrijeme i traje sve do smrti kada čovjek neće više biti zarobljen vremenom

dok je čovjek u umiranju. Vrijeme započinje u umiranju i traje u umiranju i konačno vodi prema umiranju. U procesu umiranja nastaje iluzija zvana vrijeme.

Vrijeme je umiranje. Iz vremena nastala je smrt. Smrt je rodila vrijeme i suputnik je vremena. Sve što se u vremenu događa vodi prema smrti i govori o njoj. Vrijeme sve vuče prema smrti. Kucanje srca je dio prirode umiranja

doći će ljubav. Ljubav ne može doći do kraja, ne može nestati i ne može umrijeti. Ako bi umrla, ne bi bila ljubav. Od ljubavi i vječnosti dijeli nas vrijeme, prostor i smrt. Vremenom i prostorom čovjekov pogled je zamračen i tek nakon što smrtni put prijede svijetlom vječnosti, pogled će biti osvijetljen i oslobođen.

Vrijeme koje nas zarobljava i strogo definira po svojoj naravi donosi smrt, ali i vječnost naviješta u kojoj smrti više biti neće. U vječnosti, čije drugo ime jest ljubav, smrti više biti neće. U vječnosti bit će ispunjena punina plana za koji smo od početka stvorenji i prema kojem od početka hodimo. U vječnoj ljubavi, gdje neće biti ni jučer ni danas ni sutra, nestat će strah i nestat će tegobna borba za preživljavanje. U novome kairosu postojat će samo vječna ljubav koja će biti narav, izvor i temelj svega postojanja.

Zarobljeni, prevareni i ucijenjeni vremenom i otkucajima srca prebijamo u samici na čijim zidovima nema ni vrata ni prozora ni puta za izlazak. Dietrich Bonhoeffer kaže da netko izvana mora otvoriti vrata. Zarobljenima vrijeme i prostor u lice se smiju i izruguju i ponavljaju da nade nema. Vrijeme prijevarno govori i

drži mač, otrovnu vatrenu prašinu u oči mu baca i močno i samodopadno ponavlja da će jednoga dana kazati: „Čovječe, vrijeme je!“ Fra Mladen Barbarić je kao robijaš u komunističkom zatvoru proboravio 8 godina, 8 mjeseci i 8 dana. Pričao je da su se samo hrabri zatvoreniči usuđivali govoriti o slobodi, vjerovati u nju, o njoj sanjati. Zatvoreniči koji nisu sanjali o slobodi niti o njoj pričali, koji su se predali nesreći u kojoj su bili, postali su zatvorski čuvari. U zatvoru su se poklonili zarobljivačima i od njih tražili sreću i smisao. Dalje fra Mladen kazuje da su upravo ti ljudi znali biti posebno okrutni prema onim zatvorenicima koji su sanjali slobodu i o njoj pričali. U zatvoru sloboda je zabranjena. Ni sanjati se ne bi smjelo. Dok smo u vremenu, dok smo robovi zarobljeni vremenom, prostorom i smrću, samo hrabri sanjaju slobodu. Snovi su okus slobode.

Prijevara nazvana vrijeme, izdanak istočnoga grijeha, zaustavlja ljubav, strahom zarobljava tijelo i dušu i sve ostavlja bez nade. Vrijeme prijeti smrću i ustaje se protiv ljubavi. Ljubav se podiže i prkosí vremenu, zaustavlja vrijeme i ne dozvoljava granice koje vrijeme podiže. Ljubav

O TALENTIMA MALO DRUKČIJE

Mnogo puta smo čuli ili pročitali Isusovu prispopobu o talentima, zapisanu u 25. poglavlju Evandelja po Mateju. Svi se nekako slažemo kako je njena poruka da od Boga dobivene talente trebamo koristiti kao sredstva evangelizacije. Funkcionira li to u našim životima? Ili smo ih zakopali samo zato što ne znamo kako ih upotrijebiti? A možda talenti nisu samo ono što smo do sada mislili da jesu?

MOŽDA BOLJA OPCIJA TALENATA?

Jedna američka kršćanska organizacija napravila je anketu koja je obuhvatila preko 14 000 vjernika, ali samo onih koji vjeruju zaista, i srcem i razumom. U anketi su postavili samo jedno pitanje: „Što te je dovelo do toga da zaista povjeruješ u Isusa, srcem i razumom?“

Odgovor je za mnoge bio pomalo neočekivan jer je oko 80 % anketiranih dalo jedan te isti odgovor: „Osobno svjedočanstvo prijatelja ili rođaka“. Kad su ih poslije pitali o kakvim se to svjedočanstvima radi, velika većina njih je odgovorila da su to bila svjedočanstva zadobivenih izvanrednih milosti. Najviše njih je iskusilo istinsko oproštenje kroz isповijed i pokajanje za grijeh; neki su iskusili duboko nutarnje iscjeljenje, neki duševno ili tjelesno ozdravljenje, neki oslobođenje od grešnih ovisnosti, neki su iskusili prosvjetljenje razuma, neki su iskusili živu Božiju prisutnost... Svima njima bilo je zajedničko da su u tim milosnim iskustvima iskusili Božiju natprirodnu ljubav, natprirodan mir i duboku nutarnju radost. Duhovno žednoj, gladnoj, bolesnoj, prognoj, utamničenoj... osobi u pravo vrijeme i na pravi način posvjedočiti vlastito iskustvo milosti pokazalo se naučinkovitijom metodom evangelizacije – daleko uspješnijom od bilo koje druge metode.

Kako bi Isusova prispopoba o talentima izgledala kad bismo talentima smatrali zadobivene izvanredne milosti (Mt 25,14-30) i kad bismo evandeoski tekst odmah nakon prispopobe o talentima shvatili onako kako sam napisao u prethodnoj rečenici (Mt 25,31-46)?

TRGOVANJE TALENTIMA

Nekoliko godina nakon što su počela ukazanja u Međugorju, prišla mi je jedna žena i posvјedočila mi svoje iskustvo. U Međugorju nije niti vidjela niti čula, pa čak niti iskušila ništa natprirodno, a ipak se kući vratila potpuno promijenjena. Slušao sam je i promatrao kad mi je govorila o toj svojoj promjeni i jednostavno nisam mogao, a da joj ne povjerujem. Ubroz sam i sam otiašao u Međugorje i doživio potpuno isto. Bio sam tamo tri dana i nisam iskušio apsolutno ništa posebno, no kući sam se vratio potpuno promijenjen. Od tradicionalnog vjernika, koji je vjerovao u Boga svim svojim razumom, postao sam vjernik koji vjeruje i čitavim srcem. Moja se molitva pretvorila u duboku svakodnevnu potrebu i radost. Od tada sam počeo svjedočiti svoje iskustvo Međugorju. Tim dobivenim talentom svome sam Gospodinu priskrbio druge talente. Kad sam video da svjedočenje zaista funkcioniра, snimio sam kratki film o Međugorju i stavio ga na Internet (*Zašto Međugorje?*). Film je preveden na nekoliko drugih jezika i pogledao ga je ogroman broj ljudi. U srcu znam da je barem jedan od onih koji su ga pogledali došao u Međugorje i promijenio život potaknut baš tim filmom. To će biti dovoljno za čuti one predivne Isusove riječi: „Valjaš dobiti i vjerni slugi...“.

Znam osobu koja je, nakon što je pala u duboku depresiju, napokon odlučila ispovjediti grijeh abortusa. U trenutku kad je od svećenika primila odrješenje bila je potpuno promijenjena. Umjesto depresije, dubokih osjećaja krivnje i razočaranja, ispunila ju je nadnaravna radost

JOSIP LONČAR

...KAD VLASTITO ISKUSTVO SVJEDOČIMO PRAVOJ OSOBI, U PRAVO VRIJEME I NA PRAVI NAČIN, T.J. ISKRENO, S NAJBOLJOM NAMJEROM, TA ĆE NAM OSOBA GOTOVU UVJEK POKJEROVATI. POKJEROVAT ĆE NAM JER JE MILOST UVJEK S ONIMA KOJI PONIZNO SVJEDOČE STAVLJAJUĆI BOGA U PRVI PLAN. ISTINA, MOŽDA NEĆE ODMAH REAGIRATI I PRIHVATITI PONUĐENU IM MILOST, JER SAMO BOG ZNA KAD JE NAJBOLJE VRIJEME ZA SVAKU POJEDINU OSOBU.

i mir koji su trajali danima nakon te ispovijedi. Ta je žena do sada čak nekoliko puta uspješno trgovala svojim talentom. Kad bi u duhu prepoznala da je netko zbog neispovjedenog grijeha pao u depresiju, krenula bi u molitvu i post za tu osobu, do trenutka kad bi Gospodin stvorio dobru priliku za svjedočenje. Nikad ne bi spominjala grijeh tih osoba kojima je svjedočila, jednostavno bi im rekla što se njoj dogodilo i pustila ih da sami odluče hoće li i oni probati isto. Nekoliko njih zaista jesu. I ona će čuti one predivne Isusove riječi...

Znam svećenika koji je poziv na svećeništvo primio na čudesan način. Svoje bi iskustvo ispričao uvijek kad bi u srcu osjetio da će ga čuti netko tko bi, potaknut njime mogao poželjeti isto. Jedan od njih mu je posvjedočio da je to svjedočanstvo bilo presudno za primljeni poziv. I on će čuti...

Znam svećenika, mojeg sad već pokojnog župnika, koji je doživio nevjerojatno veliku mogućnost drugima učiniti dobro. Ima i onih koji se boje svjedočiti jer ne

odbio se ispovjediti. Te ga je noći Gospodin vrlo snažno u snu potaknuo da ustane, klekne pored kreveta i moli za spasenje tog umirućeg. Probudio se i molio do zore kad ga je prekinuo telefon. Ukućani su javljali da se umirući predomislio i da se želi ispovjediti. Taj svećenik je rekao da je to bila jedna od najdirljivijih ispovijedi koju je imao. Kad god bi se taj svećenik našao u društvu 'potencijalnih kandidata' za smrt, ispričao bi svoje iskustvo ne aludirajući ni na koga od njih. To njegovo svjedočenje bilo je presudno za spasenje nekoliko duša. On je već čuo...

ZLI I POKVARENİ SLUGE?

Svi ovdje spomenuti mogli smo o svojim iskustvima šutjeti, iz raznoraznih razloga. Isus slugu koji je šutio naziva zlim i lijenim. Želim reći da nisu baš svi koji šute zli i lijeni. Mnogi ne svjedoče samo zato što im nikad nije palo na pamet da imaju nevjerojatno veliku mogućnost drugima učiniti dobro. Ima i onih koji se boje svjedočiti jer ne

znaju kakve će biti reakcije. Oni koji se boje, ali i oni lijeni, trebali bi uložiti svoj talenat u mjenjačnicu i tako dati mjenjačnici da njime trguje, tj. trebali bi svoje svjedočanstvo poslati makar i anonimno, nekoj novinskoj, radijskoj ili mrežnoj redakciji, ili ga ispričati nekome drugome tko će njime uspješno trgovati. Ipak, ne bismo se trebali bojati jer se bezbroj puta pokazalo da kad vlastito iskustvo svjedočimo pravoj osobi, u pravo vrijeme i na pravi način, t.j. iskreno, s najboljom namjerom, ta će nam osoba gotovo uvijek

pokjerovat. Pokjerovat će nam jer je milost uvijek s onima koji ponizno svjedoče stavljući Boga u prvi plan. Istina, možda neće odmah reagirati i prihvati ponuđenu im milost, jer samo Bog zna kad je najbolje vrijeme za svaku pojedinu osobu.

Svatko od nas vjernih ima barem jedan talent, svatko ima svoj trenutak kad je iskreno srcem povjerovalo da Bog postoji. Ponekad trebamo dobro razmisli kako bismo ga se sjetili, kako bismo ga otkopali iz

dubine svoje podsvijesti. Ponekad taj prvi talenat primimo tamo gdje bismo se najmanje nadali. Kad sam razmišljao o svojem prvom iskustvu, sjetio sam se da sam kao dječak od desetak godina sasvim slučajno čuo svojeg oca kako iz svega srca pjeva *O divna Djevice, nebeska kraljice*. Nije me video i nije znao da ga slušam. U pjevanju svog oca iskusio sam nevjerojatnu ljubav između njega i Blažene Djevice Marije, iskusio sam povezanost neba i zemlje. I ja sam tu pjesmu otpjevao mnogo puta i pjevat ču je i dalje. Kako i ne bih kad je nebo tako blizu kad je pjevam. Nadam se da će je i barem netko od vas, čitatelja, baš zbog mojeg svjedočanstva zapjevati i iskusiti isto.

Knjiga Otkrivenja piše da smo svijet i davla pobijedili krvlju Janjetovom i riječju vlastitog svjedočanstva. Možda će nas samo zbog jednog jedinog uspješnog svjedočenja, kad odemo s ovog svijeta, dočekati one prekrasne Isusove riječi: „Valjaš, slugo dobrí i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ču te postaviti! Udi u radost gospodara svoga.“

A što ako tijekom čitava života baš nikome ne pokušamo posvjedočiti, baš nikome ne poželimo da povjeruje onako kako smo mi povjerovali? Nekako mi se čini da oni koji su došli u Međugorje i u njem iskusili milost novoga života nikad neće prestati svjedočiti svoje iskustvo i da će mnogi baš zbog Međugorja čuti one predivne Isusove riječi.

FRA JOZO GRBEŠ

O ŽIVOTU JEDNOG FRATRA

Sedam desetljeća života u Americi slavi fra Pavao Maslać, čovjek koji svoju obitelj nije vidoval 23 godine. Otac je na Radio Vatikanu doznao da mu je sin zaređen za svećenika.

Znam da uvijek treba ići
Znam da ima bezbroj mjesta
Postoji bar jedna cesta
Do svih mjesta, ljudi svih.
Znam da negdje ima staza
Jedna staza, možda mala
Koja bi nas povest' znala
Do svih ljudi, srca svih.
Sve bih, sve bih, sve bih pute pregazio
Do svih mjesta stić' bih htio
Svima bih rekao drage riječi:
Priatelj svakom sam mio.
Znam da ima mnogo staza
Mnogo riječi k'o i nada
Jednu treba naći sada
Za sva srca, ljudi svih, ljudi svih... (D. T.)

Život je ovaj poput staze koja vodi, stalno vodi... Ne znam joj smjerove ni vijuge, ali na njoj naša sudbina ispisuje svoje trajanje. Ova pjesma kao da jako dobro govori o životu jednog fratra. Staza i put, nepredvidivost i sudjelovanje u sudbini svijeta, u vremenu koje mu Gospodin podari kao dar. Patnja i radost obilježiše sve njegove skretnice i ravne staze.

fra Pavao Maslać, rođen 25. kolovoza 1937. u Ljubljenicama, župa Rotimlja, istočna Hercegovina (sada župa Stjepan Krst) od oca Jozeta (rođ. 1911.) i majke Stane rođ. Raguž (rođ. 1914.). Djeca Jozeta i Stane: Nikola 1937., Danica 1940., Janja 1942., Ivan 1948., Stojan 1950. i Dane 1954.

Život mu počeo u kolovozu 1937. Dijete u istočnoj Hercegovini bezbržnog djetinjstva ne znajući kakav ga život čeka i gdje će ga odvesti. Ni njegovi snovi nisu to mogli predviđeti, a vjerojatno ni najgore noćne more. Već kada je imao 4,5 godina počeo je Pavin put putnika, beskućnika, svjetskog hodočasnika od mjesta do mjesta.

Već 1942. u proljeće cijela obitelj mora bježati pred četnicima iz Ljubljenice u Mostar. I Mostar za njih bježe veliki, ogromni grad. U njemu tek prenoćili. Rat ubija na sve strane. Nigdje nije sigurno. Iz Mostara preko cijele Bosne obitelj putuje vlakom koji je inače namijenjen prijevozu stoke.

Obitelj Maslać kao i ostale obitelji bježe negdje daleko tražeći sigurnost. Sve do Stare Gradiške na razmeđi Hrvatske i sjeverne Bosne. Na put su krenuli majka Stana, fra Pavao, sestre Danica i Janja te baka Ruža Maslać (rođ. Konjevod), očeva majka. S njima su putovale ostale obitelji, poput Boškovića, Gagre, Perića, Primoraca... U Staroj Gradiški smješteni su u "neku zgradu". Otac je bio u hrvatskoj vojsci. Njega su rijetko vidjeli. Ponekad je uspio doći vidjeti obitelj. Fra Pavina sjećanja gotovo su nepostojeća, posebice slaba sjećanja na oca tih godina. Ovdje je počeo "nekakvu školu", možda prvi razred. Tu ostaju do 1945.

AUSTRIJA, ITALIJA...

Krajem travnja i početkom svibnja te završne godine rata opet se kreće na put. Ovaj put prema Austriji. S ostalim obiteljima. Bijeg pred komunistima za koje su već znali da ubijaju mnoge, i nevine i optužene. S njima je na put i dalje krenula baka, Ruža Maslać.

Preko Zagreba, Slovenije u Austriju. Putuju vlakom do Austrije. Fra Pavao po sjećanju govori kako su često iz vlaka trčali van skrivati se zbog zrakoplova i bombardiranja. U

Austriji ih smještaju u Andorf, mjesto između Linza i Passaua. Mali gradić koji i danas nema više od pet tisuća stanovnika. Smjestili su ih oko 50-ak u jednu dvoranu. Tu se sve događalo: i spavanje i kuhanje. Sve u jednom prostoru. Kupanje je bilo teško izvodivo.

"Mi, djeca, trčali smo okolo tražiti hrano. Postojala je tada neka UNRO, organizacija koja je pomagala izbjeglicama." Tu je prvi put video američku vojsku.

U Andorfu ostaju oko dvije godine, do 1947. Majka, sestre Danica i Janja te mali Nikola. Otac je ostao u domovini. Za njega nisu ništa znali. Majka je čula da je živ negdje početkom 1947. godine. On je išao prema Bleiburgu, onda je završio kao i mnogi na križnom putu. Kroz Slavoniju do Srbije. Odatle je došao u svoje selo Ljubljenicu u Hercegovini tek 1947. godine. U Austriji umire baka Ruža, a ondje je i pokopana.

"Roditelja se malo sjećam. Znam da je otac otišao u vojsku i nije bio mnogo kod kuće. Živjeli smo s mamom, ali kao neka siročad, posebno u Austriji gdje smo i gladovali, gdje su djeca umirala od gladi. Jedan od razloga da su mnogi roditelji dali svojoj djeci poći u Italiju bio je da prežive, znali su da će se netko pobrinuti za njih, da će imati nešto pojesti i da će poći u školu."

U austrijske kampove dolazili su franjevci u posjet izbjeglicama te spašavati djecu. Pitali su roditelje za dozvolu da spase i školju djecu. Među njima je bio i fra Dionizije Lasić kojeg se fra Pavao dobro sjeća iz tih vremena. Sjeća se da se pozdravio s majkom i sestrama.

"Izljubili smo se jer nismo znali kada ćemo se opet vidjeti! Pokupili su nas i vlakom smo išli kroz Italiju u Grottammare."

Ovaj mali gradić na istočnoj talijanskoj obali nalazi se nedaleko od San Benedetto del Tronta. Tu se nalazio veliki kompleks: župa, škola, samostan... Ovdje su ga upisali u školu

na hrvatskom jeziku koju su vodili hrvatski franjevci. Rektor škole bio je dr. fra Oton Knezović. Imali su udžbenike i neke potrebne materijale za školu. Ostali fratri koji su predavali bili su dr. fra Zoran Ostojić, dr. fra Kvirin Vasilj, dr. fra Gracijan Raspušić, dr. fra Ivo Sivrić, fra Tugomir Soldo, fra Trpimir Musa i drugi.

Školu je opet počeo ispočetka. Četiri razreda pučke škole završio je za dvije godine. Brzo učenje. Nakon toga još dvije godine viših razreda. Tu je susretao dr. fra Dominika Mandića, fra Vitomira Naletilića, fra Pavla Meladu i fra Dominika Šušnjaru.

"Te godine bile su mučne. Mi smo bili siročad. Šuti, slušaj, uči... Odgoj je bio težak. Nikada nismo mogli sjesti i pričati, a bili smo željni toga. Bilo je vrlo siromašno. Ja sam zahvalan za sve, ali bilo je teško. Fra Ivo Sivrić ostao mi je u dugom sjećanju. On nas je primio kao djecu. Bio je vrlo blag i razumio nas je. Vrlo uljadan. Fra Dionizije također je bio vrlo uljadan i pun razumijevanja."

S fra Pavom iz Austrije išao je i fra Jozo Abramović, gospoda Marić, Vrban, Grgo Musa, Gavranović, Andrija Urban, Dinko Krpan, Agata Primorac, Dragica Gagro i drugi.

U međuvremenu, majka je čula kako je otac živ i da je poslao poruku da se vrati. Majka se vratila iz Austrije u Hercegovinu 1947. s dvije sestre – Danicom i Janjom. Otac je već dolje bio stigao.

On je preživio poslijeratni pakao. Bio je na križnom putu kroz Sloveniju, Slavoniju, Srbiju i uspio izći živ. U Hercegovini su se onda rodili Ivan (1948.), Stojan (1950.), Dane (1954.).

"Naši životi i sudbine izbjeglih ljudi bili su slični. Za nas djecu to nije bilo tako strašno, za naše roditelje bila je to velika muka. Fratri su pronašli gdje su roditelji završili te su ih kontaktirali ako žele da se djeca vrati.

"Ja nisam mogao napraviti tu

voz 1951. godine. Putovali smo 15-ak dana do New Yorka. Stigli smo na Ellis Island. Tu nas je, sjećam se, dočekao fra Steve Raić i još jedan franjevac koji je tada bio u New Yorku. Onda su nas neko vrijeme smjestili u New Jerseyju. Odatle vlakom za Chicago. Svi smo zajedno došli u Chicago. Smjestili su nas u župu sv. Jeronima. Bila je tu stara škola u kojoj smo bili smješteni. Dočekao nas je župnik fra Ferdo Skoko, dobar naš fra Ferdo. Neki od nas tada su otišli svojoj rodbini i obiteljima koje su imali po Americi."

OPET NOVI ŠKOLSKI POČETAK

U rujnu su nas, koji smo ostali, poslali u školu. Bijaše to gimnazija/sjemenište Franjevačke provincije Srca Isusova u Westmontu, Illinois. Upisali su me u treću godinu gimnazije. Tu smo bili Jozo Abramović, Eugen Petrović i ja. U Westmontu sam dvije godine išao u srednje škole i dvije godine koledža, sve do 1955. Dakle od 1951. do 1955. Bijaše to vrijeme kada sam opet počeo iznova. Uči engleski i idu u školu. Pitaj Boga kako je bilo, kako smo mi to svladali! Fra Kvirin Vasilj bio nam je odgojitelj. Bilo nas je tu oko 120. Škola nam je išla dosta dobro. Mi smo se držali zajedno, ali smo bili i dobro sa svima ostalima. Njemačka disciplina bila je vrlo prisutna. Naime, franjevačka provincija u Americi podrijetlom je njemačka. Kroz sve te godine znam da je stalno nedostajalo nešto važno. Emocije su bile svugde. Ja, dječak bez obitelji... Obitelj nije ni znala da sam otišao u Ameriku. Dok sam bio u Westmontu, dolazila bi preko ljeta u Chicago u naš samostan na Drexelu neka pisma, gdje sam konačno uspio uspostaviti kontakt s obitelji. Nažlost, nije ništa sačuvano od toga. Bile su to teške godine, ali preživio sam. Djelatnost sam izgubio. Rana edukacija uopće nije postojala. Sve ostalo bile su zamjene. Kasnije sam osjetio kada te netko voli, kada se netko brine za tebe i to je lijep osjećaj, ali mi je uvijek nedostajala ljubav djetinjstva. Do danas je tako. Logori su bili velika iskustva, ali sve odluke donosili su drugi o mojoj судбинi. Kada je netko bio drag i pristojan prema nama, to je za nas bilo nešto novo! U Westmontu sam preko pisma doznao da imam još tri brata. Telefona nije bilo. Informacije šture. Pošta rijetka. Nisam odrastao s braćom i sestrama u istoj obitelji i sve je to oblikovalo moj život. Možda nisam shvaćao koliko kad sam bio mlađi. Nekad bi volio znati što to znači ljubiti oca i majku, odrasti zajedno. Osjetiti ljubav oca i majke na djelu. To nikada nisam znao. Oca nisam ni video toliko. S njim gotovo da nikada nisam ni živio. U Westmontu nakon posljednje dvije godine koledža koje sam završio 1955. došlo je vrijeme odluke: hoćemo li dalje u život ili ostati u franjevcima? Fra Jozo, fra Eugen i ja odlučili smo biti franjevci. Njih dvojica bila su dvije godine ispred mene pa su već otišla u novicijat. Ja sam išao u novicijat u New Jersey u Lafayette (Provincija Imena Isusova, New York). Tada sam uzeo ime Paul/Pavo. Više nego simbolično. Život je postao trajno putovanje i traženje. Bio sam sam od Hrvata od sada pa dalje. U tom mjestu bilo mi je dobro. Bio sam godinu dana do 1956. Tada sam imao prve zavjete u franjevačkom redu. Onda sam počeo studij u istoj Provinciji Imena Isusova (New York), ali puno sjevernije, u mjestu Rye Beach u New Hampshireu, skroz na sjeveroistoku, sjeverno od Bostona. Tu sam završio prve dvije godine filozofije. Bilo je dobro.

Fra Pavo tamo postaje građanin Amerike. Bijaše to godina 1956. Američki fratri pomogli su mu dobiti američke dokumente. Tu u Rye Beachu ostaje do 1958. godine. Ljeti su ih slali na Sveučilište St. Bonaventure u državu New York, gdje su počeli ljetne semestre. S obitelji je bio vrlo malo u vezi. Godine 1958. na Sveučilištu St. Bonaventure imao je svečane (završne) franjevačke zavjete.

U sljedećem broju: Washington D.C. – Kennedyjeva inauguracija

CRKVA SE RODILA I IZRASLA IZ PATNJE

Na početku bijaše Riječ. Međutim, na početku bijaše i bol, patnja. Nakon stvaranja, naime, slijedi čovjekov pad, izgon iz raja zemaljskoga i Božja riječ ženi, kako će u bolovima radati djecu svoju. Bolovi, patnje, trudovi stanje su čovjekova života, *condition humaine*, nakon izgona iz Edena. U središtu kršćanstva imamo prizor mučenja, Isusovo razapinjanje i križ. Patnja je sastavni dio čovjekova života, bol posreduje onaj intenzitet kao nijedan drugi osjećaj, bol i patnja u pravilu su mediji za nova snažna iskustva. Prvo što čovjek osjeti jest bol.

FRA TOMISLAV PERVAN

MOLITVA POD KRIŽEM

Križ, križni put, promatranje križa, molitva pred križem, za svakog vremena, ljeti i zimi, noću i danju, bosonogi i na štakama, čašćenje križa u crkvi, uspinjanje na Križevac - sve su to sastavni dijelovi pučke pobožnosti ovdje u Međugorju, ali i stoljećima ukorijenjene u Crkvi, pri čemu se vjernik poistovjećuje s Kristom, gdje unosi u Kristovu patnju i svoju patnju, svjestan da iz te patnje dolaze izdanci novoga života. Pojedinci se čak i na koljenima uspinju na Križevac. Najčešći umjetnički izričaji u vrijeme komunizma na ovim prostorima bijahu postaje križnoga puta. I nesvesno se narod poistovjećiva u svojoj sudbinu sa sudbinom Isusa Krista, Patnika.

I dok čovjek promišlja zbiljnost Kristove muke, patnje, smrti i uskrsnuća, dok čita tekstove i nad njima promišlja, dok čita Stari zavjet - svejedno, proroka Izaju ili Hošeu i Zahariju, tankočutnoga Jeremiju, ili pak novozavjetne izyeštaje o Isusu - sve je to jedna velika simfonia patnje koja bijaše nebrojenima nadahnute za život, suočiti se sa svojom patnjom i bolestima, suošćati s drugima.

Vjerujemo da se iz patnje, iz Kristova boka, na križu rodila i Crkva. Djelo raspetoga i proslavljenoga Gospodina. I kad danas promatramo tzv. sinodalne putove u Crkvi, kako se o Crkvi piše i govor, isпадa na kraju da je Crkva nekakva nevladina udruga, socijalna ustanova koja uskače gdje ne može društvo, ili pak sociološka tvorevina kao i ostale ljudske tvorevine. Zaboravlja se božanski iskon Crkve, Crkve kao djelo trostvenoga Boga u povijesti, rođene iz Kristova krila, vođene snagom Duha Svetoga kroz povijest. U zaključcima raznih sinoda i sinodalnih putova čini se nema te transcendentalne, vertikalne protežnice Kristove Crkve ni njezina od proslavljenoga Krista dana naloga, poći i misionirati cijeli svijet. Ili se gubi iz vidika. Važnije su kao zaprjeka strukture u Crkvi nego njezina iskonska bit pa se nadugo i naširoko raspravlja o ustroju Crkve, što bi se sve trebalo promijeniti, što je uvjetovano vremenom, a kušaju se izokrenuti i trajne istine koje su dio božanske objave u Pismu.

CRKVA KAO SAKRAMENT

Katolička Crkva nije proizvoljni ni povjesni konglomerat struktura, nego je ona kao tijelo Kristovo Crkva Isusa Krista i ima svoje krajne specifično ustrojstvo koje mi nazivamo sakramentalnim. Crkva kao sakrament, tajna prisutnoga Boga u svijetu, pri čemu je Isus Krist prasakrament. Temeljni princip Katoličke Crkve postavio je već Irenej Lionski ističući Pismo, predaju te princip crkvenoga učiteljstva kao nezaobilazive čimbenike. Ako se ta hermeneutika i ti temelji potkapaju, Crkva (p)ostaje obična bezlična, amorfna masa koju svatko modelira prema svojim zamislama te stubokom mijenja prema svome ukusu njezin sadržaj i misiju u svijetu, koju joj je namijenio Učitelj i Utjemeljitelj. Imamo takav slučaj u protestantizmu s njegovim tisućama raznih denominacija. Danas se to zbiva u Njemačkoj gdje dominira stanoviti 'furor teuthonicus', bijes prema Rimu, kakav je vladao u Lutherovo vrijeme. Rim, pak, okljeva s jasnim naputcima i odlukama glede zaključaka tzv. Sinodalnoga puta, koji se već masovno primjenjuju u pojedinim biskupijama, protivno odlukama iz Rima i jasnom crkvenom nauku, utemeljenu na Pismu, predaji i učiteljstvu.

Prije više od stotinu godina R. Guardini je izrekao čuvenu krialicu u kojoj je nakon katastrofe Prvoga svjetskog rata izrazio nadu koja mu se nametnula: "Počeo je događaj s nesagledivim posljedicama: Crkva se budi u dušama". Ono što je pod tim mislio jest da Crkva nije nešto izvanjsko, ustroj koji nam se nameće izvana, kao autoritet, nego ono što nas iznutra dira i zahvaća. Tako je govorio Guardini prije stotinu godina. Danas Crkva umire u dušama, ona je postala nešto kao društveni subjekt, teški teret, o njoj se govor negativnim rječnikom, mnogi se stide što su u Crkvi. Kriza uzrokovanja zlostavljanjima razlogom je da se na Crkvu gleda kao na nešto kvarno, pokvareno, da ju treba *redizajnirati*, preoblikovati. Ali Crkva koju stvaramo mi ljudi, pa bili to i sami biskupi ili sinode u Crkvi, ne može biti nositelj nade ni spasenja!

"Nisu kršćani ti koji se suprotstavljaju svijetu", pisao je proročki pokojni i genijalni papa Benedikt, "nego se svijet suprotstavlja kršćani-

ma kada se navješta istina o Bogu, o Kristu i o čovjeku. Svijet postaje ogorčen i gnjevan kada se grije i milost nazivaju njihovim pravim imenima. Nakon faze neselektivne 'otvorenosti' vrijeme je da kršćanin ponovno stekne svijest da pripada manjini i da je često u suprotnosti s onim što je očito, uvjerljivo i prirodno za onaj mentalitet koji Novi zavjet naziva - a svakako ne u pozitivnom smislu — 'duh svijeta'. Vrijeme je da ponovno pronađemo hrabrost nekonformizma, sposobnost suprotstavljanja mnogim trendovima dominantne 'kulturne', odričući se određene euforične postkoncilске solidarnosti." Čini se su mnogi pastiri pokleknuli pred duhom vremena te slijede narative i praksu Kneza ovoga svijeta.

Treba uočiti tijek zapadne kulture, s njezinim seksualnim i moralnim libertinizmom u ime lažne i đavolske slobode: Plodnost odvojena od braka utemeljena na doživotnoj vjernosti pretvara se iz blagoslova (kako se to shvaćalo u svakoj kulturi) u svoju suprotnost: to jest u prijetnju slobodnom razvoju 'prava pojedinca na sreću'. Tako abortus, institucionaliziran, besplatan i društveno zajamčen, postaje još jedno 'pravo', još jedan oblik 'oslobodenja'. To je totalno izokretanje onoga što je zacrtano u čovjekovoj naravi te čega se Crkva pridržavala i navještala u svako doba. Sav je život potekao iz Božje ruke, djelo je svoga Stvoritelja, koji je ostavio Crkvu da bude trajni podsjetnik na svoga Tvorca.

CRKVA - ROĐENA IZ PATNJE

Ideja stvoriti nekakvu ljudsku, rukotvorenu Crkvu dolazi od Tužitelja koji danonoćno pred Božjim prijestoljem stoji i optužuje svjedoke (Otk 12,10). Tužitelj je zapravo već zbačen. Ta nekakva nova Crkva njegov je prijedlog kojim nas želi odvratiti od Boga živoga lažnom logikom na koju lako nasjedamo. Crkva nije samo mreža puna loših, kvarnih riba ni njiva puna korova. Crkva je i danas sredstvo po kome nas Bog spašava. Bitno je suprotstaviti lažima i poluistinama Đavla punu istinu: Da, postoji u Crkvi grijeh i zlo. Ali postoji i danas sveta, nerazoriva Crkva, i danas ima svetih i poniznih osoba u kojima je živi Bog, i danas ima svjedoka i mučenika. Moramo samo otvoriti oči i biti budni.

Velika njemačka književnica i obraćenica Gertrud von Le Fort napisala je nakon svoga obraćenja između dva rata svoje čuvene *Hymne Crkvi* u kojima veliča Crkvu - Kristovo djelo zanosnim pjesničkim rječnikom, pjesmama u prozi. Na tragu je to promišljanja jednoga R. Guardinija. Poglavlje je pak poglavljje "Muka" dojmljivo. Počinje riječima: "Tvoj glas zbori mojoj duši: Ne boj se moga zlatnoga ornata, zlatnih haljina, i ne prepadni se sjaja mojih svjeća. Jer sve je to samo koprana moje ljubavi, sve su one poput nježnih ruku nad mojom tajnom! Odmaknut ću ih, uplakana dušo, kako bi spoznala da ti nisam stranac: Kako ne bi majka bila nalik svomu vlastitom djitetu? Sve su two boli u meni! Rođena sam iz patnje, rascvala se iz pet svetih rana, izrasla na stablu sramote, ojačana grkim vinom suza - ja sam poput bijele ruže u kaležu prepunu krvi! Živim od patnje, snaga sam iz patnje, slava sam iz patnje: Dodji, privini se mojoj duši i budi tu udomljena!" Može nam se činiti kako je to romantični izljev jedne novoobraćenice, neofita, ali u biti pogoda zbilju križa i Kristova probodena boka.

Da, posvuda u našim crkvama vidimo "zlatne haljine Crkve": Zlato i srebro te ostale plemenite kovine kojima se 'zastiru' tajne Isusove patnje. Tu je zlatni ornat koji se rabi u bogoslužju. Tu su i svjeće, oko našega Raspetoga ih je ovdje svednevice tisuće i tisuće. Sve su to 'koprone ljubavi', koji odnose strah i žele privući čovjekovu, hodočasnuku dušu. Crkva želi biti i smije biti - kao što to i veli von Le Fort - svakomu čovjeku bliza. Ona želi biti nalik svakomu svome djjetetu, napose onome koje je udaren bolju, patnjom, križem. Koji je to čovjek, koji je vjernik pošteđen od svega toga?

CRKVA ŽIVI IZ LJUBAVI

Crkva, a s njome i Majka Marija, želi patiti i supatiti sa svim ljudima kako bi čovjek iskusio utjehu i snagu. Tako i samo tako ona će biti plodonosna i blagoslov za otkupljenje svakoga pojedinoga čovjeka te za procvat kraljevstva Božjega koje je pravednost, mir i radost u Duhu Svetom (usp. Rim 14,17). U "Gaudium et Spes" Drugi je vatikanski sabor ovim riječima označio poslanje Crkve u

današnjem svijetu: „Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našeg vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe, jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika, te nema ničega uistinu ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu.“ Poljski papa Ivan Pavao II. je u svome prvom okružnom pismu "O Otkupitelju čovjeka" zadaču Crkve sveo na sažeti izričaj: "Čovjek je put Crkve!".

Odakle Crkvi snaga za patnju i supatnju sa svim ljudima? Gertrud von Le Fort stavljaju u njezina usta: "Rođena sam iz patnje, rascvala se iz pet svetih rana. Izrasla sam na stablu sramote". To se najprije veli za samoga Krista. On se poistovjetio sa svim patnicima sve do križa, do smrti, o tome govore Stari i Novi zavjet. I tako je postao Veliki svećenik koji je supatio, koji nas je mogao otkupiti. Stoga je *euharistija-zahvala* zahvalni prinos koji se svakodnevno prinosi Njemu na spomen. I svakoga dira u srce tko mu se širom otvari.

Crkva se napose na Isusu Kristu, na njegovoj patnji, uči kako bi mogla vršiti svoju službu siromasima u svijetu. I stoga von Le Fort veli na kraju himna "Muka": „Ja sam bijela

Vrijeme je da ponovno pronađemo hrabrost nekonformizma, sposobnost suprotstavljanja mnogim trendovima dominantne 'kulture', odričući se određene euforične postkoncilске solidarnosti." Čini se su mnogi pastiri poklekнуći pred duhom vremena te slijede narative i praksu Kneza ovoga svijeta.

ruža u kaležu prepunu krvi. Živim od patnje, ja sam snaga iz patnje, slava sam iz patnje. Privini se mojoj duši i budi tu udomljena."

O tome govori i Izajia u svome Sluzi Jahvinu, koji se Gospodinu svidio, koji je čovjek boli, vičan patnjama, koji spasava one za koje se predaje kao žrtva okajnica, koji će vidjeti potomstvo i dugo živjeti. On će ispuniti Božje naume. Stoga je *memoria passionis* - sjećanje na Kristovu patnju za Crkvu od bitne važnosti, rekli bismo, njezino con-

ditio sine qua non. U školi Kristove patnje oblikuje se Crkva za svoju zadaču otkupljenja svijeta i čovjeka. Stoga ona mora imati pred svojim očima trajno Kristovu patnju.

SVJEDOČANSTVO SVREMENIH PAPA

Upravo je to *specifikum* svih Velikih svećenika naših dana, snaga i blagoslov njihovih svjedočkih života, naime, u snazi suošćenja sa suvremenim čovjekom. Iz patnje slijedi akcija, iz sučuti, suošćenja jasno i odlučno djelovanje! Iz osobnoga susreta i prijateljevanja sa suvremenicima izrasta golema ljubav prema čovjeku, zauzimanje protiv svakoga oblika diskriminacije te za pravo na život svakoga živog bića. Zauzetost za čovjeka, za ekologiju srca i okoliša.

Crkva treba sudjelovati u patnji ljudi u svijetu kako bi mogli biti otkupljeni i dosegnuti uskrsnuće. U ovom životu trebaju biti oslobođeni ropstva grijeha, nepravde, nasilja, uništavanja okoliša, izrabljivanja, rata i terora. Na kraju ovog vremena, kada se ispunи Božje kraljevstvo, oni će živjeti u vječnosti neba bez patnje i suza, bez potrebe ili smrti.

Zauzetost za patnje migranata, obespravljenih, marginaliziranih, osiromašenih. Odатle i odlučno zauzimanje za pravednost i ljudska prava i čovjekovo dostoјanstvo. Patnja svih obespravljenih trajno je na srcu suvremenih papa. Crkva sa supatnjom - Crkva supatnica s čovječanstvom!

"Gledat će onoga koga su proboli": Crkva živi iz sučutne ljubavi Isusa Krista. I samo tako žanje ona blagoslov i plodi uspjehom u svijetu. Crkva treba biti ona koja suošće, mora se boriti protiv svakoga oblika tlačenja, neslobode, iskorištavanja, nesolidarnosti, oporosti i neljubavi na svim područjima. Stoga mora biti uvijek kao i njezin Gospodin - na strani siromaha bilo koje vrste.

Crkva treba sudjelovati u patnji ljudi u svijetu kako bi mogli biti otkupljeni i dosegnuti uskrsnuće. U ovom životu trebaju biti oslobođeni ropstva grijeha, nepravde, nasilja, uništavanja okoliša, izrabljivanja, rata i terora. Na kraju ovog vremena, kada se ispunи Božje kraljevstvo, oni će živjeti u vječnosti neba bez patnje i suza, bez potrebe ili smrti. Za uspjeh ove službe Crkve osobito su važni sveti svećenici i redovnici. Oni se moraju rodit i izrasti iz "svetih pet rana svoga Gospodina", kako bi mogli reći: "Živim od patnje", koju su iskusili zajedno sa siromašnima, bolesnima, hendiķepiranima, nezaposlenima. Trebali bi moći reći: "Ja sam snaga iz patnje" koja navješta Radosnu vijest siromasima; "Ja sam slava iz patnje" koja pobijeđuje patnju. Trebala bi moći reći svakoj duši da ima u nama svoga prijatelja.

Slavimo velike dane zahvaćeni i zahvalni za Kristovu muku koja se dovršava u uskrsnuću i proslavi. Postanimo poput Gospodina, sposobni trpjjeti za spasenje svijeta i molimo za Crkvu da gorljivo radi za ljudi. Molimo za svete svećenike i redovnike koji poput Gospodina i kao Crkva mogu svakom čovjeku reći vjerodostojno: „Dodji u moju dušu i u njoj se nastani“.

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočitamo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cijelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiatur et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupske komisije dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definitor, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmijelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Svenenirci Informativnog centra MIR Međugorje.

U Nikaragvi zabranjene javne pobožnosti Velikog tjedna

Obredi Velikog tjedna i proslava Uskrsa u Nikaragvi ove su godine mogući samo u zatvorenim prostorima, nakon što je režim Daniela Ortege zabranio tradicionalne procesije, objavila je u srijedu 5. travnja KNA.

Ortegin sandinistički režim dugo je sebe opisivao kao „kršćanski, solidaran, socijalistički“. Ortega je održavalo dobre odnose s kardinalom Miguelom Obandom Bravom, koji je svojedobno čak sudjelovao u Orteginim predizbornim kampanjama. Međutim, nakon što je kardinal preminuo 2018., režim je sve više zahlađivao odnos s Crkvom, koja je neuspješno pokušavala posredovati u teškoj unutarnjopolitičkoj krizi koja već godinama vlasti u Nikaragvi. U međuvremenu, katolici su postali cilj političkih progona.

„Crkva u Nikaragvi dugo je bila nositelj nade u traganju za rješenjem unutarnjih sukoba. Za mnoge je predstavljava jedinog mogućeg posrednika u dijalogu između oporbe i režima“, izjavila je za KNA Elisabeth Maigler Kluesserath iz njemačke liberalne zaklade Friedrich Naumann, dodavši kako je Ortegin režim napisljetu odbio svaku mogućnost dijaloga.

„Nakon vala uhićenja najvažnijih oporbenih političara 2021., uslijedile su represalije nad biskupima i svećenicima“, koji su, kao i predstavnici oporbe, kritizirali postupke režima, opisala je Maigler Kluesserath. Prema njezinim riječima, u namještenim sudskim postupcima izricale

su se zatvorske kazne zbog nepostojjećih prijestupa, uz kršenje ljudskih prava i načela pravne države.

Kao najnoviji u nizu pritisaka na Crkvu, vlasti su zabranile tradicionalne procesije križnog puta na otvorenome, koje su u Latinskoj Americi vrlo popularne i na kojima redovito sudjeluje mnoštvo vjernika. Policijska zabrana križnih puteva uslijedila je nakon što je diktator Ortega svećenike, biskupe i kardinale javno nazvao „mafijom“. Dopuštena su samo okupljanja unutar crkvenih prostorija.

Otkad traje pojačani pritisak na Crkvu, desetci svećenika napustili su Nikaragvu, a drugi poput biskupa Rolanda Alvareza iz Matagalpe osuđeni su pod optužbom za veleizdaju na višegodišnje zatvorske kazne.

Nakon što je papa Franjo u jednom novinskom intervjuu prije nekoliko tjedana usporedio nikaragvanski režim s bivšim komunističkim diktaturama i s nacionalosocijalizmom, službena Managua prekinula je diplomatske odnose s Vatikanom.

Papinski nuncij nadbiskup Waldemar Sommertag zbog pritisaka režima napustio je Nikaragvu još prije godinu dana, a sredinom ožujka i otpovnik poslova Svetе Stolice u Managui preselio se u Kostariku, a nuncijatura je zatvorena. Režim je zabranio i rad Caritasa i mnogih drugih dobrovornih organizacija, što posebno pogoda najsirošašnije u toj siromašnoj latinskoameričkoj zemlji, prenosi KNA.

Otkriven jedan od najstarijih prijevoda Evandelja

Povjesničar iz Austrijske akademije znanosti, stručnjak za Srednji vijek Grigory Kessel, uz pomoć ultraljubičaste fotografije otkrio je u Vatikanskoj knjižnici jedan od najranijih prijevoda Evandelja.

Kathpress je prenio priopćenje Austrijske akademije znanosti, u kojem je opisano kako je Kessel na rukopisu prekrivenom drugim tekstom pronašao mali fragment rukopisa sirijskog prijevoda s grčkog jezika, nastalog u trećem stoljeću i prepisanog u šestom stoljeću. Fragment ranije nije bio vidljiv.

„Pred otprilike 1300 godina pisač u Palestini uzeo je knjigu Evandelja ispisano sirijskim tekstom i prebrisao ga“, pojašnjava se u priopćenju. U Srednjem vijeku u pustinji nije bilo pergamenta u izobilju, te su listovi stoga često ponovno korišteni. Takvi prekriveni tekstovi nazivaju se palimpsesti.

„Tradicija sirijskog kršćanstva poznaće više prijevoda Starog i Novog zavjeta“, pojasnio je Kessel. Donedavno su bila poznata samo dva rukopisa sa starosirijskim prijevodom Evandelja, a sada je pronađen treći. Kessel ga je otkrio uz pomoć ultraljubičaste fotografije kao treći sloj teksta, dakle dvostruki palimpsest, u Vatikanskoj knjižnici.

Prema Kesselovim riječima, „tekst nudi jedinstven pristup vrlo ranom razdoblju povijesti pisanog Evandelja“. Austrijska akademija znanosti naglašuje da s većim brojem otkrivenih prijevoda znanost otkriva sve više o izvornim tekstovima Evandelja.

Claudia Rapp, ravnateljica Instituta za istraživanje Srednjeg vijeka Austrijske akademije znanosti, rekla je kako je sirijski prijevod, koji potječe iz trećeg stoljeća, napisan barem jedno stoljeće prije najstarijih sačuvanih grčkih rukopisa, kao što je primjerice značajni Codex sinaiticus. Kesselovo otkriće dokazuje „kako korištenje najsvremenijih digitalnih tehnologija u istraživanju može biti produktivno i važno u suočavanju sa srednjovjekovnim rukopisima“.

Rapp vodi Sinai Papimpes Project, čiji je cilj učiniti ponovno čitljivima i objaviti u digitalnom obliku vrijedne palimpseste samostana svete Katarine na Sinaju u Egiptu, stare više stoljeća. Do sada su uspješno dešifrirana 74 rukopisa, među ostalima i fragmenti trećeg rukopisa sa starosirijskim prijevodom Evandelja.

Kardinal Müller: Vatikan nije dovoljno odlučno reagirao na zbivanja u Njemačkoj

Bivši pročelnik Kongregacije za nauk vjere kardinal Gerhard Ludwig Müller rekao je u utorak 28. ožujka za njemački katolički tjednik „Die Tagespost“ kako Vatikan nije dovoljno odlučno reagirao na odluke što ih je donio „Sinodalni put“ u Katoličkoj Crkvi u Njemačkoj.

„Od početka su podcijenili cijeli postupak i „teutonski bijes“ (furor teutonicus), te se stoga moraju povući povjesne usporedbe“, izjavio je kardinal Müller. Podsjetio je na doba Reformacije i crkvenog raskola u 16. stoljeću, ustvrdivši kako tada Rim nije poduzimao ništa ili je podumio kasno, te je stoga suodgovoran za otpadništvo velikih dijelova Katoličke Crkve u sjevernoj Europi. Nadležne službe u Vatikanu prave

si iluziju o odnosima u Njemačkoj i ne djeluju dovoljno energično sukladno svojoj odgovornosti za jedinstvo Crkve, rekao je kardinal Müller. To međutim, nastavio je, ne umanjuje odgovornost za „puzajući njemački raskol“, za koji će biskupi odgovarati svome Sucu, „ako i misle da će na posljednjem судu proći pozivajući se na većinske odluke“. Prema riječima kardinala Müllera, to je „velika tragika sadašnjeg trenutka crkvene povijesti“.

Bivši pročelnik Kongregacije za nauk vjere kardinal Gerhard Ludwig Müller rekao je u utorak 28. ožujka za njemački katolički tjednik „Die Tagespost“ kako Vatikan nije dovoljno odlučno reagirao na odluke što ih je donio „Sinodalni put“ u Katoličkoj Crkvi u Njemačkoj.

Pritom je kritizirao i papu Franju, koji prema njegovim riječima, nije objasnio svoje razumijevanje sinodalnosti. Štoviše, sve ostavlja „jako otvorenim, te si svatko može pod tim nešto razumjeti, što hoće“, rekao je.

Podsjetio je da je činjenica da se biskupi na temelju svoje službe okupljaju na sinodi. „Ali sad iz toga činiči apstraktno načelo koje se može ispuniti proizvoljnim sadržajima, to dovodi do zbrke“, poručio je. Dodao je da je Isus Krist osnovao Crkvu te da papa nije gospodar Crkve koji sutra može ultiči novi model. Papa i teolozi mogu pokušati jasnije istaknuti određene vidove, ali ne može se iz hijerarhijskog, sakramentalnog ustroja Crkve „prijeći u sinodalni, dakle kvazi demokratski ustroj i time u pučku vladavinu u političkom smislu“, zaključio je kardinal Müller.

Austrijski teolog Tück: Raspelo mora ostati u javnom prostoru

Raspelo kao vjerski simbol mora i dalje imati svoje mjesto u javnom prostoru, izjavio je austrijski teolog Jan-Heiner Tück za list „Kirche bunt“ (Šarena Crkva).

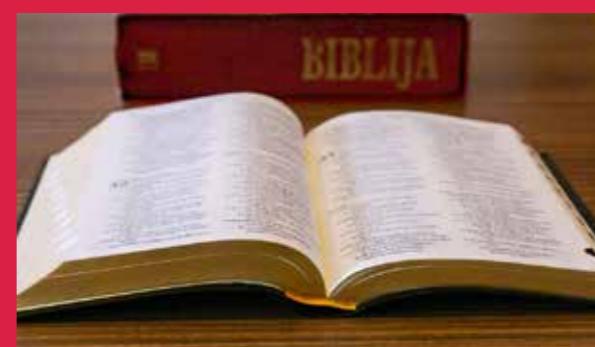
Tück se zauzeo za nazočnost raspela u javnosti u trenutku kad su se u Austriji javile inicijative za njegovo uklanjanje iz školskih prostorija.

Da bi se izbjeglo vjersko-političke sukobe, mora se brižljivo postupati s pitanjem gdje se vješaju raspela i kako, doda je Tück. Međutim, smatra „da nije zadaća svjetozarski neutralne države da potpuno ukloni vjersko znakovlje u ime pogrešno shvaćene snošljnosti“. Protivi se „politici bijelog zida, koja u konačnici vodi privilegiranju bezvjernstva u javnom prostoru“.

Negativna sloboda vjeroslovijest, smatra Tück, ne bi se trebala snažnije naglašavati od pozitivne. „Moraju postojati javna mjestra gdje vjerski činitelji simbolično izražavaju svoju vjeru, da bi podsjetili na vrijednosti i uvjerenja koja na kraju krajeva svima donose dobro“, rekao je.

„Bez raspela kao znaka caritasa (ljubavi) socijalna bi temperatura u društvu mogla postati hladnija“, zaključio je.

Biblija prevedena na još 57 jezika

Od prošle godine biblijski su tekstovi dostupni na dodatnih 57 jezika, čime je još sto milijuna ljudi dobilo mogućnost čitati Svetu pismo na svojim materinskim jezicima, prenijela je KNA u pondjeljak 3. travnja priopćenje Njemačkog biblijskog društva (Deutsche Bibelgesellschaft) u Stuttgartu.

Društvo se poziva na informaciju Svjetskog saveza biblijskih društava sa sjedištem u Swindonu u Engleskoj.

Između ostalog, biblijski su tekstovi prvi put prevedeni na dva jezika sa sedam milijuna govornika u Etiopiji, a i oko dva milijuna Vijetnamaca odsad će moći čitati dijelove Biblije na jeziku kojim se služe u svakodnevnom životu.

Prema navodima Njemačkog biblijskog društva, barem jedna knjiga Biblije prevedena je na 3.610 jezika. Novi zavjet dostupan je na 1.622 jezika, a cijelo Sveti pismo sa Starim i Novim zavjetom prevedeno je na 733 jezika. Procjenjuje se da na svijetu ima oko 7.400 živih jezika. Svjetski savez biblijskih društava, s društvima u više od 184 zemlje, svoje poslanje vidi u prevodenju, izdavanju i širenju Svetog pisma.

MILE
MAMIĆ

BOŽJI I LJUDSKI BLAGOSLOV

**U PROŠLOM SMO BROJU GLASNIKA
MIRA GOVORILO O RIJEČIMA BLA-
GOSLOVITI, BLAGOSLOV I NJIHOVU**

Nmogo je riječi tu spomenuto, ali je bilo uglavnom govora o njihovim oblicima, njihovu statusu u hrvatskome književnom jeziku, u hrvatskome razgovornom jeziku i hrvatskim govorima, o odgovarajućim jednakovrijednicama u grčkome, latinskom, staroslavenskom i starohrvatskom jeziku, zatim u starijem i novijem hrvatskom jeziku. Malo smo se dotakli značenja pojedinih sastavnica, nekih izvedenica ili složenica nastalih prema grčkome i(l) latinskom uzorku. Bile su to uglavnom riječi koje u grčkome počinju sa *eu-*, od kojih su neke samo prilagođene latinskom, a neke prevedene. Nismo opširnije govorili o značenju riječi *blagoslov*, *blagosloviti* itd. Rekli smo sasvim općenito: **Blagoslov je sve najbolje što nam Bog ili čovjek mogu dati!**

To je uglavnom točno, ali blagoslov nije samo davanje i primanje. Osobito pravi, Božji blagoslov to znatno nadilazi. U kulturi života, a takva je tradicionalna kultura svih naroda, najveći Božji blagoslov su djeca, potomstvo, rodnost, plodnost: ŽIVOT. Takav je blagoslov Bog dao prvim ljudima. Već u prvom poglavljju prve knjige Svetoga pisma čitamo: „Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog i reče im: »Plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite!«“ (Post 1, 27 – 28). Sveti pismo je puno blagoslovâ. I posljednji veliki Kristov čin nakon uskršne pobjede jest blagoslov: „Zatim ih povede u blizinu Betanije, podiže ruke pa ih blagoslovi. I dok ih je blagoslivlja, rastade se od njih: bi uznesen na nebo. Oni padoše ničice pred njim pa se zatim s velikim veseljem vratiše u Jeruzalem, gdje su sve vrijeme bili u hramu hvaleći Boga.“ (Lk 24, 50 – 53)

Rječnik biblijske teologije više od 10 studenca posvećuje riječi BLAGOSLOV. Govoreći o bogatstvu blagoslova, piše: „Potanko opisati bogatstvo biblijskog blagoslova u stvari znači baciti svjetlo na divote Božje darežljivosti i na religiozno svojstvo udivljenja što ga ta darežljivost budi kod stvorova.“ I on ističe povezanost blagoslova sa životom, darom života, tajnom života: „Blagoslov je *dar koji je neposredno vezan uza život i misterij života; to je i dar koji se izražava

riječu i njezinim misterijem. Blagoslov je *riječ koliko i *dar*, *blago* koliko i *slavljenje* (usp. gr. *eu-logia*, lat. *bene-dictio*): to je stoga što dobro koje on donosi nije neki određeni predmet, neki određeni dar; on nije s područja *imati*, već s područja *biti*, poticaj mu nije u ljudskom činu već u Božjem stvaranju. Blagoslivljanje znači stvaralački i životvorni dar, – bilo prije njegova ostvarenja – u obliku molitve – ili naknadno, u obliku zahvaljivanja. Međutim, dok molitva blagoslivljanja unaprijed potvrđuje Božju darežljivost, zahvaljivanje već svjedoči njezinu očitovanje.“ (RBT, str. 54.)

Božji blagoslov je u neshvatljivoj Božjoj darežljivosti. Čovjek može blagoslivljati Boga za sve divote koje mu čini. Čovjekov blagoslov Boga je divljenje Božjoj darežljivosti, blagoslovna molitva i blagoslovna zahvala. Iskreno blagoslivljanje Boga prvorazredni je bogoštovni čin. To je čin vjere, povjerenja, ljubavi, nade, pouzdanja, zahvalnosti. To je ono što čovjek može dati svome Bogu. Najbolji je dar kad je u njemu i darivatelj. Tako je i s blagoslovom i blagoslivljanjem: **Najbolji je BLAGOSLOV kad je u njemu i BLAGOSLOVITELJ.**

Darežljivi, sebedarni Bog, što svjedoči Svetu pismo od prvoga do posljednjeg poglavlja, blagoslivlja nas darujući nam sebe: **Riječ je tijelom postala. Sin Božji postao je čovjekom. Svojom smrću na križu otkupio je ljudski rod. Svojim uskrsnućem on je obnovio naš život. Ustanovom Euharistije dao nam je trajnu duhovnu hranu za život vječni kojog rok trajanje ne istječe. On je ŽIVI KRUH ZA ŽIVOT SVIJETA. Ta, ima li još nešto što nam je Isus mogao dati a nije?!** Bogoslužje Velikoga tjedna, osobito Vazmenog bdijenja priziva nam u pamet sve blagoslove što nam je naš darežljivi, sebedarni Bog u povijesti spasenja učinio: Utjelovljenje Sina Božjega, njegovo rođenje, život, smrt na križu (otkupljenje), uskrsnuće, uzašašće, silazak Duha Svetoga. Ustanovom Crkve i na Veliki četvrtak ustanovom Euharistije snagom uskrsnuća živ živat ostaje trajno s nama do svršetka svijeta i zauvijek. **Uskrsli Krist je naš najveći blagoslov.**

Poput Boga i čovjek može blagoslivljati i Boga i čovjeka. Božjim blagoslivljanjem čovjeka čovjek postaje bogatiji, postaje blagoslovjen, blagoslovnik Božji, blagos-

lovljenica Božja. Praotac vjere Abraham vjerovao je BOGU BLAGOSLOVITELJU i postao BLAGOSLOVLJENIK BOŽJI. Bio je spreman žrtvovati svojega sina Izaka. Blažena Djevica Marija bila je posebna BLAGOSLOVLJENICA BOŽJA. Prosvijetljena Božjim Duhom, Elizabeta je to znala kad je usklknula: „Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovjen plod utrobe twoje ...“ (Lk 1, 42) Božjim blagoslovom izljeva se Božja milost na blagoslovljenu osobu. Zato je Marija „milosti puna“ili, kako spontano, a vrlo duhovito reče jedno dijete: bogosti puna. Tā, i mi smo primili milost, „bogost“ od njezine punine.

Bog je preko Mojsija ovlastio, zadužio Arona i njegove sinove da u njegovo ime blagoslivljuju sinove Izraelove i da im upute kako: „Ovako blagoslivljajte Izraelce govoreći im: »Neka te blagoslovi Jahve i neka te čuva! Neka te Jahve licem svojim obasja, milostiv ti bude! Neka Jahve pogled svoj svrati na te i mir ti donešel! Tako neka stavljam moje ime nad sinove Izraelove, i ja će ih blagoslivljati.““ (Br 6, 23 – 26) I nas je Krist ne samo ovlastio nego nam i zapovjedio da blagoslivljamo Oca nebeskoga zahvaljujući mu za sve, da blagoslivljamo jedni druge, pa i svoje neprijatelje i progonitelje: „Ljubite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone, kako biste postali sinovi svoga Oca nebeskog ...“ (Mt 5, 43 – 44) Ako to iz punine srca i duše činimo, oplemenjujemo sebe, bivamo bogoliki, kristoliki i stvaramo duhovno ozračje za svoje i njihovo istinsko obraćenje. To je teško, ali je uvijek u pozadini našega blagoslivljanja Bog, Krist, pa čak i kad Njega blagoslivljamo.

Međusobnim blagoslivljanjem stvara se poseban odnos između blagoslovitelja i blagoslovjenika bilo da je subjekt i(l) objekt blagoslivljanja Bog ili čovjek.

Poput nebeskoga Oca i zemaljski otac ili majka blagoslivlja svoju djecu, osobito u posebnim prigodama (ženidba, udaja i sl.). Otac ili majka žeće prije smrti okupiti svoju djecu i podijeliti im blagoslov. Oni zapravo zazivaju, mole Božji blagoslov za svoju djecu. To jest ljudski blagoslov, ali u pozadini i toga blagoslova je Bog. Bog je izvor blagoslova i milosti. Žrtvovani Jaganjac, uskrsli Krist je naš blagoslov. Budimo i mi Božji blagoslov Bogu i ljudima!

Neka nam svima bude BLAGOSLOVLJEN USKRS!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i isповijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela,
slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i isповijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i isповijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela,
slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i isповijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19-20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Krizevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i isповijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i isповijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prijepodne za vrijeme mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i isповijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela,
slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj čete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 15. 4. 2023.

Dj 4,13-21; Ps 118,1.14-21; Mk 16,9-15

Nedjelja, 16. 4. 2023.

Dj 2,42-47; Ps 118,2-4.13-15.22-24; 1 Pt 1,3-9; lv 20,19-31

Ponedjeljak, 17. 4. 2023.

Dj 4,23-31; Ps 2,1-9; lv 3,1-8

Utorak, 18. 4. 2023.

Dj 4,32-37; Ps 93,1-2,5; lv 3,7b-15

Srijeda, 19. 4. 2023.

Dj 5,17-26; Ps 34,2-9; lv 3,16-21

Četvrtak, 20. 4. 2023.

Dj 5,27-32; Ps 34,2 i 9,17-20; lv 3,31-36

Petak, 21. 4. 2023.

Dj 5,34-42; Ps 27,1.4.13-14; lv 6,1-15

Subota, 22. 4. 2023.

Dj 6,1-7; Ps 33,1-2.4.5.18-19; lv 6,16-21

Nedjelja, 23. 4. 2023.

Dj 2,14,22-33; Ps 16,1-2a.5-11; 1 Pt 1,17-21; Lk 24,13-35

Ponedjeljak, 24. 4. 2023.

Dj 6,8-15; Ps 119,23-24.26-27.29-30; lv 6,22-29

Utorak, 25. 4. 2023.

vl: 1Pt 5,5b-14; Ps 89,2-3.6-7.16-17; Mk 16,15-20

Srijeda, 26. 4. 2023.

Dj 8,1b-8; Ps 66,1-3a.4-7a; lv 6,35-40

Četvrtak, 27. 4. 2023.

Dj 8,26-40; Ps 66,8-9.16-17.20; lv 6,44-51

Petak, 28. 4. 2023.

Dj 9,1-20; Ps 117,1-2; lv 6,52-59

Subota, 29. 4. 2023.

vl: 1lv 1,5 – 2,2; Ps 103,1-4.8-9.13-14.17-18a; Mt 11,25-30

Nedjelja, 30. 4. 2023.

Nedjelja Dobrog pastira

Dj 2,14a.36-40; Ps 23,1-6; 1 Pt 2,20b-25; lv 10,1-10
slavna otajstva krunice

Ponedjeljak, 1. 5. 2023.

Sv. Josip Radnik

Dj 11,1-18; Ps 42,2-3; 43,3-4; lv 10,11-18; ili od spomendana: Post 1,26 – 2,3 (ili: Kol 3,14-15.17.23-24), Ps 90, 2-4.12-14.16; Mt 13,54-58

Utorak, 2. 5. 2023.

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**
Zagreb, Lika,
Sr. Hrvatska **107,8 MHz**
SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM
INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne
podatke na podupiratelji@medjugorje.hr
i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR,
za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše
radijske obitelji. Hvala vam od srca!

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine.
Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim
domovima u domovini i inozemstvu, na radnim
mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke
iz Međugorja. Putokaz je hodočasnicima iz cijelog svijeta.

**RADIO
KOJI IMA DUŠU**

